

Projekt

z dnia 22 kwietnia 2026 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W GNIEWIE**

z dnia 29 kwietnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia „Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gniew za lata 2022 - 2025”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.), art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gniew za lata 2022 - 2025”, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

2. Uchwała podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Gniewie
z dnia 29 kwietnia 2026 r.

FIMAT SP. Z O.O.
UL. F. JAKUSZ-GOSTOMSKIEGO 4/2; 83-140 GNIEW
WWW.FIMAT.PL; E-MAIL: BIURO@FIMAT.PL; TEL. 668 583 095
NIP: 5932641059; REGON: 527356915

RAPORT Z REALIZACJI
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA MIASTA I GMINY GNIEW NA LATA 2018-2021
Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025”
ZA LATA 2022-2025

Gniew, styczeń 2026 r.

Zlecniodawca:

Gmina Gniew
Plac Grunwaldzki 1
83-140 Gniew
tel. 58 530 79 19
e-mail: sekretariat@gniew.pl
www.gniew.pl

Wykonawca:

FIMAT sp. z o.o.
ul. F. Jakusz-Gostomskiego 4/2
83-140 Gniew
tel. 668 583 095
e-mail: biuro@fimat.pl
www.fimat.pl

Autorzy opracowania:

lic. Małgorzata Grabowska

SPIS TREŚCI

Skróty.....	7
1. Podstawa prawna.....	9
2. Cel i zakres opracowania.....	9
3. Materiały źródłowe.....	9
4. Wstęp.....	11
5. Charakterystyka miasta i gminy Gniew.....	12
6. Analiza realizacji celów i zadań w ramach wyznaczonych obszarów interwencji określonych w POŚ na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025.....	14
6.1. Obszar interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza.....	14
6.2. Obszar interwencji – zagrożenie hałasem.....	31
6.3. Obszar interwencji – pola elektromagnetyczne.....	37
6.4. Obszar interwencji – gospodarowanie wodami.....	41
6.5. Obszar interwencji – gospodarka wodno-ściekowa.....	48
6.6. Obszar interwencji – zasoby geologiczne.....	55
6.7. Obszar interwencji – gleby.....	58
6.8. Obszar interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	64
6.9. Obszar interwencji – zasoby przyrodnicze.....	72
6.10. Obszar interwencji – zagrożenie awariami.....	79
7. Podsumowanie i wnioski.....	84
8. Spis tabel.....	86
9. Spis Rysunków.....	87

SKRÓTY

B(a)P – benzo(a)piren
CEEB – centralna ewidencja emisyjności budynków
GDDKiA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, oddział w Gdańsku
GIOŚ – Główny Inspektor Ochrony Środowiska
Gmina – Gmina Gniew
GPEC – Gdańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej
GPR – Generalny Pomiar Ruchu
LOT Kociewie – Lokalna Organizacja Turystyczna Kociewie
Marszałek – Marszałek Województwa Pomorskiego
MPZP – Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego
OChK – Obszar Chronionego Krajobrazu
OSChR – Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
OZE – odnawialne źródła energii
PEM – pola elektromagnetyczne
PGN – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Gniew
PGW WP – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG – Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
PODR – Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
POŚ (Program) – Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gniew na lata 2018-2021 z perspektywą na lata 2025
p.o.ś – ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska
Powiat – Starostwo Powiatowe w Tczewie
Starosta – Starosta Powiatu Tczewskiego
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
PSP – Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie
PSSE – Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Tczewie
Raport – Raport z realizacji „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gniew na lata 2018–2021 z perspektywą do roku 2025” za lata 2022 - 2025
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku
SOPO – System Osłony Przeciwosuwiskowej
UM – Pomorski Urząd Marszałkowski w Gdańsku
UMiG Gniew – Urząd Miasta i Gminy Gniew
WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku
ZDW – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku
ZDR – Zakład o dużym ryzyku
ZZR – Zakład o zwiększonym ryzyku
PWP – pozwolenia wodnoprawne

1. PODSTAWA PRAWNA

Realizacja polityki ochrony środowiska na poziomie lokalnym odbywa się na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (dalej: „p.o.ś.”). Zgodnie z art. 14 ust. 2 tej ustawy, jednym z instrumentów prowadzenia tej polityki są gminne programy ochrony środowiska, pełniące funkcję dokumentów strategicznych ukierunkowanych na poprawę stanu środowiska oraz zapewnienie zrównoważonego rozwoju gminy.

Na podstawie art. 17 ust. 1 p.o.ś. Burmistrz Miasta i Gminy Gniew jest zobowiązany do opracowania Gminnego Programu Ochrony Środowiska (dalej: „Program” lub „POŚ”), uwzględniającego cele i kierunki działań wynikające z dokumentów strategicznych i programowych w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 p.o.ś., Program uchwalany jest przez Radę Miejską, co nadaje mu charakter aktu prawa miejscowego. W myśl art. 18 ust. 2 p.o.ś., Burmistrz jest zobowiązany do sporządzania raportu z wykonania Programu w cyklu dwuletnim i przedkładania go Radzie Miejskiej w celu oceny stopnia realizacji zaplanowanych działań. W przypadku niniejszego raportu, sporządzanego dla Gminy Gniew, przedstawiono podsumowanie realizacji Programu obejmujące okres czteroletni, co umożliwi szerszą ocenę efektów podejmowanych działań i stopnia realizacji celów ochrony środowiska.

Dodatkowo, na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 8 lit. a tiret drugie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko raport z wykonania Programu podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Gniew.

Przepisy p.o.ś. nie określają szczegółowych wymagań dotyczących struktury ani formy raportu, ani nie przewidują jednolitych wytycznych w zakresie jego opracowania. W związku z powyższym raport sporządzono w odniesieniu do obowiązującego Programu Ochrony Środowiska, z uwzględnieniem jego celów i zakresu rzeczowego.

2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem niniejszego Raportu jest ocena stopnia realizacji zadań prowadzonych przez władze gminy, zarządców infrastruktury oraz inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska, zapisanych w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gniew na lata 2018 – 2021 z perspektywą do roku 2025”, przyjętej uchwałą nr XVIII/135/19 z dnia 27 grudnia 2019 r. Raport obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2025 r.

3. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 15 września 2017 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2017 poz. 1999)
3. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1419 z późn. zm.)

6. Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87)
7. Ustawa o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 425 z późn. zm.)
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.)
9. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 733)
10. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. 2014 poz. 112)
11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 2448)
12. Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 17 lutego 2020 r. w sprawie sposobów sprawdzania dotrzymania dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2022 r., poz. 2630)
13. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r., poz. 2311)
14. Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 r. w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021 poz. 1530)
15. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. 2017 poz. 2412)
16. Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017, poz. 2294).
17. Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gniew na lata 2018–2021 z perspektywą do roku 2025
18. Raport o stanie Gminy Gniew
19. Raport o stanie Gminy Gniew
20. Raport o stanie Gminy Gniew
21. Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 307/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r. dla Strefy Aglomeracji Trójmiejskiej
22. Uchwała Sejmiku Województwa Pomorskiego Nr 307/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r. dla Strefy pomorskiej
23. Program ochrony powietrza dla Strefy pomorskiej zmieniony uchwałą nr 414/XXXIV/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 czerwca 2021 r. w zakresie działań naprawczych oraz Uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2022 r.
24. Roczna ocenie jakości powietrza w województwie pomorskim – raporty wojewódzkie za lata 2022–2024
25. Uchwała nr XXII/172/16 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia zaktualizowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Gniew Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
26. Uchwała nr XIX/144/16 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta i gminy Gniew w dwóch horyzontach czasowych – do roku 2020 oraz 2030 stanowi strategiczny dokument planistyczny
27. Uchwała Nr L/417/22 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 29 czerwca 2022 r. dotycząca fragmentów obrębów geodezyjnych Rakowiec oraz Jaźwiska
28. Uchwała Nr L/419/22 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 29 czerwca 2022 r. dotycząca fragmentu obrębu geodezyjnego Kursztyn

29. Uchwała nr LIII/454/22 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na lata 2022-2025
30. Wieloletni Planem Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na lata 2022-2025
31. Uchwała Nr LXV/557/23 Rady Miejskiej w Gniewie 30 sierpnia 2023 r. wprowadzającą VIII zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gniew”
32. Uchwała Nr XVI/116/19 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Gniew
33. Uchwała nr XVIII/167/08 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 30 października 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gniew na lata 2012-2032”
34. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gniew nsa lata 2012-2032
35. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Tczewskiego na lata 2021-2026
36. Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gniew na lata 2020-2021”
37. Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gniew za rok 2022
38. Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gniew za rok 2023
39. Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta i Gminy Gniew za rok 2024
40. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w mieście i gminie Gniew za 2022 r.
41. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w mieście i gminie Gniew za 2023 r.
42. Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim Raport Wojewódzki za rok 2022
43. Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim Raport Wojewódzki za rok 2023
44. Roczna ocena jakości powietrza w województwie pomorskim Raport Wojewódzki za rok 2024
45. Generalny Pomiar Ruchu 2020/2021 Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad
46. Ocena jednolitych części wód powierzchniowych w województwie pomorskim
47. Raport o stanie Gminy Gniew za 2022 r.
48. Raport o stanie Gminy Gniew za 2023 r.
49. Raport o stanie Gminy Gniew za 2024 r.
50. Główny Urząd Statystyczny
51. Inne dokumenty i dane pozyskane od podmiotów realizujących zadania na terenie gminy Gniew

4. WSTĘP

W niniejszym Raporcie przedstawione zostały działania, realizowane w latach 2022 - 2025, mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego, które zostały wyszczególnione w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska oraz inne przedsięwzięcia, nieujęte w POŚ, których realizacja miała pozytywny wpływ na środowisko. Zakres niezbędnych informacji jakie zawiera Raport odpowiada treści przyjętego Programu. Dokument ten weryfikuje i ocenia stopień realizacji celów oraz zadań środowiskowych zaplanowanych w ramach Programu. Niniejszy Raport jest przeglądem zmiany stanu środowiska na terenie Miasta i Gminy Gniew oraz podsumowuje realizację gminnej polityki ekologicznej w analizowanym okresie sprawozdawczym. Porównanie uzyskanego obrazu ze stanem polityki ochrony środowiska Gminy opisanym w Programie powinno dać odpowiedź na pytanie w jakim stopniu udało się zrealizować przyjęte założenia oraz przedsięwzięcia. Przedstawiona w Raporcie analiza stanu poszczególnych komponentów środowiska pozwoli także ocenić w jakim stopniu realizacja Programu przyczyniła się do poprawy jakości środowiska na terenie Miasta i Gminy Gniew.

Cele i zadania zostały ujęte w Raporcie, zgodnie z przyjętymi w Programie obszarami interwencji:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenie hałasem,

- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno-ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze,
- zagrożenie awariami.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie przedstawionych w Rozdziale 3 materiałów źródłowych oraz danych pozyskanych z następujących jednostek:

- Urzędu Miasta i Gminy Gniew,
- Inwest Kom w Gniewie,
- Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Lubaniu,
- Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Tczewie,
- Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Gdańsku,
- Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku,
- Starostwa Powiatowego w Tczewie,
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku,
- Głównego Urzędu Statystycznego,
- Polskiego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie,
- Urzędu Marszałkowskiego w Gdańsku,
- Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Gdańsku,
- Veolia Północ Sp. z o.o. Świecie,
- ENERGA-Operator S.A. w Gdańsku,
- Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o. o. Oddział w Gdańsku.

5. CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY GNIEW

Miasto i Gmina Gniew położone są w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie tczewskim, na lewym brzegu rzeki Wisły, stanowiącej naturalną wschodnią granicę gminy oraz jednocześnie granicę administracyjną z województwem kujawsko-pomorskim. Obszar gminy obejmuje wschodnią część Pojezierza Starogardzkiego oraz zachodnią część Doliny Kwidzyńskiej, co powoduje znaczne zróżnicowanie rzeźby terenu – od falistej wysoczyzny morenowej po rozległe tereny nizinne doliny rzecznej. W ujęciu regionalnym teren gminy zalicza się do Pojezierzy Południowobałtyckich, w obrębie których występują dwa zasadnicze mezoregiony fizycznogeograficzne: Pojezierze Starogardzkie i Dolina Kwidzyńska. Układ ten determinuje warunki przyrodnicze, strukturę użytkowania terenu, rozmieszczenie zabudowy oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Miasto i Gmina Gniew zajmują obszar o powierzchni 193,98 km², w tym miasto Gniew ok. 6 km², co stanowi ok. 28% powierzchni powiatu tczewskiego. Gmina graniczy z gminami: Pelplin, Morzeszczyn, Smętowo Graniczne oraz Kwidzyn, a od strony wschodniej z gminą Nowe położoną w województwie kujawsko-pomorskim. Tym samym gmina pełni istotną rolę w układzie przestrzennym regionu jako obszar styku dwóch województw, co wpływa zarówno na warunki komunikacyjne, jak i na powiązania gospodarcze oraz środowiskowe.

Rysunek 1. Położenie Gminy Gniew na tle powiatu tczewskiego oprac. własne na podstawie www.gminy.pl

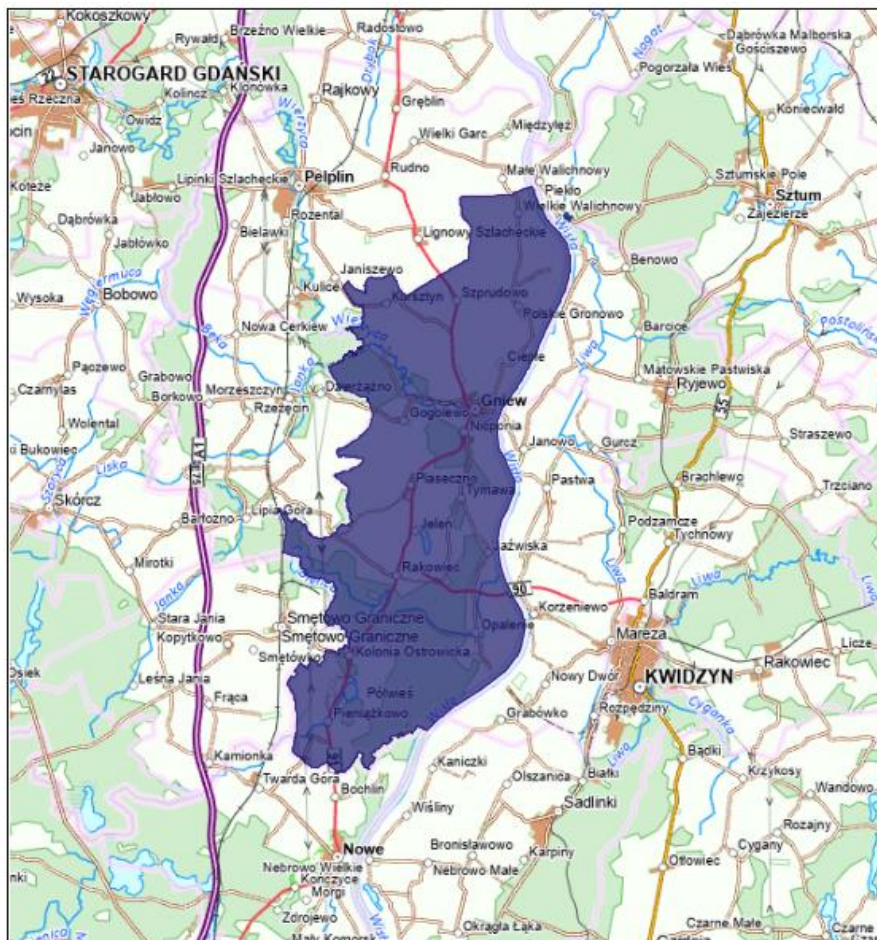

Znaczącym atutem gminy jest dogodne położenie komunikacyjne. Przez jej obszar przebiega droga krajowa nr 91, będąca jednym z głównych korytarzy transportowych łączących północ i południe kraju. W niedalekiej odległości znajduje się również autostrada A1, zapewniająca szybkie połączenia z aglomeracją Trójmiasta oraz centralną i południową Polską. Miasto Gniew położone jest w odległości ok. 70 km od Gdańska, ok. 30 km od Tczewa i Starogardu Gdańskiego oraz ok. 330 km od Warszawy. Najbliższe porty morskie zlokalizowane są w Gdańsku i Gdyni, a najbliższy port lotniczy znajduje się w Rębiechowie koło Gdańska. Obsługa kolejowa mieszkańców realizowana jest przez stacje w Morzeszczynie, Kwidzynie, Peplinie i Tczewie, które pełnią funkcję węzłów komunikacyjnych regionu.

Gmina posiada miejsko-wiejski charakter. Ośrodkiem administracyjnym, usługowym oraz gospodarczym jest miasto Gniew, które uzyskało prawa miejskie w 1297 r. Pozostałą część gminy stanowi 19 sołectw: Brody Pomorskie, Ciepłe, Gogolewo, Jaźwiska, Jeleń, Kolonia Ostrowicka, Kuchnia, Kursztyn, Nicponia, Opalenie, Piaseczno, Pieniżkowo, Polskie Gronowo, Półwieś, Rakowiec, Szprudowo, Tymawa, Widlice oraz Wielkie Walichnowy. Sieć osadnicza ma układ rozproszony, typowy dla obszarów rolniczych z dominacją zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej. W ostatnich latach obserwuje się stopniowy rozwój funkcji mieszkaniowej w strefach podmiejskich oraz w miejscowościach położonych wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych.

Rozwój gminy od początku determinowany był przez uwarunkowania naturalne, dostęp do Wisły, zasoby rolnicze oraz dziedzictwo kulturowe i historyczne regionu. Współczesna polityka rozwoju jednostki samorządu terytorialnego zmierza do zachowania równowagi pomiędzy rozwojem gospodarczym a koniecznością ochrony zasobów przyrodniczych i krajobrazowych. Realizacja Programu Ochrony Środowiska stanowi ważny element tej polityki i wpisuje się w działania na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska naturalnego.

Rysunek 2. Położenie Gminy Gniew oprac. własne na podstawie www.geoportal.gov.pl

Zgodnie z danymi przedstawionymi na stronie GUS w Gminie Gniew stan na dzień 31 grudnia 2024 r. obszar miasta i gminy zamieszkiwało 14 183 osób w tym 6 054 w mieście i 8 129 na terenach wiejskich. Gęstość zaludnienia według danych GUS wynosiła 73,0 osoby na km².

6. ANALIZA REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ W RAMACH WYZNACZONYCH OBSZARÓW INTERWENCJI OKREŚLONYCH W POŚ NA LATA 2018 – 2021

6.1. OBSZAR INTERWENCJI – OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Powietrze atmosferyczne jest jednym z najbardziej wrażliwych na zanieczyszczenia komponentów środowiska, który decyduje o warunkach życia człowieka, zwierząt i roślin. Jakość powietrza wpływa także na zmiany klimatu, dlatego w ostatnich latach działania na rzecz jego poprawy zostały znacznie zintensyfikowane.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (dalej: „p.o.ś.”), oceny jakości powietrza oraz obserwacje zmian w jego stanie prowadzi się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wynikach ocen jakości powietrza. Zgodnie z art. 87 p.o.ś., oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. Na podstawie przepisów prawa ochrony środowiska obszar województwa pomorskiego podzielono na dwie strefy powietrzne:

- Strefę Aglomeracji Trójmiejskiej (obejmującą miasta Gdańsk, Gdynię i Sopot),
- Strefę pomorską (obejmującą pozostałą część województwa, w tym gminę Gniew).

W związku z wynikami oceny jakości powietrza, Sejmik Województwa Pomorskiego w 2020 r. przyjął programy ochrony powietrza dla obu stref: *uchwałą Nr 307/XXIV/20 z dnia 28 września 2020 r.* dla Strefy Aglomeracji Trójmiejskiej oraz *uchwałą Nr 308/XXIV/20 z tego samego dnia* dla Strefy pomorskiej. Programy te zastąpiły wcześniejsze regulacje z 2013 r. i stanowią obecnie obowiązującą podstawę działań w zakresie ochrony powietrza w województwie pomorskim.

Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza oraz dotrzymanie norm określonych w *rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* na obszarach, gdzie występują przekroczenia. Dokumenty te zawierają analizę przyczyn wysokich stężeń substancji oraz wskazują działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów zgodnych z obowiązującymi normami.

Program ochrony powietrza dla Strefy pomorskiej został zmieniony *uchwałą nr 414/XXXIV/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 czerwca 2021 r. w zakresie działań naprawczych*, a w 2022 r. wprowadzono kolejne zmiany *uchwałą nr 603/XLVIII/22 z dnia 28 listopada 2022 r.* Program ma charakter aktu prawa miejscowego obowiązującego na terenie Gminy, wskazuje źródła emisji zanieczyszczeń oraz działania, które należy podjąć w celu ich ograniczenia. Wdrożenie tych działań jest kluczowe dla poprawy jakości życia mieszkańców, ochrony zdrowia publicznego oraz realizacji celów środowiskowych określonych Programie Ochrony Środowiska.

Od 1 stycznia 2019 r. system monitoringu jakości powietrza w Polsce jest realizowany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) za pośrednictwem regionalnych wydziałów monitoringu środowiska. Na terenie województwa pomorskiego funkcję tę pełni Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Gdańsku, odpowiedzialny za prowadzenie pomiarów, analizę danych oraz publikację wyników oceny jakości powietrza.

Na terenie Miasta i Gminy Gniew nie znajduje się żadna stacja pomiarowa Państwowego Monitoringu Środowiska. Ocena jakości powietrza dla tego obszaru opiera się zatem na danych z najbliższych stacji zlokalizowanych w ramach Strefy pomorskiej, tj.:

- stacja pomiarowa w Kwidzynie przy ul. Sportowej,
- stacja pomiarowa w Malborku przy ul. Mickiewicza,
- stacja pomiarowa w miejscowości Liniewko Kościerskie, zlokalizowana na obszarze pozamiejskim.

Dane z tych stacji stanowią podstawę do oceny stanu powietrza w Gminie Gniew, zgodnie z metodyką określoną w ustawie POŚ oraz przepisach wykonawczych. Charakterystyka jakości powietrza na terenie gminy została opracowana na podstawie danych zawartych w „Rocznej ocenie jakości powietrza w województwie pomorskim” – raportach wojewódzkich za lata 2022–2024. W momencie opracowywania niniejszego dokumentu raport za rok 2025 nie był jeszcze dostępny i nie został uwzględniony w analizie.

Tabela 1. Ocena jakości powietrza strefy pomorskiej (źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w woj. pomorskim za rok 2022-2024, opracowanie własne)

Rodzaj zanieczyszczenia	Klasa jakości powietrza w 2021 r.	Klasa jakości powietrza w 2022 r.	Klasa jakości powietrza w 2023 r.	Klasa jakości powietrza w 2024 r.	Opis klasy
Ocena wykonana ze względu na ochronę zdrowia ludzi					
Benzen (C ₆ H ₆)	A	A	A	A	Poziom stężeń zanieczyszczenia

					nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Dwutlenek siarki (SO ₂)	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Dwutlenek azotu (NO ₂)	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Ozon (O ₃)	A	A D2	A D2	A D2	Klasa A – Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego Klasa D – powyżej poziomu celu długoterminowego
Tlenek węgla (CO)	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Pył zawieszony PM10	A	A	A	A	Powyżej poziomu dopuszczalnego
Pył zawieszony PM2,5	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Ołów (Pb) w pyłe zawieszonym PM10	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Nikiel (Ni) w pyłe zawieszonym PM10	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Kadm (Cd) w pyłe zawieszonym PM10	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Arsen (As) w pyłe zawieszonym PM10	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Benzo(a)piren B(a)P w pyłe zawieszonym PM10	C	C	C	A	Stężenie poziomu zanieczyszczeń przekracza poziom docelowy- w 2024 w normie
Ocena wykonana ze względu na ochronę roślin					
Dwutlenek siarki (SO ₂)	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego
Tlenki azotu (NO _x)	A	A	A	A	Poziom stężenie zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego

Ozon (O ₃)	A D2	A D2	A D2	A D2	Klasa A – Poziom stężeń zanieczyszczenia nieprzekraczający poziomu dopuszczalnego Klasa D2 – powyżej poziomu celu długoterminowego
------------------------	---------	---------	---------	---------	---

Dokonując analizy wyników dla lat 2022 - 2024, stwierdzono:

- Ocena pod kątem ochrony zdrowia ludzi:
 - W roku 2022 - 2024 stwierdzono przekroczenie poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10, co skutkowało przypisaniem klasy C.
 - Dodatkowo odnotowano przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu w badanych latach, co skutkowało przypisaniem klasy D2.
 - W roku 2024 nastąpiła poprawa – poziomy dopuszczalne i docelowe zostały dotrzymane, a benzo(a)piren uzyskał klasę A. Jednak nadal utrzymywało się przekroczenie celu długoterminowego dla ozonu.
- Ocena pod kątem ochrony roślin:
 - Dla dwutlenku siarki i tlenków azotu w latach 2022–2024 nie stwierdzono przekroczeń.
 - Ozon nadal przekraczał poziom celu długoterminowego, co skutkowało przypisaniem klasy D2.

Wnioski z oceny jakości powietrza:

- Dla większości substancji, w tym NO₂, CO, benzenu, PM_{2,5} oraz metali ciężkich (Pb, As, Cd, Ni), utrzymywał się niski poziom zanieczyszczeń.
- Benzo(a)piren pozostaje największym wyzwaniem; mimo poprawy w 2024 r., jego stężenia były wysokie w sezonach grzewczych (styczeń–marzec, październik–grudzień).
- Główną przyczyną przekroczeń jest emisja pochodząca z indywidualnych systemów ogrzewania budynków.
- Ozon wykazywał sezonowy wzrost stężeń w okresie letnim, związany z obecnością prekursorów oraz warunkami meteorologicznymi. Choć poziom docelowy nie został przekroczony, cel długoterminowy nadal nie został osiągnięty.

Gmina Gniew realizuje politykę środowiskową, podejmując inicjatywy związane z ochroną powietrza i ograniczaniem emisji zanieczyszczeń. Wsparciem dla tych działań są dokumenty takie jak:

- *Uchwała nr XXII/172/16 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia i wdrożenia zaktualizowanego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta i Gminy Gniew Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (PGN)* jest strategicznym dokumentem planistycznym, którego celem jest:
 - analiza aktualnego stanu zużycia energii oraz emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza na terenie gminy;
 - wyznaczenie kierunków działań mających na celu redukcję zużycia energii, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i substancji szkodliwych;
 - ocena efektywności ekologicznej proponowanych działań;
 - określenie kosztów oraz źródeł finansowania, w tym możliwości pozyskania środków z funduszy krajowych i unijnych.

PGN stanowi podstawę do aplikowania o środki zewnętrzne, realizacji projektów modernizacyjnych oraz wdrażania lokalnych inicjatyw proekologicznych, takich jak termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła czy rozwój infrastruktury OZE.

- *Uchwała nr XIX/144/16 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie uchwalenia aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe*

dla miasta i gminy Gniew w dwóch horyzontach czasowych – do roku 2020 oraz 2030 stanowi strategiczny dokument planistyczny w obszarze gospodarki energetycznej gminy:

- aktualny stan infrastruktury energetycznej na terenie gminy;
- prognozy zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- kierunki rozwoju systemów zaopatrzenia, z uwzględnieniem efektywności energetycznej oraz bezpieczeństwa dostaw;
- możliwości rozwoju sieci gazowych i elektroenergetycznych, w tym integracji z odnawialnymi źródłami energii.

Realizacja założeń dokumentu stanowi podstawę do planowania inwestycji w sektorze energetycznym, w tym modernizacji systemów grzewczych i energetycznych, co pośrednio wpływa na ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz poprawę jego jakości na terenie gminy.

- Uchwała nr XVIII/167/08 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 30 października 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Miasta i Gminy Gniew na lata 2012–2032” stanowi dokument planistyczny w zakresie systemowego usuwania i unieszkodliwiania materiałów zawierających azbest z terenu gminy. Dokument określa w szczególności:

- inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy;
- harmonogram działań związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów azbestowych;
- zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest;
- możliwe źródła finansowania przedsięwzięć związanych z likwidacją azbestu.

Realizacja Programu ma na celu ograniczenie narażenia mieszkańców na kontakt z odpadami niebezpiecznymi, a tym samym poprawę warunków zdrowotnych i jakości środowiska, w tym pośrednio jakości powietrza poprzez eliminację materiałów mogących powodować emisję szkodliwych włókien do atmosfery.

„Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”

W okresie sprawozdawczym Gmina Gniew prowadziła intensywne działania ukierunkowane na poprawę jakości powietrza poprzez ograniczanie emisji z sektora komunalno-bytowego oraz podnoszenie efektywności energetycznej budynków mieszkalnych. Szczególnie istotnym elementem tych działań była współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku w ramach programów „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”. Programy te stanowią kluczowe narzędzia krajowej polityki środowiskowej, umożliwiając mieszkańcom wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na niskoemisyjne urządzenia oraz realizację inwestycji termomodernizacyjnych.

W Urzędzie Miasta i Gminy Gniew funkcjonuje punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, który zapewnia mieszkańcom dostęp do kompleksowego wsparcia w zakresie uzyskiwania informacji o zasadach programu, wypełniania i składania wniosków o dofinansowanie oraz przygotowywania dokumentacji rozliczeniowej dla zrealizowanych przedsięwzięć. Beneficjentami programu są osoby fizyczne będące właścicielami domów jednorodzinnych lub budynków dwulokalowych z wyodrębnionymi księgami wieczystymi, których dochód roczny nie przekracza 135 000 zł.

Dzięki porozumieniu podpisanemu w 2021 r. z WFOŚiGW oraz kolejnym umowom zawieranim w następnych latach, gmina aktywnie wspiera mieszkańców w procesie ubiegania się o środki. Obejmuje to obsługę informacyjną, przyjmowanie wniosków oraz ich wstępną weryfikację. Takie działania znacząco ułatwiają dostęp do programów, co znajduje odzwierciedlenie w rosnącym zainteresowaniu mieszkańców.

Analiza programu „Czyste Powietrze”

Działania realizowane w ramach programu „Czyste Powietrze” stanowią istotny element lokalnej strategii poprawy jakości powietrza. Współpraca z WFOŚiGW oraz funkcjonowanie punktu konsultacyjnego w Gniewie znacząco zwiększyły dostępność programu dla mieszkańców, przyczyniając się do redukcji emisji zanieczyszczeń oraz poprawy efektywności energetycznej budynków na terenie gminy.

Zestawienie danych z lat 2022–2025 wskazuje na systematyczny wzrost liczby składanych wniosków i zrealizowanych przedsięwzięć. Liczba złożonych wniosków wzrosła z 130 w 2022 r. (do 30 września) do 294 w tym samym okresie 2025 r., co oznacza niemal dwukrotny wzrost w ciągu trzech lat. Jednocześnie liczba zakończonych przedsięwzięć wzrosła z 73 w 2022 r. do 161 w 2025 r. Wartość wypłaconych dotacji również wykazuje znaczący wzrost – z 866 461 zł w 2022 r. do ponad 3,6 mln zł w 2025 r., co stanowi niemal czterokrotny wzrost środków wsparcia.

Tabela 2. Zestawienie wniosków oraz wypłaconych dotacji w programie „Czyste Powietrze” w Gminie Gniew w latach 2022–2025; (źródło: dane pozyskane z WFOŚiGW w Gdańsku, opracowanie własne)

Data / Rok	Liczba złożonych WOD	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	Kwota wypłaconych dotacji
30.09.2025	294	161	3 611 160,68
31.12.2024	286	142	2 810 531,57
31.12.2023	200	123	2 124 294,17
31.12.2022	145	81	1 081 940,42
30.09.2022	130	73	866 461,06

Trend ten potwierdza rosnącą aktywność mieszkańców w zakresie modernizacji źródeł ciepła oraz skuteczność działań gminy w ułatwianiu dostępu do programów finansowanych ze środków WFOŚiGW. Należy przy tym zaznaczyć, że dane za 2025 r. obejmują tylko okres do końca września, co sugeruje, że wartości całoroczne będą jeszcze wyższe.

Analiza programu „Ciepłe Mieszkanie”

Program „Ciepłe Mieszkanie” funkcjonuje w Gminie Gniew od 2023 r. i obejmuje poprawę efektywności energetycznej lokali mieszkalnych oraz redukcję emisji z sektora komunalno-bytowego. Zainteresowanie programem wykazuje wyraźny wzrost – liczba złożonych wniosków zwiększyła się z 7 w 2023 r. do 16 w 2024 r., a w 2025 r. do 5 (dane obejmują okres do 30 września). Kwota wypłaconych dotacji w latach 2023–2024 wyniosła łącznie ponad 447 tys. zł, co pokazuje, że mieszkańcy chętnie korzystają z dostępnego wsparcia finansowego.

Tabela 3. Dotacje realizowane w latach 2023-2025 w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie” (źródło: dane pozyskane z WFOŚiGW w Gdańsku, opracowanie własne)

Data / Rok	Liczba złożonych wniosków	Kwota wypłaconych dotacji (zł)
2025	5	56 894,77
2024	16	297 912,70
2023	7	149 690,11
2022	0	0

Zgromadzone dane jednoznacznie pokazują, że w latach 2022–2025 zarówno liczba składanych wniosków, jak i liczba zrealizowanych przedsięwzięć oraz wartość wypłaconych dotacji systematycznie rosły. W przypadku programu „Czyste Powietrze” liczba wniosków niemal się podwoiła, a całkowita kwota wsparcia finansowego wzrosła prawie czterokrotnie w porównaniu z 2022 r. Program „Ciepłe Mieszkanie” również odnotował znaczący wzrost zainteresowania mieszkańców, co świadczy o skuteczności działań informacyjnych gminy i rosnącej gotowości społeczności lokalnej do inwestowania w nowoczesne, ekologiczne źródła ciepła.

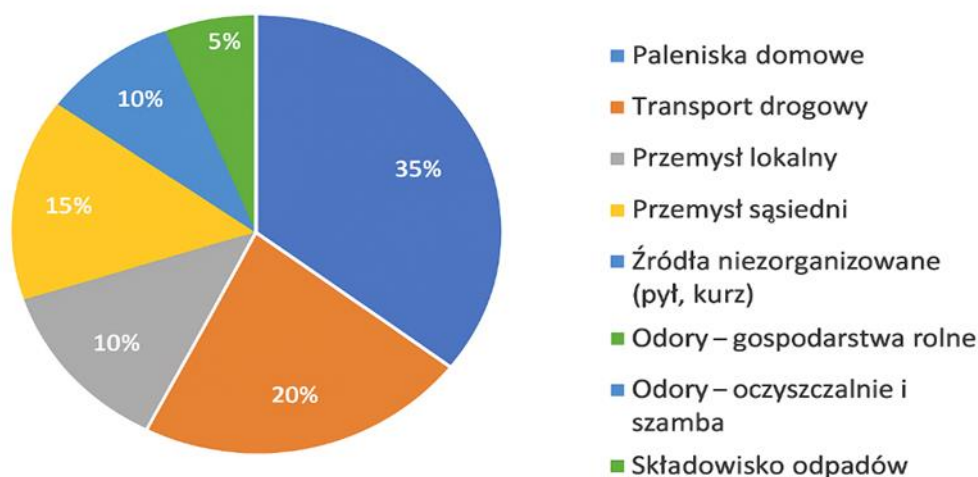
Najbardziej dynamiczny wzrost obserwowany był w latach 2023–2025, co pokazuje intensyfikację działań modernizacyjnych oraz zwiększoną aktywność mieszkańców w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków. Dane za 2025 r., obejmujące okres do końca września, wskazują, że rzeczywiste wartości całoroczne będą jeszcze wyższe, co dodatkowo podkreśla trend wzrostowy i skuteczność programów.

Efekty realizowanych przedsięwzięć są wielowymiarowe. Z jednej strony prowadzą do ograniczenia niskiej emisji i zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną, co bezpośrednio przyczynia się do poprawy jakości powietrza w Gminie Gniew. Z drugiej – mają wymiar społeczny i ekonomiczny, zwiększając komfort mieszkańców, podnosząc wartość nieruchomości i promując postawy proekologiczne. W dłuższej perspektywie działania te wspierają realizację strategicznych celów Programu Ochrony Środowiska, w tym redukcję emisji zanieczyszczeń i poprawę efektywności energetycznej sektora mieszkaniowego, a także przyczyniają się do trwałości inwestycji i rozwoju lokalnej społeczności.

„Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”

Rysunek 3. Szacunkowa struktura źródeł emisji zanieczyszczeń i odorów w Gminie Gniew (źródło: PGN, opracowanie własne)

Szacunkowa struktura źródeł emisji zanieczyszczeń i odorów w Gminie Gniew

Pisząc o emisjach zanieczyszczeń z instalacji, należy wspomnieć, że w latach 2022–2024 działania proekologiczne gminy były realizowane przede wszystkim poprzez udział w programach rządowych „Czyste Powietrze” oraz „Ciepłe Mieszkanie”, jak dokładnie opisano wcześniej w niniejszym raporcie. W ramach współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Gmina Gniew wspierała mieszkańców w składaniu wniosków o dofinansowanie wymiany nieefektywnych źródeł ciepła oraz poprawy efektywności energetycznej budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych. Podejmowane

działania przyczyniły się do ograniczenia emisji pyłów i gazów cieplarnianych z indywidualnych źródeł ciepła oraz ułatwiły wdrażanie inwestycji prośrodowiskowych na terenie gminy.

Kolektory Słoneczne

Instalacja kolektorów słonecznych stanowi jedno z założeń Programu Ochrony Środowiska Gminy Gniew i jest konsekwentnie realizowana poprzez system dotacji dla mieszkańców.

W 2022 roku Gmina Gniew udzielała dofinansowań na zakup i montaż kolektorów słonecznych na potrzeby przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych, zgodnie z Uchwałą Nr VI/35/15 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 25 lutego 2015 r. Wsparciem objęto 6 mieszkańców gminy, a łączna kwota udzielonych dotacji wyniosła 11 804,41 zł.

W 2023 roku w ramach działań z zakresu ochrony środowiska udzielono dofinansowań na zakup i montaż kolektorów słonecznych – w jednym przypadku skorzystało 4 beneficjentów na łączną kwotę 8 000 zł, natomiast w kolejnym dofinansowaniem objęto 6 beneficjentów, w tym jeden wniosek, z którego zrezygnowano, przy łącznej kwocie udzielonych dotacji wynoszącej 10 000 zł.

Powyższe dane, przedstawione w niniejszym raporcie, wskazują na systematyczną realizację założeń Programu Ochrony Środowiska Gminy Gniew w zakresie wspierania wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Prowadzenie działań polegających na udzielaniu dofinansowań do zakupu i montażu kolektorów słonecznych w kolejnych latach potwierdza konsekwentne wdrażanie zaplanowanych kierunków działań oraz rzeczywiste przełożenie zapisów Programu na praktykę inwestycyjną na terenie gminy.

Instalacje fotowoltaiczne

Instalacje fotowoltaiczne stanowią istotny i konsekwentnie realizowany element działań Gminy Gniew w zakresie ograniczania emisji zanieczyszczeń oraz wspierania odnawialnych źródeł energii, zgodnie z zapisami Programu Ochrony Środowiska.

W 2022 roku Gmina pozyskała dofinansowanie w wysokości 123 000 zł na realizację zadania „Zakup i montaż paneli fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej”.

W 2023 roku Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gniewie przeprowadził inwestycje obejmujące m.in. montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 27,56 kWp na hali widowiskowo-sportowej, o łącznej wartości 146 800,01 zł. Równocześnie w 2023 roku pozyskano dotacje rozwojowe spoza budżetu gminy w wysokości 980 000 zł w ramach RFPŁ, przeznaczone na montaż instalacji fotowoltaicznych oraz wymianę źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej.

W 2024 roku pozyskano dalsze środki w wysokości 1 376 402,68 zł, co umożliwiło kontynuację inwestycji w odnawialne źródła energii.

Wszystkie środki zostały pozyskane z RFPŁ – Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych.

W kontekście planowania przestrzennego, 30 sierpnia 2023 r. podjęto *Uchwałę Nr LXV/557/23 Rady Miejskiej w Gniewie, wprowadzającą VIII zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Gniew”*, która wyznacza lokalizacje elektrowni fotowoltaicznych w północnej części miasta. Studium, pierwotnie uchwalone 22 stycznia 2014 r., było wielokrotnie aktualizowane, aby umożliwić lokalizowanie odnawialnych źródeł energii w sposób zgodny z polityką ochrony środowiska gminy. Działania te wyraźnie pokazują, że Gmina Gniew konsekwentnie realizuje założenia Programu Ochrony Środowiska, wspierając rozwój farm fotowoltaicznych, zwiększając udział OZE w bilansie energetycznym oraz przyczyniając się do poprawy jakości powietrza i redukcji emisji zanieczyszczeń na swoim terenie.

Elektrownie wiatrowe

W 2022 roku Rada Miejska w Gniewie podjęła uchwały dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w strefach oddziaływania elektrowni wiatrowych. *Uchwała Nr L/417/22 z dnia 29 czerwca 2022 r. dotyczyła fragmentów obrębów geodezyjnych Rakowiec oraz Jaźwiska*, natomiast *Uchwała Nr L/419/22 z tego samego dnia objęła fragment obrębu geodezyjnego Kursztyn*.

Podjęte uchwały mają na celu wyznaczenie i uporządkowanie terenów w strefach oddziaływania elektrowni wiatrowych, zapewniając zgodność inwestycji z polityką ochrony środowiska i lokalnym planowaniem przestrzennym. Działania te wpisują się w realizację założeń Programu Ochrony Środowiska, wspierając rozwój odnawialnych źródeł energii przy jednoczesnym ograniczaniu potencjalnego negatywnego oddziaływania na środowisko oraz zdrowie mieszkańców.

Farmy fotowoltaiczne

W latach 2022–2025 wydano łącznie 9 decyzji dotyczących przedsięwzięć polegających na realizacji farm fotowoltaicznych. Największą liczbę decyzji odnotowano w 2022 r. (5 decyzji), natomiast w kolejnych latach obserwowano tendencję spadkową – w 2023 r. wydano 3 decyzje, w 2024 r. 1 decyzję, a w 2025 r. nie wydano żadnej decyzji w tym zakresie (dane udostępnione przez UMiGG).

Pompy ciepła

W latach 2022–2025 w ramach programu „Czyste Powietrze” złożono łącznie 14 wniosków dotyczących dofinansowania pomp ciepła. W 2022 r. oraz w 2024 r. odnotowano po 5 złożonych wniosków, w 2023 r. wpłynęły 4 wnioski, natomiast w 2025 r. nie złożono żadnego wniosku w tym zakresie (dane udostępnione przez UMiGG).

Elektrownie wiatrowe

Zgodnie z danymi z UMiGG w 2022 r. wydano 5 decyzji dotyczących przedsięwzięć polegających na realizacji farm wiatrowych. W kolejnych latach objętych sprawozdaniem nie wydano nowych decyzji w tym zakresie. Gmina prowadzi działania informacyjne dotyczące możliwości korzystania z programów wsparcia OZE, w tym programu „Moja Elektrownia Wiatrowa”, skierowanego do właścicieli domów jednorodzinnych zainteresowanych montażem mikroinstalacji wiatrowych.

Azbest

W ramach realizacji polityki ochrony środowiska Gmina Gniew konsekwentnie wdraża „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla miasta i gminy Gniew na lata 2012–2032”, przyjęty Uchwałą Nr XVII/118/12 Rady Miejskiej w Gniewie z dnia 29 lutego 2013 r. Program wpisuje się w cele krajowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009–2032” i ma na celu sukcesywne usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, ograniczenie ich negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców oraz środowisko, a także zapewnienie zgodności działań z obowiązującymi przepisami i normami unijnymi. W latach 2022–2024 kontynuowano udzielanie dotacji dla mieszkańców, którzy demontowali, transportowali i unieszkodliwiali wyroby zawierające azbest, przy wsparciu finansowym Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W wyniku realizacji zadań w tym okresie usunięto łącznie około 4 844 m² pokryć dachowych zawierających azbest, co odpowiada 54,5 Mg odpadów niebezpiecznych. Działania te w pełni odpowiadają założeniom Programu Ochrony Środowiska gminy, przyczyniając się do sukcesywnej likwidacji azbestu w środowisku lokalnym oraz ograniczenia jego negatywnego wpływu na zdrowie mieszkańców i jakość powietrza.

Pozostałe działania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza:

1. Modernizacja infrastruktury oświetleniowej

W ramach działań proekologicznych Gmina Gniew realizuje szereg przedsięwzięć mających na celu poprawę jakości powietrza, ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz podniesienie komfortu życia mieszkańców. Jednym z istotnych działań jest modernizacja infrastruktury oświetleniowej w przestrzeni publicznej. Rozwiązania te przyczyniają się do zmniejszenia zużycia energii i emisji zanieczyszczeń, a także poprawiają bezpieczeństwo w ruchu drogowym i estetykę przestrzeni publicznej, podkreślając znaczenie inwestycji dla jakości życia lokalnej społeczności.

Tabela 4. Inwestycje w infrastrukturę oświetleniową Gminy Gniew (2022–2025) (źródło: dane pozyskane z UMiG Gniew, oprac. własne)

Rok	Miejscowość	Koszt brutto [zł]
2022	Wielkie Walichnowy, Gniew - ul. Partyzantów, Czyżewskiego oraz ul. Gdańska, Kursztyn, Szprudowo, Pieniążkowo, Opalenie ul. Czapskiego oraz ul Ogrodowa, Półwieś	44 895,00
2023	Gogolewo, Ciepłe, Wielkie Walichnowy, Rozgarty, Gniew – ul. Ogrodowa, Tymawa, Jażwiska, Widlice, Półwieś, Piaseczno, Jażwiska przejście dla pieszych, iluminacja kościoła Tymawa	200 073,77
2024	Koło, Polskie Gronowo, Gogolewo, Nicponia, jeleń, Stary Młyn, Dąbrówka	49 236,90
2025	-	-

Z informacji przekazanych przez Energa-Operator S.A. wynika, że w latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew realizowano szereg inwestycji mających na celu modernizację infrastruktury elektroenergetycznej oraz poprawę efektywności energetycznej, zgodnie z założeniami Programu Ochrony Środowiska. Działania obejmowały m.in. wymianę przewodów linii niskiego i średniego napięcia na przewody izolowane lub sieciowe, modernizację odcinków linii napowietrznych SN przebiegających przez tereny zadrzewione, wymianę transformatorów rozdzielczych wybudowanych przed 1975 rokiem w ramach programu antystratowego oraz modernizację stacji SN/nn. W latach 2022–2025 wykonano 4,11 km wymiany przewodów nn (423 672 zł netto), 0,27 km linii kablowych SN (104 091 zł netto), 0,587 km linii napowietrznych SN (153 801 zł netto) oraz zmodernizowano 34 stacje SN/nn (458 336 zł netto). Analizowane działania wpisują się w szerszy system elektroenergetyczny regionu, obejmujący linie wysokiego i średniego napięcia oraz stacje transformatorowo-rozdzielcze, zapewniające zasilanie miasta i terenów wiejskich. Na terenie Gminy Gniew funkcjonują główne punkty zasilania i linie średniego napięcia, które dostarczają energię elektryczną do obszaru miejskiego oraz do wsi, a modernizowane odcinki linii zwiększają niezawodność przesyłu i bezpieczeństwo zasilania.

Podejmowane inwestycje w modernizację sieci energetycznej i stacji transformatorowych przyczyniają się do zwiększenia efektywności przesyłu energii, ograniczenia strat oraz poprawy bezpieczeństwa zasilania w gminie, wpisując się w realizację celów Programu Ochrony Środowiska Gminy Gniew w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Tabela 5. Odnawialne Źródła Energii (źródło: dane pozyskane z Energa-Operator S.A. Oddział w Gdańsku)

Energa-Operator S.A Oddział Gdańsk		
Źródła OZE Gmina i Miasto Gniew		
Napięcie przyłączenia	Ilość odbiorców	Moc zainstalowana
-	szł	MW
nN	464	3,968
SN	14	5,45
SUMA	478	9,418

Stosownie do obowiązku określonego w art. 152 ust. 1 oraz art. 122a ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2017, poz. 519, z późn. zm) ENERGA-OPERATOR SA dokonuje zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne. Dla instalacji dla których istnieje obowiązek wykonywania pomiarów PEM ENERGA-OPERATOR SA wykonuje pomiary poziomów pól

elektromagnetycznych w środowisku, a wyniki pomiarów przekazuje Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska (WIOŚ) oraz Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu (PWIS).

2. Sieć gazowa i zaopatrzenie w ciepło

W latach 2023–2024 Gmina Gniew realizowała działania związane z zaopatrzeniem w ciepło oraz wykorzystaniem paliw niskoemisyjnych, zgodnie z kierunkami określonymi w Programie Ochrony Środowiska. Zakres tych działań obejmował zarówno wsparcie mieszkańców w ponoszeniu kosztów ogrzewania gazowego, jak i przedsięwzięcia realizowane przez operatora systemu ciepłowniczego.

Na podstawie danych przekazanych przez Veolia Północ Sp. z o.o., będącą dostawcą ciepła na terenie Gminy Gniew oraz operatorem ciepłowni w Gniewie, w latach 2022–2025 realizowane były zadania polegające na przyłączaniu budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej oraz sieci gazowej. W analizowanym okresie wykonano pojedyncze przyłącza do sieci, co wskazuje na ograniczoną skalę rozwoju infrastruktury w tym zakresie.

Tabela 6. Zakres gospodarki cieplnej oraz działania związane z ochroną środowiska na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2025 (źródło: dane pozyskane z Veolia Północ Sp. z o.o.)

Termin realizacji	Nazwa działania	Opis realizacji
2022	Wymiana liczników.	20 szt.
2023	Wymiana liczników. Remonty sieci, modernizacja kotłowni oraz wymiana kotłów ciepła. Przyłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej i sieci gazowej.	14 szt. generalna modernizacja sterowni + nowe punkty pomiarowe- optymalizacja pracy kotłowni 1 przyłącze
2024	Wymiana liczników.	7 szt.
2025	Wymiana liczników. Przyłączenie budynków do miejskiej sieci ciepłowniczej i sieci gazowej.	7 szt. 1 przyłącze

Veolia Północ Sp. z o.o. prowadziła również prace związane z modernizacją systemu ciepłowniczego, obejmujące m.in. modernizację kotłowni, sterowni oraz optymalizację pracy obiektu. W ramach tych działań wykonano generalną modernizację sterowni, zainstalowano nowe punkty pomiarowe oraz przeprowadzono prace mające na celu poprawę sprawności technicznej kotłowni. Ponadto w latach 2022–2025 prowadzona była sukcesywna wymiana liczników ciepła.

Równoległe gmina realizowała działania wspierające mieszkańców w zakresie kosztów ogrzewania gazowego. W 2023 r. wypłacono 21 refundacji podatku VAT (dodatek gazowy) na łączną kwotę 4 699,00 zł, natomiast w 2024 r. przyznano 40 świadczeń o łącznej wartości 13 269,91 zł, finansowanych w całości z budżetu gminy.

Prowadzone działania pozostają zgodne z zapisami Programu Ochrony Środowiska, jednak ich skala – zarówno w zakresie rozwoju sieci, jak i liczby nowych przyłączeń – wskazuje, że realizacja celów POŚ w obszarze zaopatrzenia w ciepło i rozwoju niskoemisyjnych źródeł energii ma charakter stopniowy i wymaga dalszych działań w kolejnych latach.

3. Emisja zanieczyszczeń komunalnych (drogi)

Stan i jakość dróg na terenie gminy mają istotny wpływ na poziom emisji zanieczyszczeń związanych z ruchem drogowym. Sieć komunikacyjna na obszarze Gminy Gniew jest dobrze rozwinięta i obejmuje drogę krajową, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, a także lokalne drogi utwardzone, które zapewniają połączenia miasta z poszczególnymi sołectwami. Przez teren gminy przebiega fragment drogi krajowej nr

1, a od 2024 r. również drogi krajowej nr 91, łączącej Gdańsk z innymi miastami w południowej części kraju.

Zgodnie z danymi Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, w granicach administracyjnych Gminy Gniew znajduje się około 20,5 km dróg wojewódzkich. Stan techniczny nawierzchni tych dróg jest zróżnicowany i obejmuje zarówno odcinki w stanie dobrym i zadowalającym, jak również fragmenty o nawierzchni w stanie niezadowalającym oraz złym. Analiza struktury długości poszczególnych odcinków wskazuje, że największy udział procentowy w całkowitej długości sieci stanowią drogi o obniżonym standardzie technicznym, natomiast odcinki w lepszym stanie występują punktowo i na krótszych fragmentach.

Tabela 7. Długość oraz stan dróg wojewódzkich na terenie Gminy Gniew (źródło: dane pozyskane od Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku)

nr DW	Odcinek drogi	Stan nawierzchni (długość odcinka podana w km)			
		dobry	zadowalający	niezad - walający	zły
219	Dojazd PKP Brodzkie Młyny- DW 234	-	-	0,055	-
230	Granica gminy – Cierzpice- DK 91	-	-	1,52	3,07
231	Kolonia Ostrowicka – DK 91	-	1,16	-	-
234	Gogolewo – Gniew – DK 91	3,11	-	2,38	0,72
261	Dojazd PKP Gniew – DK 91	0,052	-	0,059	-
271	Dojazd PKP Opalenie – droga gminna	-	-	0,39	-
377	Włosienica – Pieniążkowo – DK 91	2,04	-	0,014	-
518	Gniew (ul. Kościuszki) – rz. Wiśla (ul. Promowa oraz Wiślana)	-	0,17	-	1,16
588	/od drogi gminnej/ Opalenie – pod Górami rz. Wiśla	-	-	1,95	-
623	Od DK 91 Rakowiec-Bielsk	-	-	-	3,66

Taki rozkład stanu technicznego nawierzchni ma znaczenie z punktu widzenia emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, ponieważ drogi o nawierzchni w stanie niezadowalającym i złym sprzyjają pogorszeniu płynności ruchu oraz zwiększonemu zużyciu paliwa przez pojazdy, co przekłada się na wzrost emisji gazów spalinowych i pyłów wtórnych do powietrza.

Jednocześnie, zgodnie z informacjami Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku, w latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew nie były realizowane zadania polegające na modernizacji ani przebudowie dróg wojewódzkich. Brak działań modernizacyjnych, w połączeniu z istotnym udziałem odcinków o obniżonym standardzie technicznym, może sprzyjać utrzymywaniu się podwyższonego poziomu emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na obszarze gminy.

Uzupełniająco wskazuje się, że zgodnie z danymi pozyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Tczewie, w poszczególnych latach ponoszone były nakłady finansowe na realizację zadań drogowych na terenie powiatu tczewskiego. W 2022 r. wydatki te wyniosły około 741 000,00 zł, w 2023 r. około 6 443 100,00 zł, natomiast w 2024 r. około 3 240 300,00 zł. W 2025 r., według stanu na dzień 25 listopada 2025 r., poniesione nakłady kształtowały się na poziomie około 4 923 000,00 zł.

Na koniec 2024 r. całkowita długość dróg na terenie Gminy Gniew wynosiła około 171,7 km, z czego ponad 68 km stanowiły drogi o nawierzchni asfaltowej, około 89 km – drogi gruntowe, natomiast pozostałe około 13 km – drogi o innej nawierzchni utwardzonej. Modernizacje i remonty nawierzchni

przyczyniają się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz mogą ograniczać emisję pyłów i innych zanieczyszczeń generowanych w trakcie eksploatacji dróg.

Zgodnie z założeniami Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gniew, planowane inwestycje drogowe powinny być realizowane w sposób ograniczający negatywny wpływ na środowisko, w tym na jakość powietrza i klimat. Działania te obejmują m.in. modernizację istniejących dróg oraz rozbudowę infrastruktury drogowej, przy jednoczesnej minimalizacji emisji zanieczyszczeń.

Gmina Gniew w latach 2022 – 2025 przeprowadziła następujące inwestycje:

Inwestycje zrealizowane w 2022 roku:

- naprawa przepustów w drodze gminnej – 9.699,11 zł,
- ułożenie kostki brukowej na drodze gminnej, 166 m² – 27.040,00 zł,
- ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych, 1660 mb – 388.646,97 zł,

oraz w ramach Funduszu Sołeckiego:

- ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych, 130 mb – 38.244,20 zł,
- naprawa ciągu pieszego, 130 mb – 29.000,00 zł.

Ponadto Gmina Gniew poniosła w 2022 roku wydatki na bieżące utrzymanie dróg gminnych w następującej szczegółowości:

- zakup materiałów – 180.000,00 zł,
- zakup usług remontowych – 307.154,62 zł (w tym częściowa naprawa nawierzchni bitumicznej),
- zakup usług pozostałych – 1.115.919,00 zł (w tym zimowe utrzymanie dróg, częściowe naprawy dróg, transport, administrowanie drogami).

Inwestycje zrealizowane w 2023 roku:

- ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych na odcinku 574 mb – 158.974,92 zł,

oraz w ramach Funduszu Sołeckiego:

- zakup i ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych, 170 mb – 90.709,21 zł.

Ponadto Gmina Gniew poniosła w 2023 roku wydatki na bieżące utrzymanie dróg gminnych w następującej szczegółowości:

- zakup materiałów – 252.500,00 zł,
- zakup usług remontowych – 233.000,00 zł (w tym częściowa naprawa nawierzchni bitumicznej),
- zakup usług pozostałych – 1.058.185,00 zł (w tym zimowe utrzymanie dróg, częściowe naprawy dróg, transport, administrowanie drogami).

Inwestycje zrealizowane w 2024 roku:

- ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych, 784 mb – 205.000,00 zł,
- udroźnienie przepustów drogowych – 27.722,75 zł,

oraz w ramach Funduszu Sołeckiego:

- naprawa ciągu pieszego, 218 mb – 47.292,00 zł,
- zakup i ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych, 152 mb – 67.925,52 zł.

Ponadto Gmina Gniew poniosła w 2024 roku wydatki na bieżące utrzymanie dróg gminnych w następującej szczegółowości:

- zakup materiałów – 30.000,00 zł,
- zakup usług remontowych – 441.779,00 zł,

- zakup usług pozostałych – 755.555,50 zł (w tym 455.565,59 zł na zimowe utrzymanie dróg, częściowe naprawy dróg, administrowanie drogami).

Inwestycje zrealizowane w 2025 roku:

Na dzień 21 października 2025 roku Gmina Gniew poniosła wydatki na bieżące utrzymanie dróg gminnych w następującej szczegółowości:

- zakup materiałów – 70.268,98 zł,
- zakup usług remontowych – 55.664,18 zł,
- zakup usług pozostałych – 398.512,25 zł (w tym zimowe utrzymanie dróg, równanie i wałowanie dróg gruntowych, administrowanie drogami).

oraz w ramach Funduszu Sołeckiego:

- zakup i ułożenie płyt na drodze gminnej, 31 mb – 18.500,00 zł.

W latach 2022–2025 Gmina Gniew realizowała inwestycje związane z drogami gminnymi, obejmujące zarówno zadania inwestycyjne, jak i bieżące utrzymanie infrastruktury drogowej.

Podsumowując, w analizowanym okresie na terenie Gminy Gniew nie były prowadzone prace modernizacyjne ani przebudowy dróg wojewódzkich, co wskazuje na brak działań ze strony województwa. Działania inwestycyjne i remontowe podejmowane przez Starostwo Powiatowe i Gminę Gniew w obrębie dróg powiatowych i gminnych były znikome w stosunku do rzeczywistych potrzeb sieci drogowej. Mimo ograniczonego zakresu prac, podejmowane działania są zgodne z ogólnymi założeniami Programu Ochrony Środowiska dla gminy, które przewidują realizację inwestycji drogowych w sposób minimalizujący negatywny wpływ na środowisko, w tym na jakość powietrza i emisję zanieczyszczeń komunikacyjnych.

4. Emisja zanieczyszczeń z instalacji

Zgodnie z art. 220 ustawy POŚ wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów z instalacji mogącej negatywnie oddziaływać na środowisko wymaga pozwolenia lub w myśl art. 152, zgłoszenia organowi ochrony środowiska. Właściwymi organami ochrony środowiska w tym zakresie są Marszałek Województwa oraz Starosta.

Pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza

Zgodnie z danymi ze Starostwa Powiatowego w Tczewie, w latach 2022–2025 dla podmiotów działających na terenie Gminy Gniew wydano pozwolenie na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza dla jednej instalacji energetycznego spalania paliw o łącznej nominalnej mocy cieplnej 13,98 MW, opalanej miałem węgla kamiennego, oraz dla pięciu instalacji technologicznych zlokalizowanych w czterech zakładach na terenie gminy. Pozwolenia te były w analizowanym okresie albo zmieniane albo wygaszane albo wydawane były nowe pozwolenia w związku z upływem terminu ważności decyzji.

Zgłoszenia instalacji mogących powodować emisję gazów lub pyłów do powietrza

Według danych na dzień 19 listopada 2025 r., na terenie Gminy Gniew dokonano łącznie 18 zgłoszeń instalacji mogących powodować emisję gazów lub pyłów do powietrza, w tym:

- w 2022 r. były 2 zgłoszenia,
- w 2023 r. były 2 zgłoszenia,
- w 2024 r. były 4 zgłoszenia,
- w 2025 r. nie było zgłoszeń

Wykaz zgłoszonych instalacji mogących powodować emisję gazów lub pyłów do powietrza:

- 3 stacje paliw w Gniewie – 2 czynne oraz 1 niefunkcjonująca;
- silosy zbożowe – 2 szt. w Polskim Gronowie (o łącznej pojemności 950 Mg oraz 390 Mg), w Jeleniu (o łącznej pojemności 172,6 Mg) oraz w Gniewie (o łącznej pojemności 210Mg);
- 1 stanowiska spawalnicze na terenie zakładów w Gniewie;

- 1 kabina lakiernicza na terenie zakładu w Gniewie;
- 1 ściana lakiernicza wodna używana w laboratorium zakładowym na terenie zakładu w Gniewie;
- 1 dygestorium na terenie zakładu w Gniewie;
- 5 zbiorników do magazynowania oleju napędowego o pojemności 5000 l – 2 pozwolenia na 3 zbiorniki w Gniewie, jeden w Polskim Gronowie, jeden w Opaleniu,
- zbiornik kontenerowy do magazynowania do magazynowania oleju napędowego o pojemności 10 m³ w Opaleniu,
- 2 zbiorniki do magazynowania gazu propan-butan w Gniewie.

Tabela 8. Działania podejmowane w latach 2022-20225 w obszarze interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK							PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ				WARTOŚĆ DOCELOWA		
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Ochrona klimatu i jakości powietrza	Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza z indywidualnych źródeł ciepła	Roczna ocena jakości powietrza dla strefy pomorskiej: benzo(a)pirenu, O3 /cel długoterminowy/ (WIOŚ)	C/A(D2)	C/A(D2)	C/A(D2)	A/A(D2)	Brak danych	A	UMiG Gniew, Mieszkańcy	Tendencja prawidłowa
		Liczba przyłączy do sieci miejskiej	35 szt.	79010 m/ 859 szt.	79111 m/ 866 szt	80864 m/ 885 szt	-	co najmniej 3 szt.	Mieszkańcy, UMiG Gniew	TAK
		Długość sieci gazowej/Liczba przyłączy do sieci gazowej	77598 m/ 688 sz.					wzrost	UMiG Gniew	TAK
	Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza z indywidualnych źródeł ciepła	Liczba wykonanych instalacji c.o.	3 szt.	17	21	19	1	co najmniej 1 szt.	UMiG Gniew	TAK
		Liczba zainstalowanych OZE	0 szt.	5	4	5	0	co najmniej 1 szt.	UMiG Gniew, mieszkańcy	TAK
		Liczba wykonanych termomodernizacji	0 szt.	5	0	2	0	co najmniej 1 szt.	UMiG Gniew, program ogólnokrajowy	TAK
		Procentowy udział kontroli zakończonych pouczeniem/man datem do liczby wszystkich kontroli	1 szt./ szt.	0	0	0	0	mniej	UMiG Gniew	NIE

	Ograniczenie emisji pyłów i gazów ze źródeł przemysłowych	Zwiększająca się emisja zanieczyszczeń gazowych ze źródeł przemysłowych (UM)	31,203 Mg pyłu/ 59640,589 Mg gazów	przekroczenia	przekroczenia	brak przekroczeń	-	mniej	WIOŚ	Monitorowanie wskazuje poprawę
	Zmniejszenie narażenia na zanieczyszczenia powietrza	Liczba punktów pomiarowych (SOZP)	0 punktów pomiarowych	3	3	3	3	nie mniej niż w roku bazowym	UMiG Gniew	TAK
	Zmniejszenie zapylenia ze źródeł transportowych	Remonty dróg i chodników	Liczba remontów dróg/chodników/innych elementów infrastruktury /prace projektowe	TAK	TAK	TAK	TAK	9/4/1/1	UMiG Gniew	TAK
	Wzrost świadomości na temat źródeł i negatywnego wpływu zanieczyszczeń powietrza	Zrealizowane programy edukacyjne	Tak	TAK	TAK	TAK	TAK	Kompleksowa edukacja	UMiG Gniew	TAK
	Liczba zapisów/ liczby nowych dokumentów	Liczba zewidencjonowanych zbiorników bezodpływowych (źródło danych: UMiG Gniew)	3 szt./ 4 szt.	826	826	1016	1225	W zależności od potrzeb	UMiG Gniew	TAK

6.2. OBSZAR INTERWENCJI – ZAGROŻENIE HAŁASEM

Hałas jest jednym z istotnych czynników środowiskowych, który może niekorzystnie wpływać na zdrowie oraz komfort życia człowieka. Skala jego oddziaływania zależy m.in. od poziomu natężenia dźwięku, jego charakteru i częstotliwości, czasu trwania ekspozycji, a także od indywidualnych uwarunkowań odbiorcy, takich jak wiek, stan zdrowia, kondycja psychofizyczna czy wrażliwość na bodźce akustyczne. Długotrwałe narażenie na podwyższony poziom hałasu może skutkować obniżeniem jakości życia, zaburzeniami snu i koncentracji, a w dłuższej perspektywie prowadzić do negatywnych konsekwencji zdrowotnych, w tym do rozwoju chorób układu krążenia.

Na terenie Gminy Gniew nie występuje infrastruktura transportu kolejowego ani lotniczego, w związku z czym klimat akustyczny kształtowany jest przede wszystkim przez ruch drogowy. Głównym źródłem hałasu komunikacyjnego jest droga krajowa nr 91, przebiegająca przez obszar gminy i stanowiąca istotny ciąg komunikacyjny o znaczeniu ponadregionalnym. Uzupełnienie sieci transportowej stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, generujące ruch o charakterze lokalnym i regionalnym. Dostępność komunikacyjna gminy opiera się na powiązaniach drogowych z otoczeniem zewnętrznym, w tym na stosunkowo niewielkiej odległości od autostrady A1, zapewniającej połączenia z obszarem Trójmiasta. Najbliższa infrastruktura kolejowa, port lotniczy oraz przeprawy promowe zlokalizowane są poza obszarem gminy, w związku z czym ich oddziaływanie akustyczne nie występuje bezpośrednio na jej terenie.

Zgodnie z dostępnymi informacjami Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oraz Zarząd Dróg Wojewódzkich nie prowadziły na terenie Gminy Gniew pomiarów hałasu drogowego, co było związane z niewystarczającym natężeniem ruchu. W analizowanym okresie nie odnotowano również skarg mieszkańców dotyczących ponadnormatywnego hałasu pochodzącego z działalności gospodarczej prowadzonej na terenie miasta Gniew. Jednocześnie w latach 2022–2025 organy gminy oraz powiatu nie wydawały decyzji administracyjnych określających dopuszczalne poziomy hałasu na obszarze gminy.

Jednym z podstawowych kierunków ograniczania emisji hałasu komunikacyjnego, a jednocześnie emisji zanieczyszczeń do powietrza, jest promowanie alternatywnych sposobów przemieszczania się, takich jak korzystanie z komunikacji publicznej, transportu rowerowego oraz ruchu pieszego na krótszych dystansach. W Gminie Gniew funkcjonuje komunikacja międzymiastowa oferowana przez Powiślańską Komunikację Samochodową Sp. z o.o. (PKS) oraz podmiot prywatny (Latocha). Ponadto na terenie gminy udostępnione są szlaki piesze i rowerowe, co wpisuje się w kierunki działań wskazane w Programie Ochrony Środowiska w zakresie ograniczania hałasu komunikacyjnego poprzez rozwój alternatywnych form transportu.

Istotnym czynnikiem sprzyjającym ograniczaniu emisji hałasu jest również stan techniczny nawierzchni drogowych. Zarządcy infrastruktury drogowej zobowiązani są do utrzymywania jezdni w dobrym stanie technicznym, a jakość nawierzchni ma bezpośredni wpływ na poziom hałasu generowanego przez ruch pojazdów. W tym kontekście działania polegające na remontach, przebudowach i modernizacji dróg, realizowane na terenie gminy, mają znaczenie nie tylko z punktu widzenia poprawy bezpieczeństwa i komfortu użytkowników, lecz także w zakresie kształtowania klimatu akustycznego.

W latach 2022–2025 Gmina Gniew corocznie przeznaczająca środki finansowe na realizację zadań związanych z utrzymaniem, remontem i modernizacją infrastruktury drogowej, w tym również z wykorzystaniem dotacji pozyskanych spoza budżetu gminy. Zakres podejmowanych działań obejmował m.in. przebudowy i remonty dróg gminnych, modernizację nawierzchni oraz inwestycje realizowane w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Realizacja tych przedsięwzięć przyczyniała się do poprawy stanu technicznego dróg, a tym samym do ograniczenia emisji hałasu komunikacyjnego.

Szczegółowy zakres działań prowadzonych w gminie w obszarze utrzymania i modernizacji dróg został opisany w rozdziale dotyczącym działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza i ochrony klimatu. Należy jednak podkreślić, że naprawa i modernizacja nawierzchni drogowych wpływa również na zmniejszenie emisji hałasu, co ma pozytywne znaczenie dla klimatu akustycznego na terenie gminy.

Zestawienie dotacji budżetowych pozyskanych spoza budżetu gminy na poprawę jakości dróg w latach 2022–2025 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Dotacje budżetowe pozyskane spoza budżetu gminy na poprawę jakości dróg w latach 2022-2025 – (źródło: dane pozyskane z Raportów o stanie gminy w analizowanych latach)

Termin realizacji	Nazwa zadania	Dotacja
2022	- Dofinansowanie zadania „Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych w miejscowości Gogolewo”;	106.205,00
	- Dofinansowanie zadania „Remont fragmentów drogi gminnej Nr 228039G w obrębie ewidencyjnym Widlice”;	99.984,24
	- RFRD – Przebudowa dróg gminnych na osiedlu Leśnym w Tymawie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną – etap II”;	988.770,00
	-RFRD – „Przebudowa drogi gminnej nr 228025G Piaseczno – Piaseckie Pola”;	1.031.480,00
	- RFRD – „Przebudowa drogi gminnej nr 228029G w miejscowości Jeleń”;	442.588,00
2023	- Dofinansowanie inwestycji pn. „Przebudowa dróg gminnych wewnętrznych na Osiedlu Leśnym w Tymawie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną”;	1.825.496,05
	- Dofinansowanie inwestycji pn. „Przebudowa drewnianego mostu przez rzekę Wierzyca”;	228.400,00
	- Rewitalizacja zdegradowanej przestrzeni Starego Miasta i Podzamcza w Gniewie	137.563,99
	- RFRD – Remont ulicy Hallera w Gniewie;	129.200,00
	- RFRD – Przebudowa drogi gminnej – ulicy Partyzantów w Gniewie wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną;	2.599.999,00
2024	- Budowa i modernizacja dróg na terenie Gminy Gniew;	950.000,00
	- Remont dróg asfaltowych na terenie Gminy Gniew;	4.512.500,00
	- Rewitalizacja zdegradowanej przestrzeni Starego Miasta i Podzamcza w Gniewie	2.177.058,79
2025	Brak danych	-

Zarządca infrastruktury drogowej zobowiązany jest do utrzymywania nawierzchni jezdni w dobrym stanie technicznym. Stan techniczny nawierzchni jest jednym z głównych czynników mających wpływ na oddziaływanie hałasu pochodzącego z ruchu drogowego. Wobec powyższego zarządcy dróg każdego roku inwestują w poprawę stanu dróg, aby skrócić odcinki o stanie niezadowolającym.

Gmina Gniew w analizowanych latach przeprowadzała następujące inwestycje

Tabela 10. Inwestycje przeprowadzone na drogach gminnych w latach 2022-2025 – (źródło: dane Gminy Gniew oraz Spółki Gminnej Inwest-Kom)

Rok	Zrealizowane inwestycje drogowe	Wartość inwestycji/długość odcinka
2022	- naprawa przepustów w drodze gminnej	9 699,11 zł
	- ułożenie kostki brukowej na drodze gminnej	27 040,00 zł
	- Miejscowość Szprudowo	166 m ²

	<ul style="list-style-type: none"> - ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych <li style="padding-left: 20px;">- Półwieś <li style="padding-left: 20px;">- Wiosło Małe <li style="padding-left: 20px;">- Kolonia Ostrowicka <li style="padding-left: 20px;">- Pieniążkowo <li style="padding-left: 20px;">- Jaźwiska <li style="padding-left: 20px;">- Opalenie <li style="padding-left: 20px;">- Rakowiec <li style="padding-left: 20px;">- Polskie Gronowo <li style="padding-left: 20px;">- Kuchnia <li style="padding-left: 20px;">- Kursztyn <p>W ramach funduszu sołectkiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych - naprawa ciągu pieszego <ul style="list-style-type: none"> - Piaseczno <p>Zakup materiałów + usług remontowych</p>	<p>388 646,96 zł</p> <p>170 mb</p> <p>100 mb</p> <p>135 mb</p> <p>300 mb</p> <p>180 mb</p> <p>325 mb</p> <p>330 mb</p> <p>80 mb</p> <p>90 mb</p> <p>80 mb</p> <p>38 244,20 zł/130 mb</p> <p>29 000,00 zł</p> <p>130 mb</p> <p>180 000,00 zł + 307 154,62 zł</p>
2023	<ul style="list-style-type: none"> - ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych <li style="padding-left: 20px;">- Ostrowite <li style="padding-left: 20px;">- Rozgarty <li style="padding-left: 20px;">- Gogolewo <li style="padding-left: 20px;">- Półwieś <li style="padding-left: 20px;">- Jaźwiska <li style="padding-left: 20px;">- Opalenie <li style="padding-left: 20px;">- Kursztyn <p>W ramach funduszu sołectkiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych <p>Zakup materiałów + usług remontowych</p>	<p>158 974,92 zł</p> <p>180 mb</p> <p>99 mb</p> <p>135 mb</p> <p>160 mb</p> <p>45 mb</p> <p>50 mb</p> <p>75 mb</p> <p>90 709,21 zł / 170 mb</p> <p>252 500,00 zł + 233 000,00 zł</p>
2024	<ul style="list-style-type: none"> - ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych <li style="padding-left: 20px;">- Kursztyn <li style="padding-left: 20px;">- Polskie Gronowo <li style="padding-left: 20px;">- Jaźwiska <li style="padding-left: 20px;">- Szprudowo <li style="padding-left: 20px;">- Widlice <li style="padding-left: 20px;">- Pieniążkowo <li style="padding-left: 20px;">- Włosienica <li style="padding-left: 20px;">- Rakowiec <li style="padding-left: 20px;">- Piaseczno <li style="padding-left: 20px;">- Nicponia <li style="padding-left: 20px;">- Tymawa <li style="padding-left: 20px;">- Jeleń <ul style="list-style-type: none"> - udrożnienie przepustów w drodze gminnej <p>W ramach funduszu sołectkiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naprawa ciągu pieszego - zakup i ułożenie płyt jumbo na drogach gminnych <p>Zakup materiałów + usług remontowych</p>	<p>205 000,00 zł</p> <p>38 mb</p> <p>50 mb</p> <p>146 mb</p> <p>160 mb</p> <p>50 mb</p> <p>140 mb</p> <p>180 mb</p> <p>20 mb</p> <p>148 mb</p> <p>83 mb</p> <p>46 mb</p> <p>93 mb</p> <p>27 722,75 zł</p> <p>47 292,00 zł / 218 mb</p> <p>67 925,52 zł / 152 mb</p> <p>30 000,00 zł + 441 779,00 zł</p>
2025 (stan na dzień 21 października)	<p>W ramach funduszu sołectkiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup i ułożenie płyt na drogach gminnych. 	<p>18 500,00 zł/ 31 mb</p>

Zakup materiałów + usług remontowych	70 268,98 zł / 55 664,18 zł
--------------------------------------	-----------------------------

Z danych pozyskanych od GDDKiA oraz Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku wynika, że w ostatnich latach przy drogach objętych nadzorem tych instytucji przeprowadzono szereg działań związanych z zielenią przydrożną. W ramach tych prac wykonano nasadzenia nowych drzew i krzewów, przeprowadzono odmłodzenie istniejącego drzewostanu oraz dokonano selektywnej wycinki drzew. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane dotyczące liczby posadzonych, odmłodzonych oraz usuniętych drzew w poszczególnych latach.

Zgodnie z informacją z GDDKiA w latach 2022-2025 na terenie Gminy Gniew dokonano:

- nasadzeń – w ilości 25 szt. na kwotę 7 380,00;
- odmłodzenia – w ilości 46 szt. na kwotę 4 790,0;
- wycinka – w ilości 38 szt. na kwotę 22 697,00.

Natomiast Zarząd Dróg Wojewódzkich w Gdańsku dokonał nasadzeń:

- w 2022r. - 14 szt. na kwotę 7404,6 zł brutto,
- w 2023r. - 19 szt. na kwotę 8 824,22 zł brutto,
- w 2024 r. - 6 szt. na kwotę 2 939,70 zł brutto oraz oprysk alei dębowej przeciwko brudnicy nieparce,
- w 2025r. - 0 szt i oprysk alei dębowej przeciwko brudnicy nieparce.

Na terenie Gminy Gniew największe natężenie hałasu występuje w rejonie drogi krajowej nr 91. Jednakże po uruchomieniu autostrady A1 oraz oddaniu do użytku mostu drogowego Opalenie-Kwidzyn ruch na tym odcinku uległ znacznemu zmniejszeniu. Zgodnie z danymi pozyskanymi od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA) z Generalnego Pomiaru Ruchu (GPR) przeprowadzonego w latach 2020-2021, średnia dobowa liczba pojazdów na wybranych odcinkach dróg krajowych przedstawia się następująco:

- Szprudowo – Gniew: 7896 pojazdów na dobę;
- Gniew ul. Czarnowskiego – Gniew ul. Kościuszki: 6351 pojazdów na dobę;
- Gniew – Jeleń: 6514 pojazdów na dobę;
- Jeleń – Kolonia Ostrowicka: 5930 pojazdów na dobę.

Z dróg wojewódzkich na terenie gminy, zgodnie z tymi samymi źródłami, korzysta następująca liczba pojazdów:

- Morzeszczyn – Gniew: 1933 pojazdów na dobę;
- Gniew (stacja kolejowa) – Gniew DK6: 618 pojazdów na dobę
- Gniew ul. Krasickiego – rzeka Wisła: 290 pojazdów na dobę.

Na terenie kraju GPR jest przeprowadzany cyklicznie co 5 lat przez GDDKiA i obejmuje drogi krajowe oraz wojewódzkie. Jego celem jest pozyskanie bezpośrednich pomiarów umożliwiających określenie kluczowych parametrów i charakterystyk ruchu na wszystkich badanych odcinkach dróg. Wyniki GPR stanowią podstawę do sporządzania map akustycznych dla odcinków o największym natężeniu ruchu – powyżej 3 mln pojazdów rocznie (około 8 200 pojazdów na dobę) – które pozwalają m.in. na ocenę skali emisji hałasu do środowiska.

Zgodnie z „Programem budowy dróg krajowych na lata 2014-2023 z perspektywą do 2025 r.”, na terenie Gminy Gniew nie przewiduje się realizacji nowych dróg krajowych. W budownictwie drogowym dąży się do ograniczania negatywnych oddziaływań akustycznych poprzez odpowiednie planowanie przebiegu trasy oraz stosowanie ekranów akustycznych, wałów ziemnych lub skarp obsadzonych roślinnością. W latach 2020-2025 GDDKiA nie realizowała działań ochronnych przed hałasem komunikacyjnym ani prac związanych z odtworzeniem lub odnową alei przydrożnych na terenie gminy.

W ramach działań lokalnych, mających na celu minimalizację zagrożeń hałasem, wprowadzono zapisy dotyczące standardów akustycznych w dokumentach planistycznych. Ponadto rekomenduje się zwiększenie edukacji i promocji alternatywnych form przemieszczania się, które nie generują hałasu ani

emisji zanieczyszczeń, takich jak ruch pieszki i rowerowy. Należy przy tym podkreślić, że część działań ograniczających hałas nie zależy bezpośrednio od gminy. Istotnym czynnikiem wpływającym na emisję hałasu z ruchu drogowego jest stan techniczny nawierzchni. Zarządca infrastruktury drogowej zobowiązany jest do utrzymywania jezdni w dobrym stanie, a coroczne inwestycje w poprawę nawierzchni mają na celu skrócenie odcinków dróg o stanie niezadowolającym oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania hałasu na środowisko.

Osobnym zagadnieniem jest hałas powodowany przez podmioty gospodarcze. Ewentualne zgłoszenia na uciążliwość hałasową należy przekazywać do Starostwa. W uzasadnionych przypadkach Starosta zwraca się o podjęcie działań do Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Gdańsku. Jeżeli działania WIOŚ wykazałyby przekroczenie norm hałasowych, Starosta wydaje decyzję, w której określa środki zaradcze pozwalające obniżyć emisję hałasu. W latach 2022 - 2025 Starosta nie wydał decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu dla zakładu. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku w ramach swoich zadań wykonuje również kontrole planowane i interwencyjne podmiotów gospodarczych, w wyniku których nakłada kary, gdy zostaną odnotowane działania niezgodne z prawem, w tym dotyczące emisji hałasu. W roku 2024 wpłynęła 1 skarga w sprawie uciążliwości hałasowej na terenie miasta Gniew oraz w roku 2025 również wpłynęła jedna dotycząca uciążliwości hałasowej na terenie miejscowości Nicponia.

Należy zauważyć, że w omawianym obszarze znacząca część działań nie zależy bezpośrednio od Gminy.

Założone zadania realizowane w analizowanych latach przedstawiono w Tabeli nr 11.

Tabela 11. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – zagrożenie hałasem

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK							PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ				WARTOŚĆ DOCELOWA		
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska	Przeciwdziałanie ponadnormalnym poziomom hałasu	Pomiary poziomu hałasu (monitoring WIOŚ)	Brak przekroczeń (2015 r.)	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	UMiG Gniew	TAK
		Udział transportu publicznego, rowerowego i pieszego	2 linie transportu publicznego/ 67,3 km szlaków rowerowych/ 68,5 km szlaków pieszych	Utrzymanie poziomu	Utrzymanie poziomu	Utrzymanie poziomu	Utrzymanie poziomu	Nie mniej	UMiG Gniew	TAK
		Procentowy udział dróg powiatowych, wojewódzkich, krajowych w stanie niezadawalającym do długości wszystkich dróg danej kategorii	33,7% / 53,3% / 36,3%	stały poziom/ niezadawalający	stały poziom/ niezadawalający	stały poziom/ niezadawalający	stały poziom/ niezadawalający	Możliwie najmniej	GDDKiA, ZDW, Starostwo Tczew,	TAK
		Uciążliwość hałasu (UMiG)	Brak zgłoszeń mieszkańców	-	-	1	1	Brak zgłoszeń mieszkańców	WIOŚ	NIE
	Przeciwdziałanie ponadnormalnym poziomom hałasu	Prowadzenie zajęć i promocja transportu zbiorowego	brak	brak	brak	brak	brak	Co najmniej 1 działanie	UMiG Gniew	NIE
		Liczba zapisów/ liczby nowych dokumentów	4 szt./ 4 szt.	7	1	1	0	We wszystkich dokumentach	UMiG Gniew	TAK

6.3. OBSZAR INTERWENCJI – POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM), w tym promieniowanie niejonizujące, zaliczane jest obecnie do jednych z podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego. Najczęstszymi źródłami PEM o istotnym znaczeniu dla poziomu pól w środowisku są linie elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, w tym stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje nadawcze radiowe i telewizyjne. Dodatkowo PEM emitują również urządzenia codziennego użytku, takie jak sprzęt AGD, RTV, komputery, smartfony i smartwatche, jednak ich wpływ na poziom PEM w środowisku jest lokalny i ograniczony.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* – dział VI Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. Zgodnie z powyższym ochrona przed polami polegać powinna na zapewnieniu jak najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszanie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Organami właściwymi do przyjmowania zgłoszeń dotyczących eksploatacji instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (PEM) na terenie Gminy Gniew są Starosta Tczewski oraz Marszałek Województwa Pomorskiego. Organy te prowadzą ewidencję zgłoszonych instalacji oraz sprawują kontrolę nad podmiotami je eksploatującymi. W przypadku stwierdzenia niespełniania wymogów określonych w przepisach prawa w zakresie emisji PEM, są zobowiązane do wniesienia sprzeciwu w formie decyzji administracyjnej.

Na terenie Gminy Gniew instalacjami wytwarzającymi pola elektromagnetyczne są przede wszystkim stacje bazowe telefonii komórkowej. Zgodnie z danymi pozyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Tczewie, według stanu na dzień 19 listopada 2025 r., na terenie gminy dokonano łącznie 16 zgłoszeń instalacji tego typu. Informacje dotyczące zmian w zakresie eksploatacji stacji bazowych były każdorazowo przekazywane do Starosty Tczewskiego.

W poszczególnych latach liczba zgłoszeń kształtowała się następująco:

- w latach 2022–2023 nie dokonano nowych zgłoszeń; według stanu na koniec 2023 r. łącznie zgłoszonych było 14 stacji bazowych, w tym: 7 w mieście Gniew, 3 w miejscowości Rakowiec, 3 w miejscowości Ostrowite (obręb Kolonia Ostrowicka) oraz 1 w miejscowości Opalenie;
- w 2024 r. dokonano 2 zgłoszeń stacji bazowych; według stanu na koniec 2024 r. łącznie zgłoszonych było 16 stacji, w tym: 7 w mieście Gniew, 3 w miejscowości Rakowiec, 4 w miejscowości Ostrowite (obręb Kolonia Ostrowicka), 1 w miejscowości Opalenie oraz 1 w miejscowości Tymawa;
- w 2025 r. nie dokonano nowych zgłoszeń; prowadzący stację bazową telefonii komórkowej BT43991 w miejscowości Ostrowite (obręb Kolonia Ostrowicka) poinformował o zakończeniu jej eksploatacji; według stanu na dzień 19 listopada 2025 r. łącznie zgłoszonych i eksploatowanych było 15 stacji bazowych, w tym: 7 w mieście Gniew, 3 w miejscowości Rakowiec, 3 w miejscowości Ostrowite (obręb Kolonia Ostrowicka), 1 w miejscowości Opalenie oraz 1 w miejscowości Tymawa.

Ocena stanu sieci elektroenergetycznej w kontekście pól elektromagnetycznych – na podstawie danych pozyskanych z Energa Operator S.A.

Zasilanie obszaru Miasta i Gminy Gniew realizowane jest poprzez rozbudowaną infrastrukturę elektroenergetyczną obejmującą sieć dystrybucyjną wysokiego, średniego oraz niskiego napięcia. W zakresie linii dystrybucyjnych 110 kV funkcjonują linie napowietrzne o łącznej długości 9,6 km, których stan techniczny oceniany jest jako dobry.

Sieć rozdzielcza średniego napięcia obejmuje zarówno linie kablowe o długości 26,7 km, jak i linie napowietrzne o długości 150,7 km; również w tym przypadku stan techniczny infrastruktury określany jest jako dobry. Elementem sieci są stacje transformatorowe 15/0,4 kV (SN/nn), występujące jako obiekty słupowe, wieżowe oraz wężerowe, z których większość została wybudowana w latach 80. i 90. XX wieku, przy czym ich wyposażenie jest systematycznie modernizowane i dostosowywane do zdalnego sterowania z poziomu Regionalnej Dyspozycji Mocy w Gdańsku.

Infrastruktura niskiego napięcia obejmuje linie kablowe nn o długości 60,2 km oraz linie napowietrzne nn o długości 212,4 km, częściowo stanowiące wspólną infrastrukturę z instalacjami oświetlenia ulicznego. Linie napowietrzne i przyłącza nn są sukcesywnie modernizowane, w szczególności poprzez wymianę przewodów gołych na izolowane, co wpływa na poprawę bezpieczeństwa i ograniczenie strat energii.

Niektóre kluczowe obiekty na terenie gminy posiadają dwustronne zasilanie zapewniające ciągłość dostaw energii, natomiast pozostałe mogą być czasowo odłączane w wyniku awarii, planowanych wyłączeń lub zdarzeń losowych.

Całość infrastruktury elektroenergetycznej na terenie gminy oceniana jest jako utrzymana w dobrym stanie technicznym. Eksploatacja sieci obejmuje prowadzenie planowych oraz interwencyjnych prac, w tym oględzin, pomiarów elektrycznych oraz działań związanych z utrzymaniem pasów bezpieczeństwa linii elektroenergetycznych, w szczególności poprzez zapewnienie bezpiecznych odległości drzew i gałęzi od przewodów, realizowanych przez wyspecjalizowane podmioty zewnętrzne.

Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że w latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew nie odnotowano istotnych zmian w liczbie instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, które mogłyby wskazywać na wzrost ich oddziaływania. Jednocześnie, zgodnie z ostatnimi dostępnymi wynikami monitoringu państwowego, poziomy pól elektromagnetycznych nie przekraczały wartości dopuszczalnych, co pozostaje zgodne z założeniami Programu Ochrony Środowiska.

Bieżący monitoring poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku jest prowadzony przez Inspekcję Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju. Jego celem jest ocena i obserwacja zmian poziomów sztucznie wytwarzanych pól elektromagnetycznych w odniesieniu do wartości dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności. Obowiązujący dopuszczalny poziom PEM w środowisku wynosi 28 V/m zgodnie z przepisami wykonawczymi.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi corocznie aktualizowany rejestr terenów, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów PEM. Zgodnie z opublikowanymi rejestrami, w tym aktualizacjami z maja 2024 i lipca 2025 r., nie wykazano na terenie kraju wpisów dotyczących przekroczeń PEM w gminach wiejskich. Również wyniki monitoringu PEM za rok 2023 wskazują, że poziomy pól w środowisku utrzymywały się na niskim poziomie i nie przekraczały wartości dopuszczalnych. Na podstawie dostępnych danych GIOŚ można stwierdzić, że w latach 2022–2025 nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM w środowisku na terenie Gminy Gniew, co pozostaje zgodne z założeniami Programu Ochrony Środowiska.

Rysunek 4. Sieć elektroenergetyczna na terenie Gminy Gniew (nn, SN, WN) – opracowanie na podstawie danych Energa Operator S.A.

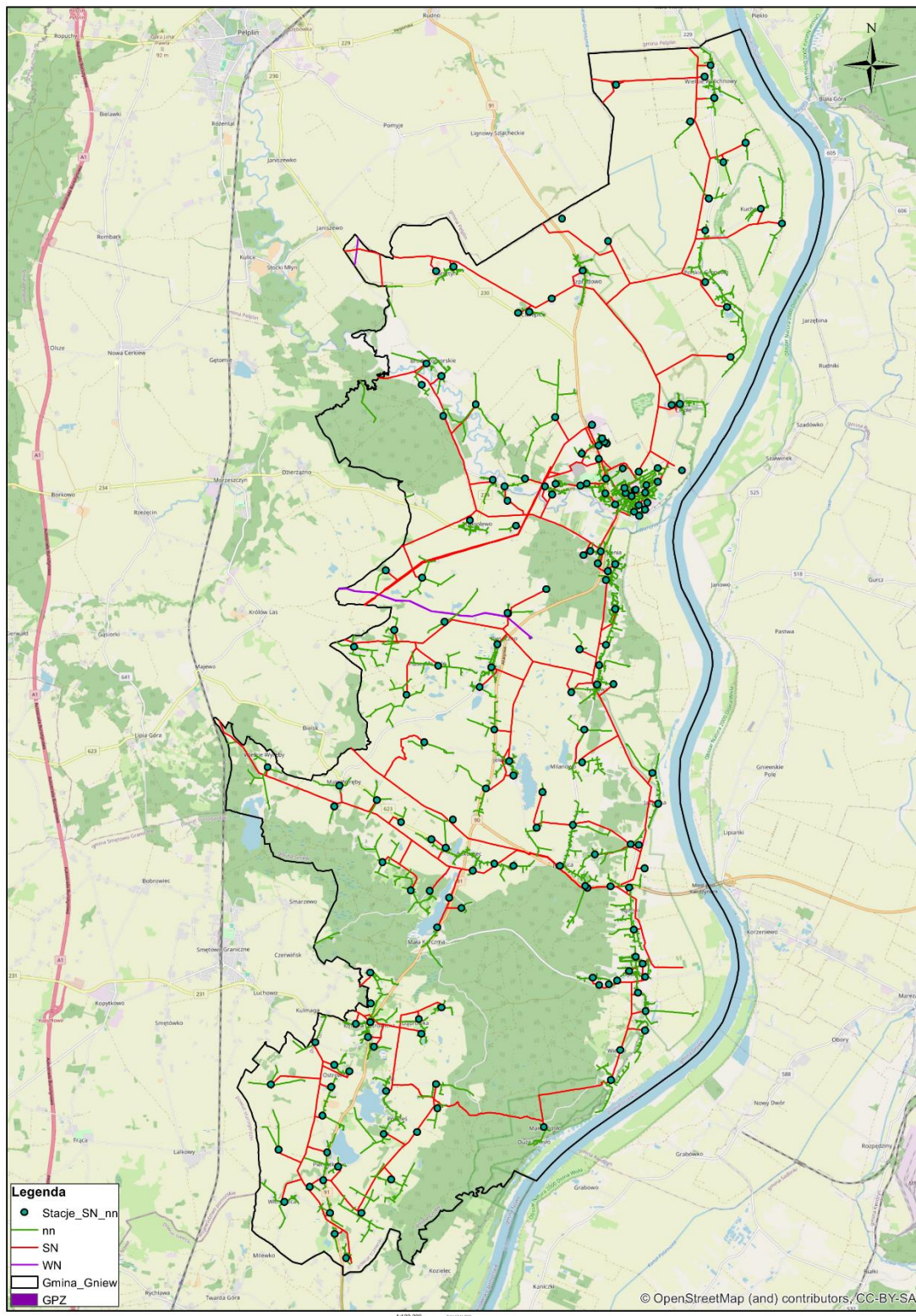

Tabela 12. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – pola elektromagnetyczne

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK							PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ				WARTOŚĆ DOCELOWA		
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony pola magnetycznego	Zapobieganie negatywnym oddziaływaniom PEM	Pomiary wartości PEM (monitoring WIOŚ)	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	Brak przekroczeń	UMiG Gniew	Brak przekroczeń
		Zgłoszenia nowych stacji telefonii komórkowej (Starostwo)	0	-	-	2	-	Możliwie mało	UMiG Gniew	TAK
		Ograniczanie narażenia na PEM w domach	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Podjęcie działań edukacyjnych	UMiG Gniew	-
		Liczba zapisów do nowych dokumentów planistycznych	3 szt./4 szt.	3	0	1	0	We wszystkich dokumentach	UMiG Gniew	TAK

6.4. OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODAROWANIE WODAMI

Gmina Gniew położona jest w południowej części województwa pomorskiego, w powiecie tczewskim, wzdłuż prawego brzegu rzeki Wisły. Obszar gminy leży w obrębie mezoregionu Pojezierza Starogardzkiego oraz częściowo na terenach przyległych do Doliny Dolnej Wisły. Wschodnia część gminy obejmuje tereny nadwiślańskie, które podlegają okresowym zalewom podczas wysokich stanów wody. Szczególne zagrożenie powodziowe w tym rejonie stanowi rzeka Wisła.

Gmina Gniew położona jest w dorzeczu Wisły – największej rzeki Polski, której fragment wyznacza wschodnią granicę gminy. Wisła na tym odcinku płynie naturalnym korytem, a jej tarasy zalewowe stanowią istotny element środowiska przyrodniczego, obejmujący m.in. starorzecza, zarośla oraz wilgotne łąki. Obszary te pełnią ważne funkcje przyrodnicze, sprzyjając występowaniu ichtiofauny oraz ptactwa wodnego i błotnego.

Przez północną część gminy przepływa rzeka Wierzyca, będąca prawym dopływem Wisły, charakteryzująca się meandrującym korytem oraz obecnością starorzeczy. Na terenie gminy funkcjonuje również system mniejszych cieków wodnych, w tym Struga Młyńska wraz z dopływem Bielica, odwadniająca południową część gminy. Struga Młyńska przepływa przez ciąg jezior rynnowych, wśród których największe znaczenie mają jezioro Smarżewskie oraz jeziora: Półwieś, Jeleń, Rakowieckie i Pieniżkowo.

Jeziora rynnowe rozproszone na obszarze gminy stanowią istotny element lokalnych zasobów wodnych oraz wpływają na kształtowanie stosunków wodnych i warunków siedliskowych. Obecność Wisły powoduje, że Gmina Gniew znajduje się w strefie zagrożenia powodziowego, a w przeszłości notowano lokalne zalania terenów przyległych do jej koryta oraz obwałowań.

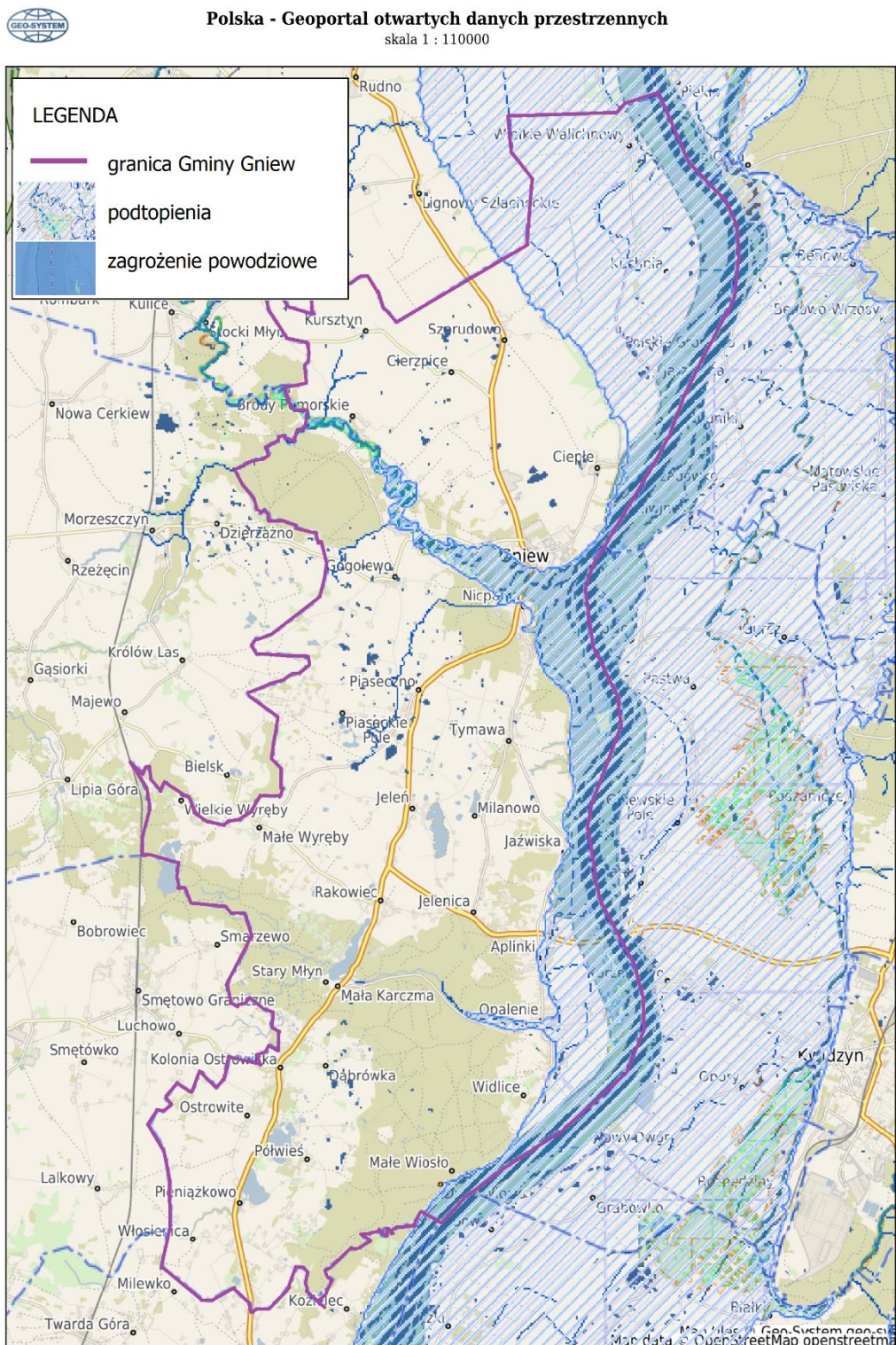
Istotnym elementem zarządzania wodami powierzchniowymi jest system wałów przeciwpowodziowych Wisły, który zabezpiecza tereny zabudowane oraz użytkowane rolniczo przed skutkami wezbrań. Organem odpowiedzialnym za stan urządzeń wodnych, w tym obwałowań i elementów systemu ochrony przeciwpowodziowej, jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Na podstawie informacji przekazanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, w latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew nie realizowano inwestycji obejmujących budowę, przebudowę ani remonty urządzeń wodnych. W tym okresie prowadzone były jedynie prace projektowe związane z planowaną odbudową prawego i lewego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisły, obejmującą fragmenty wałów w granicach Gminy Gniew, z terminem realizacji do 2026 roku.

W omawianym okresie nie podejmowano działań mających na celu zwiększenie naturalnej retencji wód na terenie gminy. Całkowity obszar zmeliorowany wynosi 7 364 ha, w tym 6 197 ha gruntów ornych oraz 1 167 ha trwałych użytków zielonych, co wskazuje na znaczny udział terenów rolniczych w systemie odwadniania gminy.

Na tej podstawie można stwierdzić, że w latach 2022–2025 stan gospodarki wodnej w Gminie Gniew był stabilny, a działania prewencyjne w zakresie ochrony przeciwpowodziowej ograniczały się głównie do przygotowań projektowych dotyczących modernizacji wałów Wisły. Brak nowych inwestycji wodnych oznacza, że utrzymanie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego opierało się przede wszystkim na istniejącej infrastrukturze oraz bieżącym nadzorze nad jej stanem.

Rysunek 5. Tereny zagrożone powodzią oraz podtopieniami na terenie Gminy Gniew – opracowanie własne na podstawie www.e-mapa.pl

Niniejszy wydruk nie stanowi dokumentu w rozumieniu przepisów prawa.
Wydrukowano w serwisie polska.e-mapa.net dnia 2026-01-05 13:52:25

strona 1

Jednocześnie obszar Gminy Gniew, jak większość obszaru Polski, jest zagrożony suszą. W tym celu zaleca się budowę zbiorników retencyjnych, zarówno na gruntach rolnych, jak i w centrach miast czy na terenach zakładów przemysłowych. Zbiorniki pozwalają zmagazynować wodę spływającą w okresie opadów, którą następnie można wykorzystać w czasie suszy. Retencja wody ogranicza ryzyko podtopień w okresie opadów i zmniejsza skutki suszy.

Gospodarowanie wodami, to także dbałość o jej jakość (działania dotyczące polepszania jakości wody pitnej przedstawiono w kolejnym rozdziale). Kontrolę wód powierzchniowych na terenie województwa pomorskiego prowadzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska, wód podziemnych – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska i Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, a wód podziemnych przeznaczonych do picia w powiecie tczewskim – Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna w Tczewie.

Tabela 13. Wykaz JCWP w gminie Gniew- (źródło: www.karty.apgw.gov.pl, opracowanie własne)

KOD JCWP	NAZWA JCWP	CHARAKTERYSTYKA	CEL ŚRODOWISKOWY
RW20001229991	Wisła od Wdy do Przekopu Wisły	RzN - Rzeka nizinna; umiarkowany stan ekologiczny determinowany jest przez stężenie fosforu fosforanowego (V), natomiast stan chemiczny poniżej dobrego wynika z obecności benzo(a)pirenu, bromowanych difenyloeterów oraz rtęci. W konsekwencji stan ogólny wód oceniany jest jako zły.	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisła w obrębie JCWP (dla jesiotra); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisła w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego)
RW2000102994	Kanał Granicznik	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty; SCW - sztuczna część wód; Zły potencjał ekologiczny determinują wskaźniki, takie jak: przewodność, fosfor fosforanowy (V); ichtiofauna stan chemiczny poniżej dobrego określają wskaźniki: benzo(a)piren, heptachlor. Ogólny stan wód określono jako zły.	dobry potencjał ekologiczny; II klasa elementów biologicznych; ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; poprawa warunków dla obszarów chronionych
RW20001129899	Wierzycza od Wietcisy do ujścia	RzN - Rzeka nizinna; NAT - naturalna część wód; Umiarkowany stan ekologiczny jest determinowany przez:	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wierzycza w obrębie JCWP (dla

		<p>fosfor fosforanowy (V), a stan chemiczny poniżej dobrego determinują: benzo(a)piren; bromowane difenyloetery, rtęć; Stan ogólny wód określany jest jako zły.</p>	<p>łośosia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wierzyca w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej); stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników benzo(a)piren poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>
RW20001029885	Jana z Liską	<p>RzN - Rzeka nizinna NAT - naturalna część wód; Wskaźniki OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V) determinują umiarkowany stan ekologiczny; Ogólny stan wód określony jest jako zły.</p>	<p>umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników benzo(a)piren poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>
RW20001129889	Janka z Liska do ujścia	<p>RzN - Rzeka nizinna NAT - naturalna część wód; Wskaźniki OWO, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V) determinują umiarkowany stan ekologiczny; Ogólny stan wód określony jest jako zły.</p>	<p>umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników benzo(a)piren poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry</p>

RW20001029749	Struga Młyńska	<p>PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty; NAT - naturalna część wód; Stan/potencjał ekologiczny JCWP oceniono jako zły, co determinowane jest przede wszystkim przez przekroczenia fosforu fosforanowego (V) oraz wyniki wskaźników biologicznych, w tym makrobezkręgowców i ichtiofauny. Stan chemiczny określono jako poniżej dobrego, na co wpływ miała obecność benzo(a)pirenu, bromowanych difenyleterów oraz heptachloru. W konsekwencji ogólny stan wód oceniono jako zły.</p>	<p>dobry stan ekologiczny; konieczność zapewnienia drożności cieku dla migracji ichtiofauny, o ile monitorowany jest wskaźnik diadromiczny D; Stan chemiczny-dla złagodzonego wskaźnika benzo(a)pirenu (w) – stan poniżej dobrego; dla pozostałych wskaźników – stan dobry.</p>
---------------	----------------	---	---

Gmina Gniew położona jest na obszarze jednolitych części wód podziemnych JCWPd nr 28 i 29, które podlegają monitorowaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na przestrzeni lat 2022–2025 stan wód podziemnych w tych obszarach był określany jako dobry.

Na obszarze Gminy Gniew nie znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Tabela 14. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – gospodarowanie wodami

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK						WARTOŚĆ DOCELOWA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ						
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych	Bezpieczeństwo przed powodzią	Liczba JCWP do liczby JCWP o złym stanie ogólnym [szt./szt.] (źródło: karty.apgw.gov.pl)	0	6/6	6/6	6/6	6/6	0	UMiG Gniew, Mieszkańcy	NIE
		liczba wydanych decyzji na lokalizację zabudowy na terenach zagrożonych powodzią	0	0	0	0	0	w zależności od potrzeb	PGW WP	TAK
		liczba zapisów w dokumentach planistycznych	0 szt./0 szt.	1	0	0	0	w zależności od potrzeb	UMiG Gniew	TAK
		Liczba i rodzaj remontów urządzeń wodnych	0	0	0	0	0	w zależności od potrzeb	Wody Polskie, Właściciele gruntów	Tak
	Lepsza jakość wód powierzchniowych	Jakość JCWP (WIOŚ)	4 JCWP – stan ogólny zły 0 JCWP – stan ogólny dobry 3 JCWP – brak pomiarów	Brak poprawy	Brak poprawy	Brak poprawy	Brak poprawy	2 JCWP – stan ogólny zły 2 JCWP – stan ogólny dobry	UMiG Gniew, Mieszkańcy	NIE
		Monitoring jezior (PSSE)	Przekroczenia parametrów dla j. Tymawa	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak przekroczeń	UMiG Gniew, Mieszkańcy, Sanepid	-
	Utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych	monitoring wód podziemnych (WIOŚ)	Dobry/III klasa (2015 r.)	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Stan dobry	Nie gorszy	UMiG Gniew, Mieszkańcy	TAK
Bezpieczeństwo przed powodzią i	Liczba zbiorników małej retencji	Brak danych	0	1	0	0	Wzrost	UMiG Gniew, Rolnicy,	TAK	

	zmniejszanie skutków suszy								Podmioty prywatne	
	Dbanie o dobry stan wód	Prowadzenie zajęć na temat wartości i znaczenia wód	Tak	Tak	TAK	TAK	TAK	TAK	UMiG Gniew	TAK

6.5. OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Gospodarka wodno-ściekowa jest jednym z kluczowych obszarów interwencji w ramach ochrony środowiska, ponieważ prawidłowe funkcjonowanie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej przyczynia się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz chroni zasoby wodne gminy. W latach 2022–2025 działania w tym zakresie były prowadzone zarówno w oparciu o istniejącą infrastrukturę techniczną, jak i zgodnie z przyjętymi dokumentami planistycznymi gminy, w szczególności z Wieloletnim Planem Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Kanalizacyjnych na lata 2022–2025, uchwalonym przez Radę Miejską w Gniewie (Uchwała nr LIII/454/22 z dnia 26 października 2022 r.). Dokument ten, opracowany zgodnie z przepisami ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków, określa kierunki rozwoju i modernizacji infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej oraz wyznacza ramy działań inwestycyjnych przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego funkcjonującego na terenie gminy.

Za realizację zadań objętych planem odpowiada gminna spółka INWEST-KOM w Gniewie Sp. z o.o., która eksploatuje urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne na terenie miasta i gminy Gniew. W analizowanym okresie działania spółki koncentrowały się przede wszystkim na zapewnieniu ciągłości i niezawodności dostaw wody, podnoszeniu jakości świadczonych usług oraz usprawnianiu funkcjonowania systemu kanalizacyjnego. W zakresie sieci wodociągowej realizowane i planowane były przedsięwzięcia o charakterze rozwojowo-modernizacyjnym, mające na celu dostosowanie infrastruktury do aktualnych i przyszłych potrzeb odbiorców, a także ograniczenie ryzyka awarii oraz nieplanowanych przerw w dostawie wody.

Równolegle prowadzone były działania zmierzające do racjonalizacji gospodarowania zasobami wodnymi, obejmujące między innymi ograniczenie strat wody w procesach jej uzdatniania i dystrybucji oraz w systemie odprowadzania ścieków. Szczególny nacisk położono na gospodarkę wodomierzową, która obejmuje montaż wodomierzy głównych u odbiorców wody, ich okresową legalizację, kontrolę wskazań oraz bieżący nadzór nad legalnością przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych.

Na terenie gminy funkcjonuje 10 Stacji Uzdatniania Wody (SUW) – w Gniewie, Brodach Pomorskich, Cierzpicach, Kursztynie, Nicponi, Jeleniu, Ostrowitem, Opaleniu, Gogolewie oraz Pólku. Uzupelnieniem systemu są 4 zbiorniki retencyjne i 3 stacje podnoszenia ciśnienia, co pozwala na utrzymanie stabilnego ciśnienia i zapewnienie niezawodnych dostaw wody. Kontrole jakości wody prowadzone we wszystkich SUW wykazały nieliczne przekroczenia wskaźnikowe, głównie w zakresie mętności, barwy, zawartości manganu oraz bakterii grupy coli, co świadczy o wysokiej skuteczności procesów uzdatniania i bieżącego nadzoru nad jakością wody.

Jakość wody do spożycia w Gminie Gniew w latach:

- 2022 - przeprowadzono liczne badania jakości wody, obejmujące wszystkie stacje uzdatniania wody w gminie. W większości przypadków wyniki badań wykazały zgodność z wymaganiami jakościowymi. W pojedynczych próbkach stwierdzono incydentalne przekroczenia parametrów mikrobiologicznych, w tym bakterii grupy coli i enterokoków. Wszystkie nieprawidłowości zostały niezwłocznie usunięte, a powtórne badania potwierdziły przywrócenie wody do wymaganej jakości. Nie odnotowano zagrożeń dla zdrowia mieszkańców;
- 2023 - Kontynuowano stały nadzór nad jakością wody w sieci publicznej. Woda pozostawała bezpieczna do spożycia, przy czym sporadyczne przekroczenia wskaźnikowe dotyczyły głównie parametrów fizykochemicznych, takich jak mętność i barwa. Prowadzone były działania naprawcze i kontrolne przy stacjach uzdatniania wody. Wszystkie stwierdzone nieprawidłowości miały charakter incydentalny i nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi;

- 2024 - W 2024 roku pobrano łącznie 73 próbki wody w całej gminie. W 12 próbkach odnotowano incydentalne przekroczenia parametrów dopuszczalnych, obejmujące m.in. jony manganu, żelaza, amonowe oraz bakterie grupy coli i enterokoków. Przekroczenia dotyczyły wodociągów w miejscowościach: Gniew, Nicponie, Jeleniu, Ostrowitem, Opaleniu, Gogolewie i Pólku. Wszystkie nieprawidłowości zostały natychmiast usunięte, a powtórne badania potwierdziły przywrócenie wody do właściwej jakości. Analiza wykazała, że woda w sieciach gminy Gniew spełnia wymogi jakościowe i jest bezpieczna dla mieszkańców.
- 2025 – brak danych.

W latach 2022–2024 wody dostarczane z wodociągów publicznych gminy Gniew w większości przypadków spełniały wymagania jakościowe. Incydentalne przekroczenia parametrów miały charakter lokalny i krótkotrwały, a systematyczny monitoring oraz działania naprawcze zapewniały bezpieczne spożycie wody przez mieszkańców oraz utrzymanie wysokiego standardu jakości wody w całej gminie.

Na terenie gminy Gniew funkcjonują również indywidualne źródła wody i systemy odprowadzania ścieków, które uzupełniają sieć publiczną. Dotyczą one zarówno przydomowych oczyszczalni ścieków, studni, szamb, jak i dwóch indywidualnych wodociągów:

- Pensjonat Brzozowy Park, Tymawa 25 A, 83–140 Gniew – korzysta z wody z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej, zaopatrując w wodę do spożycia pracowników i gości pensjonatu oraz na cele sanitarno-bytowe,
- Dom Pomocy Społecznej w Wyrębach Wielkich, Wielkie Wyręby 23, 83–200 Smętowo Graniczne – korzysta z indywidualnego ujęcia, zaopatrując w wodę do spożycia mieszkańców i pracowników domu oraz na cele sanitarno-bytowe.

Tabela 15. Przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz studnie– dotacje przyznane w latach 2022–2025 (opracowanie własne na podstawie danych z UMiGG)

Rok	Ilość osób	Kwota dotacji [zł]
Przydomowe oczyszczalnie		
2022	-	-
2023	4	6 000,00
2024	2	4 000,00
2025	0	0
Studnie		
2022	0	0
2023	1	9 000,00
2024	0	0
2025	0	0

Tabela 16. Szamba i przydomowe oczyszczalnie ścieków – liczba jednostek w latach 2022–2025– (opracowanie własne na podstawie danych z UMiGG)

Rok	Szamba	Przydomowe oczyszczalnie
2022	826	183
2023	826	183
2024	1 016	286
2025	1 225	319

Nieskanalizowane obszary Gminy Gniew obsługiwane są przez indywidualne rozwiązania gospodarki ściekowej, tj. przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe. Gospodarka ściekowa oparta o gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych (szambach) polega na regularnym ich opróżnianiu i wywożeniu do punktu zlewnego zlokalizowanego na terenie oczyszczalni ścieków. Właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe mają obowiązek posiadania umowy na wywóz nieczystości ciekłych i dowodów uiszczania opłat za tę usługę. Posiadane rachunki muszą potwierdzać regularność wywozu szamba, co reguluje *ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*. Jeżeli właściciel nie będzie mógł udowodnić, że wywoził ścieki ze swojej posesji regularnie, wówczas może zostać ukarany mandatem lub grzywną. Powyższa tabela zgodnie z danymi przekazanymi przez UMiG Gniew, przedstawia ilość szamb oraz przydomowych oczyszczalni w opisywanych latach.

W latach 2022–2024 etapowe prace modernizacyjne i renowacyjne sieci kanalizacyjnej przyczyniły się do uporządkowania gospodarki ściekowej na terenie miasta i gminy Gniew. Działania te zwiększyły niezawodność systemu kanalizacyjnego, umożliwiły podniesienie standardu świadczonych usług i jednocześnie przyczyniły się do ochrony środowiska i zasobów wodnych, ograniczając ryzyko niekontrolowanego odprowadzania ścieków z gospodarstw domowych, zakładów produkcyjnych i usługowych. W efekcie podejmowane działania w obszarze gospodarki wodno-ściekowej wpisywały się w realizację celów Programu Ochrony Środowiska, w tym poprawę jakości wód i ochronę zasobów wodnych, jednocześnie tworząc podstawy do dalszego rozwoju i modernizacji infrastruktury w kolejnych latach.

Dostępne dane statystyczne z Banku Danych Lokalnych GUS za lata 2022–2024 pozwalają zobrazować rozwój infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. Odsetek budynków mieszkalnych podłączonych do wodociągu wzrósł w tym okresie z 87,6% do 89,3%, natomiast podłączenie do kanalizacji zwiększyło się z 58,8% do 62,5%. Równocześnie systematycznie wzrastała liczba mieszkańców korzystających z wodociągu i kanalizacji – udział ludności podłączonej do instalacji wodociągowej utrzymywał się powyżej 90%, a korzystanie z kanalizacji wzrosło z 64,5% w 2022 roku do 65,9% w 2024 roku. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania systematycznie rosła, podobnie jak ilość odprowadzanych ścieków bytowych i oczyszczonych, co potwierdza skuteczność systemu wodociągowego i kanalizacyjnego.

System kanalizacji sanitarnej na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2024 opierał się na funkcjonowaniu jednej komunalnej oczyszczalni ścieków o przepustowości odpowiadającej 13 333 RLM, obsługującej zarówno obszar miejski, jak i wiejski. W analizowanym okresie z oczyszczalni korzystało od 8,7 tys. do blisko 8,9 tys. mieszkańców, przy czym największą grupę stanowili mieszkańcy miasta. Jednocześnie istotny był udział ludności wiejskiej, co wskazuje na stopniowe rozszerzanie zasięgu systemu kanalizacyjnego poza obszar ścisłej zabudowy miejskiej.

W latach 2022–2024 na terenie Gminy Gniew realizowano szereg inwestycji i działań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, mających na celu rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, poprawę jakości świadczonych usług i zwiększenie liczby mieszkańców korzystających z infrastruktury. Działania te obejmowały zarówno prace budowlane, jak i przygotowanie projektów pod kolejne etapy inwestycji:

- rok 2022
 - rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Rakowiec-Bielica (II etap) oraz budowa sieci wodociągowej do terenów inwestycyjnych w Gniewie, obejmująca nowe odcinki sieci i przyłącza do budynków mieszkalnych;
 - budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wielkie Walichnowy, zwiększająca dostęp mieszkańców do systemu kanalizacyjnego i poprawiająca efektywność odprowadzania ścieków;
- rok 2023
 - rozpoczęcie budowy sieci wodociągowej w miejscowości Widlice wraz z rozbudową stacji podnoszenia ciśnienia w Opaleniu, realizowanej etapowo z zakończeniem prac w 2024 roku;
 - budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Tymawa, Piaseczno i Jeleń (etap I Tymawa), przygotowująca teren pod dalsze prace w kolejnych latach;
 - prowadzenie prac projektowych obejmujących budowę oczyszczalni ścieków z kanalizacją sanitarną dla miejscowości Opalenie i Jaźwiska oraz budowę kanalizacji na ul. Wyszyńskiego w Gniewie;
- rok 2024
 - rozbudowa istniejącej stacji wodociągowej w Jeleniu;
 - rozpoczęcie realizacji zadania „Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Gniew” (10.2024–04.2025), obejmującego m.in.: budowę sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w ul. Kopczyńskiego, Nowaka i Kremskiego (etap II), budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w ul. Ogrodowej w Gniewie, budowę sieci kanalizacji sanitarnej z przyłączami do działek budowlanych w ul. Jana Pawła II, Prymasa Wyszyńskiego, Popiełuszki, Św. Mikołaja oraz gen. Hallera;
 - rozpoczęcie realizacji zadania „Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Gniew” (12.2024–07.2025), obejmującego rozbudowę sieci wodociągowej w Jaźwiskach, Szprudowie, Brodach Pomorskich, Ostrowitem, Jeleniu – Piaseckie Pole, Gniewie oraz odcinka sieci z przyłączami w obrębie Rakowca;
 - kontynuacja projektowania oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją sanitarną dla Opalenia i Jaźwisk, przygotowująca podstawy do kolejnych etapów inwestycji;
- rok 2025
 - kontynuacja realizacji zadania „Modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie Gminy Gniew” oraz „Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Gniew”, obejmujących dalszą budowę i rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Gniewie oraz w miejscowościach Jaźwiska, Szprudowo, Brody Pomorskie, Ostrowite, Jeleń – Piaseckie Pole i Rakowiec;
 - rozpoczęcie realizacji inwestycji „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Piaseczno – etap pierwszy”, z planowanym terminem zakończenia w 2027 r.

Zgodnie z danymi z GUS długość eksploatowanej sieci wodociągowej sukcesywnie się powiększa, przewidywana rozbudowa sieci wodociągowej do końca 2025 roku obejmowała około 14,5 km nowych odcinków, co poprawi dostępność wody dla mieszkańców i instytucji oraz zwiększy niezawodność systemu.

Łącząc informacje z danych GUS i dokumentacji gminnej można stwierdzić, że w latach 2022–2025 podejmowane działania skutecznie wspierały rozwój infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, zwiększały liczbę mieszkańców korzystających z sieci, poprawiały jakość świadczonych usług oraz przyczyniały się do ochrony zasobów wodnych. W chwili opracowywania niniejszego raportu dane GUS za 2025 rok nie były jeszcze dostępne, jednak obserwowany trend wskazuje na kontynuację pozytywnego rozwoju systemu wodociągowego i kanalizacyjnego w gminie Gniew.

Ilość ścieków oczyszczanych w ciągu roku wykazywała tendencję wzrostową – zarówno w odniesieniu do ścieków odprowadzanych ogółem, jak i ścieków oczyszczanych łącznie z wodami infiltracyjnymi oraz ściekami dowożonymi. Stała dobowa ilość ścieków odprowadzanych do kanalizacji świadczy o stabilnym funkcjonowaniu systemu, natomiast wzrost ilości ścieków przypadających na jednego mieszkańca może być wiązany z poprawą dostępności infrastruktury oraz zmianami zużycia wody i korzystania z sieci kanalizacyjnej oraz pośrednio z doskonalenia metod pomiaru zużycia wody.

Udział ścieków oczyszczanych w ściekach odprowadzanych w całym analizowanym okresie utrzymywał się na wysokim poziomie, co potwierdza prawidłowe funkcjonowanie oczyszczalni oraz skuteczność systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych. Parametry te wskazują, że infrastruktura kanalizacyjna była w stanie obsłużyć istniejące potrzeby mieszkańców i użytkowników sieci, przy zachowaniu ciągłości pracy oraz zgodności z obowiązującymi wymaganiami środowiskowymi.

Na obszarach nieskanalizowanych gospodarka ściekowa prowadzona była w oparciu o zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków, które stanowią uzupełnienie systemu kanalizacji zbiorczej. Dane gminne wskazują na wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków w latach 2022–2025, co świadczy o podejmowaniu działań zmierzających do ograniczania presji na środowisko wodne na terenach o rozproszonej zabudowie. Jednocześnie wzrost liczby zbiorników bezodpływowych podkreśla konieczność dalszych działań inwestycyjnych i kontrolnych w zakresie porządkowania gospodarki ściekowej.

Podsumowując, w latach 2022–2024 gospodarka kanalizacyjna w Gminie Gniew charakteryzowała się stabilnym funkcjonowaniem istniejącej infrastruktury oraz stopniowym zwiększaniem dostępności systemu dla mieszkańców. Realizowane inwestycje i działania modernizacyjne przyczyniały się do poprawy niezawodności sieci, zwiększenia ilości ścieków poddawanych oczyszczaniu oraz ograniczenia ryzyka niekontrolowanego odprowadzania ścieków do środowiska. Powyższe działania wpisywały się w cele Programu Ochrony Środowiska, w szczególności w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, tworząc jednocześnie podstawy do dalszego rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej w kolejnych latach.

Przedstawione dane i wnioski oparto na informacjach statystycznych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny w Banku Danych Lokalnych oraz danych gminnych, dostępnych na etapie opracowywania niniejszego raportu.

Tabela 17. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – gospodarka wodno-ściekowa

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK							PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ				WARTOŚĆ DOCELOWA		
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej	Zaopatrzenie społeczeństwa w wodę pitną właściwej jakości	Długość czynnej sieci wodociągowo rozdzielczej (km) (UMiG)	116,5	133,8	133,9	137,1	152,1	Więcej	UMiG Gniew	TAK
		Liczba czynnych przyłączy do sieci wodociągowej (szt.) (UMiG)	1923	2084	2106	2120	2144	Więcej	UMiG Gniew, mieszkańcy	TAK
		Liczba próbek wody zakwestionowanych przez PSSE	4	Badania zostały wykonane/zgodne	Badania zostały wykonane/zgodne	12	-	Brak tendencji wzrostowej	UMiG Gniew	NIE
	Oszczędność wody	Straty wody (m3/rok)	27,0	12,1	51,9	25,4	85,8	Mniej	UMiG Gniew	NIE
		Zużycie wody z wodociągów (m3/rok*osoba) (UMiG)	25,7	30,2	30,0	31,4	38	Mniej	UMiG Gniew	NIE
	Ograniczenie zanieczyszczenia gleb i wód ściekami	Długość czynnej sieci sanitarnej (km) (UMiG)	46,8	46,9	51,3	54,7	55	Większa liczba osób korzystających z sieci	UMiG Gniew	TAK
		Liczba czynnych przyłączy do sieci kanalizacyjnej (UMiG)	1009	1053	1094	1147	1244	Większa liczba osób korzystających z sieci	UMiG Gniew, mieszkańcy	TAK
		Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (UMiG)	165	183	183	268	319	Wzrost liczby przydomowych oczyszczalni ścieków	UMiG Gniew, mieszkańcy	TAK

		Liczba zbiorników bezodpływowych (UMiG)	837	826	826	1016	1225	Spadek liczby zbiorników bezodpływowych	UMiG Gniew, mieszkańcy	NIE
		Liczba szkoleń/porad (PODR)	0 szt./ 11 szt.	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	ochrona wód przed zanieczyszczenia mi rolniczymi	PODR	Brak danych
	Dbanie o dobry stan wód	Prowadzenie zajęć na temat oczyszczania ścieków (CAG)	tak	TAK	TAK	TAK	Brak danych	Zwiększanie świadomości na temat wpływu nieoczyszczonych ścieków na środowisko	UMiG Gniew	TAK

6.6. OBSZAR INTERWENCJI – ZASOBY GEOLOGICZNE

Odpowiedzialnymi za zrównoważone gospodarowanie zasobami geologicznymi na terenie gminy Gniew są Starosta Tczewski oraz Marszałek Województwa Pomorskiego, jako organy wydające decyzje – koncesje na wydobycie złóż. Po zakończeniu eksploatacji zdegradowane tereny powinny zostać poddane rekultywacji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zgodnie z danymi pozyskanymi ze Starostwa Powiatowego w Tczewie, w latach 2022–2025 nie wydano koncesji na wydobycie kopalin i nie przeprowadzono kontroli w tym zakresie, co wskazuje na brak działalności mogącej znacząco wpływać na środowisko w kontekście eksploatacji złóż w omawianym okresie.

Na terenie gminy Gniew występują udokumentowane złoża kopalin pospolitych, w tym:

- surowców ilastych ceramiki budowlanej – złoża Cierzpice, Gniew, Opalenie,
- surowców ilastych do produkcji kruszywa lekkiego – złożo Gniew II,
- surowców kruszyw naturalnych – złożo Pólko,
- surowców kruszyw naturalnych, piasku – złożo Tymawa.

Złożo Gniew II, będące złożem czwartorzędowych iłów zastoiskowych, jest obecnie jedynym w kraju źródłem surowca do produkcji keramzytu. W 2024 r. wydobyto z niego 0,088 mln m³ iłów, co stanowi wzrost o 0,024 mln m³ w stosunku do roku poprzedniego. Stan zasobów przemysłowych złoża Gniew II na koniec 2024 r. wynosił łącznie 1,607 mln m³ (ok. 3,214 mln t), a ich zmniejszenie w stosunku do roku poprzedniego odpowiada jedynie wielkości wydobycia.

Na terenie gminy występują również obszary zagrożone osuwiskami, które zostały zidentyfikowane i zinwentaryzowane w ramach nadzoru geologicznego. Zgodnie z danymi Starostwa Powiatowego w Tczewie oraz Państwowego Instytutu Geologicznego, zarejestrowano m.in. osuwiska w miejscowościach: Polskie Gronowo, Tymawa, Gniew oraz Widlice. Obecność osuwisk jest istotnym czynnikiem w planowaniu inwestycji i eksploatacji zasobów geologicznych, a podjęcie działań profilaktycznych i rekultywacyjnych w tych obszarach ma kluczowe znaczenie dla minimalizacji zagrożeń dla infrastruktury i mieszkańców.

Rekultywacja terenów zdegradowanych w związku z eksploatacją złóż kopalin pospolitych obejmuje zarówno działania już zrealizowane, jak i planowane. W latach 2022–2025 przeprowadzono rekultywację terenów w Rakowcu V (piaski i żwiry) oraz Opaleniu, polegającą m.in. na wyrównaniu terenu, stabilizacji skarp, zalesieniu i odtworzeniu naturalnej roślinności, co przyczyniło się do ograniczenia erozji i poprawy funkcji ekologicznych tych obszarów. Natomiast w najbliższym okresie planowane są prace rekultywacyjne w złożach Gniew III (piaski i żwiry) oraz Tymawa, obejmujące działania analogiczne do już wykonanych – stabilizację terenów, odtworzenie siedlisk roślinnych oraz minimalizację wpływu na wody powierzchniowe i gruntowe. W ramach tych działań przewiduje się również monitoring efektów rekultywacji, co pozwoli ocenić skuteczność podjętych interwencji.

Tabela 18. Informacje na temat rekultywacji przedstawia poniższa tabela (źródło: Starosta Tczewski – opracowanie własne)

Nazwa złoża	Obręb Gminy Gniew	Powierzchnia zrekultywowana [ha]	Kierunek rekultywacji	Decyzja z dnia
Wykaz obszarów rekultywowanych				
Rakowiec V (piaski i żwiry)	Rakowiec	0,7574	rolny	04 września 2023r.
Opalenie	Opalenie	4,089	rolny	14 listopada 2024 r.

Wykaz obszarów do rekultywacji				
Gniew III	Gniew	7,09	rolny	25 sierpnia 2021r.
Tymawa	Tymawa	2,8614	rolny	08 listopada 2023r.

Podsumowując, na terenie gminy Gniew nie odnotowano działalności wydobywczej w latach 2022–2025. W niektórych obszarach prowadzone są prace rekultywacyjne oraz inne działania związane z zagospodarowaniem terenów zdegradowanych. Działania te są dokumentowane i pozwalają na obserwację podejmowanych interwencji.

Dane dotyczące udokumentowanych złóż kopalin, osuwisk oraz prowadzonych działań rekultywacyjnych pozyskano ze Starostwa Powiatowego w Tczewie oraz z Bilansu zasobów złóż kopalni w Polsce, stan na 31 XII 2024 r. (PIG).

Tabela 19. Działania podejmowane w latach 2022-2025 w obszarze interwencji – zasoby geologiczne

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK						WARTOŚĆ DOCELOWA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA ROK 2021	WARTOŚĆ						
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	gospodarowanie zasobami geologicznymi	Wydane koncesje (Starostwo)	0	0	0	0	0	Brak znaczącej tendencji wzrostowej	Starostwo Tczew	TAK
		Tereny zrehabilitowane (ha) (Starostwo)	3,74	-	0,7574	4,089	-	Bieżąca rekultywacja terenów zdegradowanych	Podmioty	TAK
	Ograniczenie zagrożenia osuwiskami	Miejsca zagrożone osuwiskami (PIG)	8	8	8	8	8	Nie więcej	UMiG Gniew, Starostwo Tczew	TAK
		Liczba zapisów do nowych dokumentów planistycznych	0 szt./4 szt.	2	0	0	0	W zależności od potrzeb	UMiG Gniew	NIE

6.7. OBSZAR INTERWENCJI – GLEBY

Warunki glebowe na terenie Gminy Gniew są wynikiem procesów związanych z działalnością lądolodu oraz akumulacją osadów rzecznych, co wpływa na ich zróżnicowanie pod względem składu, właściwości fizykochemicznych oraz przydatności użytkowej. W strukturze pokrywy glebowej przeważają gleby brunatne właściwe i brunatne wyługowane, stanowiące podstawowy typ gleb użytkowanych rolniczo na obszarze gminy. Miejscowo występują również czarne ziemie, charakteryzujące się wysoką jakością rolniczą. W obszarach obniżeń terenowych, w dolinach cieków wodnych oraz w strefach przyległych do jezior występują gleby torfowe oraz mułowo-torfowe, związane z obecnością utworów organicznych.

Na terenie gminy, w miejscowości Szprudowo, funkcjonuje punkt pomiarowy włączony do programu „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski”, realizowanego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem monitoringu jest długoterminowa ocena stopnia zanieczyszczenia gleb oraz identyfikacja zmian ich właściwości w ujęciu czasowym i przestrzennym. Badania prowadzone są na gruntach ornych reprezentatywnych dla warunków glebowych kraju i realizowane w cyklach pięcioletnich.

Gleba objęta monitoringiem została zaklasyfikowana jako czarna ziemia właściwa, należąca do kompleksu pszennego dobrego, klasy bonitacyjnej IIIa, o uziarnieniu gliny ciężkiej. Ostatnie dostępne wyniki badań pochodzą z 2020 r. i wskazują na zmiany w porównaniu do roku 2015, obejmujące m.in. wzrost wartości pH, obniżenie zawartości substancji organicznych oraz zmniejszenie ilości składników pokarmowych przyswajalnych dla roślin. Jednocześnie odnotowano wzrost całkowitej zawartości wybranych pierwiastków metalicznych, przy spadku zasolenia oraz obniżeniu poziomu radioaktywności gleby. W badanej próbce stwierdzono również zmniejszenie zawartości wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA).

Z uwagi na fakt, że niniejsze opracowanie obejmuje lata 2022–2025, należy wskazać, iż na dzień sporządzania dokumentu wyniki monitoringu chemizmu gleb ornych Polski za rok 2025 nie były jeszcze opublikowane w publicznie dostępnych źródłach, w związku z czym w analizie wykorzystano ostatnie dostępne, zweryfikowane dane.

Analiza danych z lat 2022–2025 wskazuje, że gleby użytkowane rolniczo na terenie Gminy Gniew charakteryzują się stabilną jakością agronomiczną, korzystnym odczynem pH oraz zrównoważoną zasobnością w podstawowe makroelementy – fosfor, potas i magnez. W badanym okresie dominującą grupę stanowiły gleby średnie i ciężkie, zarówno wśród gruntów ornych, jak i użytków zielonych. W 2022 roku gleby średnie i ciężkie zajmowały odpowiednio około 42% i 49% powierzchni gruntów ornych, a w użytkach zielonych udział gleb średnich sięgał 45%, co świadczy o ich dobrej przydatności rolniczej. Struktura kategorii agronomicznej pozostała względnie stabilna w kolejnych latach, choć w 2025 roku odnotowano niewielki wzrost udziału gleb lekkich w gruntach ornych (około 49%) przy jednoczesnym spadku udziału gleb ciężkich do 17%. W użytkach zielonych w tym samym roku gleby średnie i ciężkie zajmowały łącznie 67% powierzchni, co potwierdza utrzymanie wysokiej jakości agronomicznej tych terenów.

Odczyn pH gleb w analizowanym okresie utrzymywał się w granicach od lekko kwaśnego do obojętnego. W 2022 roku gleby obojętne obejmowały 39–47% powierzchni gruntów ornych i użytków rolnych, natomiast gleby lekko kwaśne stanowiły 12–40%. W kolejnych latach udział gleb obojętnych w gruntach ornych pozostawał stabilny, natomiast w użytkach zielonych obserwowano wzrost ich udziału, osiągając w 2025 roku aż 67%, co wskazuje na korzystną tendencję w kierunku poprawy chemicznych właściwości gleb pastwiskowych. Odczyn bardzo kwaśny i kwaśny występował sporadycznie, obejmując niewielki procent badanych terenów, co sugeruje, że tylko nieliczne fragmenty gleb mogą wymagać lokalnych działań korygujących, np. wapnowania.

Tabela 20. Zestawienie kategorii agronomicznych gleb oraz odczynu pH gleb użytkowanych rolniczo na terenie Gminy Gniew w latach 2022-2025 (źródło: na podstawie informacji pozyskanych od OSChR w Gdańsku, opracowanie własne)

Rodzaj użytku	Powierzchnia przebadana	Liczba próbek	Kategoria agronomiczna gleby					Odczyn pH				
			Bardzo lekka	Lekka	Średnia	Ciężka	Ograniczona	Bardzo kwaśny	Kwaśny	Lekko kwaśny	Obojętny	Zasadowy
Rok 2022												
Grunty orne	574,22	335	0	29	140	166	0	1	6	40	130	158
		100%	0%	9%	42%	49%	0%	0%	2%	12%	39%	47%
Użytki zielone	17,95	9	0	1	4	4	0	0	1	1	6	1
		100%	0%	11%	45%	44%	0%	0%	11%	11%	67%	11%
Użytki rolne	592,17	344	0	30	144	170	0	1	7	41	136	159
		100%	0%	9%	42%	49%	0%	0%	2%	12%	40%	46%
Rok 2023												
Grunty orne	435,34	263	6	66	102	89	0	5	17	46	84	111
		100%	2%	25%	39%	34%	0%	2%	6%	17%	32%	43%
Użytki zielone	39,62	31	0	8	22	1	0	0	1	4	18	8
		100%	0%	26%	71%	3%	0%	0%	3%	13%	58%	26%
Użytki rolne	476,96	294	6	74	124	90	0	5	18	50	102	119
		100%	2%	25%	42%	31%	0	2%	6%	17%	35%	40%
Rok 2024												
Grunty orne	1588,89	527	8	116	226	177	0	11	30	102	224	160
		100%	2%	22%	42%	34%	0%	2%	6%	19%	43%	30%
Użytki zielone	126,24	49	5	11	30	3	0	1	2	9	20	17
		100%	10%	22%	62%	6%	0%	2%	4%	18%	41%	35%
Użytki rolne	1715,13	576	13	127	256	180	0	12	32	111	244	177
		100%	2%	22%	45%	31%	0%	2%	6%	19%	42%	31%

Rok 2025												
Grunty orne	183,44	84	8	42	20	14	0	5	14	19	16	30
		100 %	10 %	49 %	24 %	17 %	0 %	6 %	17 %	23 %	19 %	35 %
Użytki zielone	21,69	9	1	2	3	3	0	0	0	1	6	2
		100 %	11 %	22 %	34 %	33 %	0 %	0 %	0 %	11 %	67 %	22 %
Użytki rolne	205,13	93	9	44	23	17	0	5	14	20	22	32
		100 %	10 %	47 %	25 %	18 %	0 %	5 %	15 %	22 %	24 %	34 %

Równolegle analizowano zasobność gleb w fosfor, potas i magnez, która wykazała zróżnicowanie zarówno w zależności od rodzaju użytkowania gruntów, jak i w poszczególnych latach. W przypadku gruntów ornych i użytków rolnych przeważała zawartość średnia i wysoka, co świadczy o dobrym potencjale nawozowym tych gleb. W 2022 roku gleby orne charakteryzowały się umiarkowaną zawartością fosforu (średnia – 28%, wysoka – 23%), potasu (średnia – 39%, wysoka – 21%) oraz magnezu (średnia – 40%, wysoka – 18%). Użytki zielone w tym samym roku miały nieco niższy udział gleb o wysokiej zawartości składników, zwłaszcza fosforu i magnezu, co wskazuje na potrzebę monitorowania nawożenia pastwisk.

W 2023 roku odnotowano niewielki spadek udziału gleb o wysokiej zawartości fosforu w gruntach ornych i rolnych (do około 25%), przy jednoczesnym wzroście udziału gleb o bardzo wysokiej zawartości fosforu w użytkach zielonych (52%). Zawartość potasu i magnezu pozostawała stabilna, jednak w użytkach zielonych nastąpił wyraźny wzrost udziału gleby o bardzo wysokiej zawartości magnezu (84%), co może świadczyć o poprawie nawożenia pastwisk lub naturalnej kumulacji składnika w glebie.

W 2024 roku zasobność gleb uległa dalszej poprawie, szczególnie w gruntach ornych, gdzie udział gleby o bardzo wysokiej zawartości fosforu wzrósł do 37%, potasu do 28%, a magnezu do 56%. Podobne tendencje zaobserwowano w użytkach zielonych i rolnych, co wskazuje na ogólną poprawę poziomu nawożenia lub akumulacji składników mineralnych w glebie w porównaniu z wcześniejszymi latami.

Rok 2025 wykazał w niektórych przypadkach spadek liczby próbek z wysoką zawartością składników w gruntach ornych, przy znacznym wzroście udziału gleb o bardzo niskiej zawartości fosforu (53%), co może wynikać ze zmniejszonej powierzchni badanej lub lokalnych różnic w próbkowaniu. Jednocześnie zawartość potasu i magnezu w użytkach zielonych i rolnych pozostawała na stosunkowo wysokim poziomie, z wyraźną przewagą gleby o bardzo wysokiej zawartości magnezu w użytkach zielonych (67%) i użytkach rolnych (62%).

Tabela 21. Zestawienie i porównanie zasobności gleb gruntów ornych i użytków zielonych w fosfor, potas i magnez w latach 2022-2025 (źródło: na podstawie informacji pozyskanych od OSChR w Gdańsku, opracowanie własne)

Rodzaj użytku	Liczba próbek	Zawartość fosforu					Zawartość potasu					Zawartość magnezu				
		B. niska	Niska	Średnia	Wysoka	B wysoka	B. niska	Niska	Średnia	Wysoka	B wysoka	B. niska	Niska	Średnia	Wysoka	B wysoka
Rok 2022																
Grunty orne	335	24	52	96	77	86	7	25	126	72	105	6	37	137	59	96
	100%	7%	16%	28%	23%	26%	2%	7%	39%	21%	31%	2%	11%	40%	18%	29%
Użytki zielone	9	0	2	3	1	3	1	0	5	1	2	0	0	2	5	2
	100%	0%	22%	34%	11%	33%	11%	0%	56%	11%	22%	0%	0%	22%	56%	22%
Użytki rolne	344	24	54	99	78	89	8	25	131	73	107	6	37	139	64	98
	100%	7%	16%	28%	23%	26%	2%	7%	39%	21%	31%	2%	11%	40%	19%	28%
Rok 2023																
Grunty orne	259	18	42	50	66	83	13	33	72	47	94	2	17	39	64	137
	100%	7%	16%	19%	25%	33%	5%	13%	27%	18%	37%	1%	6%	15%	24%	54%
Użytki zielone	31	3	2	2	8	16	5	10	10	2	4	0	0	0	5	26
	100%	10%	6%	6%	26%	52%	16%	32%	33%	6%	13%	0%	0%	0%	16%	84%
Użytki rolne	290	21	44	52	74	99	18	43	82	49	98	2	17	39	69	163
	100%	7%	15%	18%	25%	35%	6%	15%	28%	17%	34%	1%	6%	13%	23%	57%
Rok 2024																
Grunty orne	527	66	112	82	70	197	23	104	170	83	147	4	17	137	75	294
	100%	13%	21%	16%	13%	37%	4%	20%	32%	16%	28%	1%	3%	26%	14%	56%
Użytki zielone	49	6	7	8	10	18	4	6	15	5	19	2	2	6	60	33
	100%	12%	14%	16%	20%	38%	8%	12%	31%	10%	39%	4%	4%	12%	12%	68%
Użytki	576	72	119	90	80	215	27	110	185	88	166	6	19	143	81	327

	100%	13%	21%	16%	14%	36%	5%	19%	32%	15%	29%	1%	3%	25%	14%	57%
Rok 2025																
Grunty orne	64	25	15	8	7	9	8	24	13	13	6	1	7	9	15	52
	100%	53%	18%	10%	8%	11%	10%	53%	15%	15%	7%	1%	8%	11%	18%	62%
Użytki zielone	9%	9	1	3	2	0	3	0	5	0	0	4	0	0	3	6
	100%	11%	34%	22%	0%	33%	0%	56%	0%	0%	44%	0%	0%	0%	33%	67%
Użytki rolne	73	26	18	10	7	12	8	29	13	13	10	1	7	9	18	58
	100%	49%	19%	11%	8%	13%	9%	52%	14%	14%	11%	1%	8%	10%	19%	62%

Analiza gleby użytkowanej rolniczo na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2025 wskazuje, że jej właściwości zarówno fizyczne, jak i chemiczne sprzyjają prowadzeniu działalności rolniczej. Dominującą grupę stanowią gleby średnie i ciężkie, zarówno w gruntach ornym, jak i użytkach zielonych, co świadczy o wysokiej przydatności rolniczej terenów. Odczyn pH utrzymuje się w granicach od lekko kwaśnego do obojętnego, przy czym gleby obojętne obejmują znaczną część powierzchni, a odczyn bardzo kwaśny i kwaśny występuje sporadycznie, co wskazuje, że większość terenów wymaga jedynie standardowych zabiegów agrotechnicznych. Zasobność gleb w podstawowe makroelementy – fosfor, potas i magnez – jest przeważnie średnia i wysoka, co zapewnia dobry potencjał nawozowy i korzystne warunki wzrostu roślin uprawnych oraz pastwisk. Wahania w poszczególnych latach są niewielkie i wynikają głównie z lokalnych różnic w próbkowaniu lub zmian w strukturze badanych powierzchni, a ogólna tendencja wskazuje na utrzymanie stabilnych parametrów gleby. Minimalna obecność gleb lekkich, kwaśnych lub o niskiej zawartości składników pokarmowych sugeruje jedynie konieczność bieżącego monitorowania oraz ewentualnego stosowania zabiegów nawozowych lub korygujących w wybranych fragmentach gruntów, aby zapewnić długofalową wydajność produkcyjną i utrzymanie wysokiej jakości gleby w gminie.

Na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych GUS stwierdza się, że w latach 2022–2024 powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Gniew wykazywała nieznaczne wahania, przy zachowaniu zbliżonego poziomu lesistości. W 2022 r. powierzchnia gruntów leśnych wynosiła 4 019,91 ha, w tym grunty leśne prywatne 339,60 ha, a wskaźnik lesistości kształtował się na poziomie 20,1%. W 2023 r. odnotowano niewielki spadek powierzchni gruntów leśnych do 4 004,57 ha, przy jednoczesnym zmniejszeniu powierzchni gruntów leśnych prywatnych do 321,08 ha; lesistość wyniosła 20,0%. Analogiczne wartości utrzymały się w 2024 r., kiedy powierzchnia gruntów leśnych wyniosła 4 004,29 ha, grunty leśne prywatne 321,08 ha, a wskaźnik lesistości pozostał na poziomie 20,0%. Dane te wskazują na stabilny udział terenów leśnych w strukturze użytkowania gruntów gminy, bez istotnych zmian w skali analizowanego okresu. Dane za rok 2025 nie zostały dotychczas opublikowane.

Szczegółowe dane przedstawiono w Tabeli nr 22.

Tabela 22. Działania podejmowane w latach 2022-2025 w obszarze interwencji – zasoby geologiczne

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK						WARTOŚĆ DOCELOWA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ						
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2023	ROK 2025			
Niepogarszanie jakości gleb	Właściwe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, zazielenianie	Dobra jakość gleby poddanej państwowemu monitoringowi	Brak przekroczeń	Jakość dobra	Jakość dobra	Jakość dobra	Jakość dobra	możliwie najmniej	Gmina, Rolnicy	TAK
	Właściwe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, zazielenianie	Znaczny udział gleb dobrej jakości na gruntach ornych (UMiG)	III a - 1596,2 ha III b - 2788,10	Tendencja wzrostowa	Tendencja wzrostowa	Tendencja wzrostowa	Tendencja wzrostowa	w zależności od potrzeb	Gmina	TAK
	Zalesianie terenów rekultywowanych, zagrożonych erozją	Poziom zalesienia (%) (GUS)	20,0%	20,1%	20%	20%	-	nie mniej niż w roku bazowym	Gmina, Nadleśnictwo Starogard, Podmiot rekultywujący tereny	TAK
	Uwzględnianie zagadnień ochrony gleb w dokumentach planistycznych	Liczba zapisów do nowych dokumentów planistycznych	1 szt./4 szt.	1	0	0	0	0	UMiG Gniew	TAK

6.8. OBSZAR INTERWENCJI – GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

W latach 2022–2025 gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Gniew była realizowana zgodnie z obowiązkami wynikającymi z art. 6c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z przepisami gmina była zobowiązana do zorganizowania odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

W analizowanym okresie systemem gminnym obejmowane były wyłącznie nieruchomości zamieszkałe. Odbiór odpadów komunalnych realizowany był przez Przedsiębiorstwo Usług Miejskich „PUM” Sp. z o.o. z siedzibą w Grudziądzu. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych korzystali z usług prywatnych przedsiębiorców na podstawie indywidualnych umów zawieranych z podmiotami posiadającymi wpis do rejestru działalności regulowanej. Odpady odebrane z terenu Gminy Gniew kierowane były do instalacji komunalnych zlokalizowanych w Tczewie, Gilwie Małej oraz Starym Lesie.

W rozpatrywanym okresie działania Gminy koncentrowały się nie tylko na zapewnieniu odbioru odpadów, ale także na ograniczaniu ich powstawania oraz promowaniu segregacji i ponownego wykorzystania surowców. System gospodarki odpadami funkcjonował w sposób spójny i ciągły w całym okresie 2022–2025, zapewniając mieszkańcom dostęp do usług zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Uczestnictwo mieszkańców w systemie gospodarowania odpadami

Na przestrzeni lat 2022–2024 obserwowano utrzymującą się dużą liczbę mieszkańców Gminy Gniew uczestniczących w systemie segregacji odpadów komunalnych. Na koniec 2022 r. deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi złożyło 9 520 osób, z czego 2 062 mieszkańców zadeklarowało kompostowanie bioodpadów. W 2023 r. liczba osób segregujących odpady wyniosła 8 956, natomiast liczba osób kompostujących bioodpady wzrosła do 2 416. Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba mieszkańców zameldowanych w gminie wynosiła 14 277, z czego 11 197 osób złożyło deklaracje dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analiza danych za lata 2022–2024 wskazuje, że pomimo niewielkich wahań w liczbie osób segregujących odpady, system funkcjonował stabilnie, a rosnąca liczba osób kompostujących bioodpady świadczy o stopniowym wzroście świadomości ekologicznej mieszkańców. Dane za 2025 r. nie były dostępne w momencie sporządzania niniejszego dokumentu.

Selektywna zbiórka odpadów problemowych i niebezpiecznych

W latach 2022–2024 na terenie miasta i gminy Gniew prowadzona była systematyczna zbiórka przeterminowanych leków. Punkty zbiórki obejmowały Zespół Opieki Zdrowotnej MEDICAL Sp. z o.o. w Gniewie, Ośrodki Zdrowia w Opaleniu i Kolonii Ostrowickiej oraz apteki Kociewską i Dr. Max w Gniewie. W analizowanym okresie zebrano kolejno: 258 kg w 2022 r., 147 kg w 2023 r. oraz 146 kg w 2024 r. W 2025 r. zbiórka była kontynuowana, jednak dane ilościowe nie były jeszcze dostępne.

Równolegle prowadzono zbiórkę zużytych baterii, która obejmowała Urząd Miasta i Gminy Gniew, MGOPS, Przychodnię MEDICAL oraz wybrane placówki oświatowe. W latach 2022–2024 zebrano odpowiednio: 302 kg w 2022 r., 351 kg w 2023 r. i 254 kg w 2024 r. W 2025 r. zbiórka była kontynuowana, jednak brak było danych liczbowych na dzień sporządzania dokumentu.

Dwa razy w roku, wiosną i jesienią, organizowane były wystawki odpadów wielkogabarytowych, w ramach których mieszkańcy mogli pozbyć się starych mebli, stolarki drzwiowej i okiennej, sanitariatów oraz zużytego sprzętu RTV i AGD. Odpady były wystawiane przed posesje lub przy boksach śmietnikowych, a wyznaczona firma odbierała je z wyznaczonych miejsc. W latach 2022–2024 łącznie zebrano podczas wystawek: 57,7 Mg w 2022 r., 69,53 Mg w 2023 r. oraz 84,62 Mg w 2024 r.

Wszystkie punkty zbiórki zarówno leków, jak i baterii wyposażone były w pojemniki, a odbiór odpadów odbywał się po zgłoszeniu telefonicznym do tut. Urzędu.

Tabela 23. Zbiórka przeterminowanych leków, zużytych baterii oraz odpadów wielkogabarytowych (ramach tzw. „wystawek”) w latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew (źródło: na podstawie danych pozyskanych od Gminy Gniew- Raport o stanie Gminy Gniew, opracowanie własne)

Rok	Ilości odpadów Miasto i Gmina Gniew		
	Baterie [kg]	Leki [kg]	Odpady wielkogabarytowe [Mg]
2022	258	302	57,70
2023	147	351	69,53
2024	146	254	84,62
2025	Zbiórka prowadzona, brak danych	Zbiórka prowadzona, brak danych	Zbiórka prowadzona, brak danych

Analiza danych wskazuje, że mieszkańcy aktywnie uczestniczą w systemie selektywnej zbiórki odpadów problemowych i niebezpiecznych. Utrzymujący się poziom zbiórki przeterminowanych leków oraz zmienność ilości zebranych baterii, w tym wyraźny wzrost w 2023 r., świadczą o skuteczności działań organizacyjnych gminy oraz rosnącej świadomości ekologicznej mieszkańców.

Na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2024 prowadzona była kompleksowa gospodarka odpadami komunalnymi, obejmująca zarówno odpady zmieszane, jak i selektywnie zbierane frakcje, w tym papier, tworzywa sztuczne, szkło, bioodpady, odpady wielkogabarytowe oraz odpady niebezpieczne, w szczególności zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, baterie oraz przeterminowane leki.

Tabela 24. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Gniew zebranych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w latach 2022-2025 (źródło: dane Raport o stanie Gminy Gniew, opracowanie własne)

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Masa odebranych odpadów komunalnych Mg			
			2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
1	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	81,28	77,62	85,30	Działania kontynuowane, brak danych
2	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	312,58	325,10	394,96	
3	15 01 07	Opakowania ze szkła	231,26	203,50	183,54	
4	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	-	6,08	7,68	
5	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	-	0,08	-	
6	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	-	10,56	3,50	

7	20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	-	-	0,05
8	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	-	-	10,67
9	Ex 20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny-popiół	395,74	333,36	338,59
10	20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	20,16	4,80	5,18
11	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	-	273,72	301,42
12	20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	72,40	59,30	67,58
13	20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	2 833,30	2 795,02	2 909,70
14	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	65,10	69,52	84,62
15	20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	7,80	5,48	10,68
Razem			4 019,62	4 164,14	4 392,967

W tabeli przedstawiono masy odebranych odpadów komunalnych zebranych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w latach 2022–2024, z zaznaczeniem, że w 2025 r. zbiórka była kontynuowana, jednak w momencie sporządzania dokumentu dane dotyczące ilości odebranych odpadów nie były jeszcze dostępne.

Tabela 25. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Gniew w latach 2022-2025 (źródło: dane Gminy Gniew, opracowanie własne)

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Miejsce zagospodarowania	Masa odebranych odpadów komunalnych w tonach w			
				2022 rok	2023 rok	2024 rok	2025 rok
1	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	0,66	0,5	0,86	Działania kontynuowane, brak danych
2	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	1,38		
3	15 01 07	Opakowania ze szkła	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	3,62	6,42	15,38	
4	15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	0,26	-	
5	16 01 03	Zużyte opony	GUMEKO Sp. z o.o. Rożental 35	12,68	20,80	22,52	
6	16 01 82 01	Odpady inne niż wymienione w 16 81 01	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	8,34	-	

7	17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	10,14	12,7	-
8	17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	130,48	149,82	118,74
9	17 02 02	Szkło	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	2,32	-
10	17 02 03	Tworzywa sztuczne	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	24,24	34,27
11	17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	5,14	6,14	8,62
12	17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	51,3	7,78	60,68
13	20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	MAYA VICTORY Sp. Z o.o.	0,044	-	-
			Polska Korporacja Recyklingu Sp. z o.o. ul. Metalurgiczna 15c 20-234 Lublin	-	0,045	-
			Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	-	0,10
14	20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	MB RECYKLING	0,88	2,065	
			Polska Korporacja Recyklingu Sp. z o.o. ul. Metalurgiczna 15c 20-234 Lublin	-	1,995	11,695
15	20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczce	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	-	1,20
16	20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	12,7	0,146
17	20 01 34	Baterie i akumulatory inne niż wymienione w 20 01 33	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	0,351	0,087
18	20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne	MB RECYKLING	1,2360	2,143	
			REMONDIS ELEKTRORECYKLING	7,928	-	-

		niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	3,056	3,056
			Polska Korporacja Recyklingu Sp. z o.o. ul. Metalurgiczna 15c 20-234 Lublin	-	1,690	4,035 + 1,690
19	20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	MB RECYKLING	1,566	0,186	-
			REMONDIS ELECTRORECYKLING	1,772	-	-
			Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	-	2,604	-
			Polska Korporacja Recyklingu Sp. z o.o. ul. Metalurgiczna 15c 20-234 Lublin	-	0,43	3,183
20	20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	38,21	10,96	20,70
21	20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	4,64	-	-
22	20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. ul. Rokicka 5A 83-110 Tczew	57,70	57,80	70,60
			SILVA POLSKI RECYKLING	-	-	21,84
Razem				327,12	334,67	393,69

Analiza danych za lata 2022–2024 wskazuje na stabilny poziom gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie. Największe masy odpadów odnotowano w przypadku odpadów budowlanych i rozbiórkowych oraz odpadów wielkogabarytowych, co odzwierciedla intensywność prowadzonych prac budowlanych i remontowych. Zauważalny jest również wzrost masy niektórych frakcji selektywnie zbieranych, takich jak szkło i tworzywa sztuczne, co świadczy o poprawie jakości segregacji odpadów.

Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK)

Do czasu uruchomienia obecnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Franciszka Czarnowskiego 5 w Gniewie, na terenie Gminy funkcjonował tymczasowy PSZOK zlokalizowany w miejscowości Gniew przy ul. Wiślanej. Punkt ten był czynny wyłącznie w soboty i umożliwiał mieszkańcom gromadzenie oraz selektywną zbiórkę wybranych odpadów komunalnych, co stanowiło rozwiązanie tymczasowe w oczekiwaniu na pełnoprawną infrastrukturę.

Obecny PSZOK przy ul. Czarnowskiego 5 został zaprojektowany w 2022 r., wybudowany w 2023 r., a w 2024 r. został oddany do użytku i funkcjonuje do dnia dzisiejszego. Punkt jest czynny we wtorki i czwartki w godzinach od 15:00 do 17:00 oraz w soboty w godzinach od 9:00 do 13:00. Przyjmuje nieodpłatnie selektywnie zebrane odpady komunalne pochodzące z gospodarstw domowych, w tym m.in.: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, bioodpady, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony (do 6 szt. rocznie), odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości do 1 m³ rocznie, odpady niebezpieczne (m.in. przeterminowane leki, chemikalia), odzież i tekstylia oraz odpady medyczne powstające w gospodarstwach domowych (strzykawki, igły, testery). Zebrane odpady zagospodarowywane są zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Informacje dotyczące funkcjonowania PSZOK oraz zakresu przyjmowanych odpadów pochodzą z dokumentu „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi w mieście i gminie Gniew za 2024 rok”.

Uruchomienie obecnego PSZOK-u w 2024 r. stanowi istotny element rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Gniew. Funkcjonowanie punktu umożliwia mieszkańcom bezpieczne i zgodne z przepisami przekazywanie odpadów problemowych oraz niebezpiecznych, sprzyja zwiększaniu poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia, a także pełni istotną rolę w kształtowaniu proekologicznych postaw mieszkańców.

Działania edukacyjne i informacyjne Gminy w zakresie gospodarki odpadami

W analizowanym okresie Gmina Gniew prowadziła działania edukacyjne i informacyjne w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi, w szczególności dotyczące zasad selektywnej zbiórki odpadów. Działania te realizowane były m.in. we współpracy z sołtysami, za pośrednictwem których dostarczane były mieszkańcom materiały informacyjne na terenie poszczególnych sołectw gminy.

Materiały informacyjne dotyczące selektywnej zbiórki odpadów były również dostępne w Urzędzie Miasta i Gminy Gniew, co umożliwiało mieszkańcom bieżący dostęp do informacji na temat obowiązujących zasad gospodarowania odpadami komunalnymi.

Ponadto, w związku z uruchomieniem Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK), na terenie punktu zamieszczono tablice informacyjne, zawierające informacje dotyczące zasad funkcjonowania PSZOK oraz rodzajów odpadów przyjmowanych w punkcie. Działania te miały na celu ułatwienie mieszkańcom prawidłowego przekazywania odpadów problemowych i niebezpiecznych oraz zwiększenie świadomości ekologicznej w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów.

W Tabeli nr 25 przedstawiono szczegółowy opis zadań i wskaźników w obszarze gospodarowania odpadami.

Tabela 26. Działania podejmowane w latach 2022-2025 w obszarze interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK						PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ	
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ						WARTOŚĆ DOCELOWA
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Ograniczanie zanieczyszczenia gleb, wód i powietrza przez odpady	Rozwój selektywnego systemu zbierania odpadów w tym odpadów zielonych i niebezpiecznych	Liczba złożonych deklaracji (UMiG) (Według złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, liczba mieszkańców wyniosła)	4546	11634	11582	11 372	11 197	Wzrost (proporcjonalnie do liczby mieszkań ców)	UMiG Gniew	TAK
	Kontrola indywidualnych źródeł ciepła pod kątem spalania w nich odpadów	Procentowy udział kontroli zakończonych pouczeniem/mandatem do liczby wszystkich kontroli	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Spadek	UMiG Gniew	BRAK DANYCH UMOŻLIWIĄCYCH OCENĘ
Wzrost odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i budowlanych	Edukacja społeczeństwa, kontrole	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła (UMiG)	Osiągnięcie wymaganego poziomu	21%	45,42%	43,84%	Brak danych	Osiągnięcie wymaganego poziomu	UMiG Gniew	TAK
	Edukacja społeczeństwa, kontrole	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpady budowlanych i rozbiórkowych (UMiG)	Osiągnięcie wymaganego poziomu	83,8%	Brak danych	Brak danych	Brak danych	Osiągnięcie wymaganego poziomu	UMiG Gniew	TAK
	Edukacja społeczeństwa, kontrole	Poziom ograniczania składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (UMiG)	Osiągnięcie wymaganego poziomu	4,87%	0%	9,5%	Brak danych	Osiągnięcie wymaganego poziomu	UMiG Gniew	TAK
	Budowa PSZOK	Dostępność PSZOK (UMiG)	Czynny: soboty 9:00-13:00	Czynny: soboty 9:00-13:00	Czynny: soboty 9:00-13:00	Dłuższy czas dostępu	Dłuższy czas dostępu	Dłuższy czas dostępu	UMiG Gniew	TAK

	Budowa PSZOK	Istnienie PSZOK	PSZOK tymczasowy	PSZOK tymczasowy	PSZOK tymczasowy	PSZOK docelowy	PSZOK docelowy	PSZOK docelowy	UMiG Gniew	
Ograniczanie emisji z azbestu	Usuwanie wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami	Masa usuniętych wyrobów zawierających azbest (Mg) (UMiG)	34	5,4	0	24,874	22,22 (os. fizyczne)/ 45,38 (rolnicy)	Możliwie dużo	UMiG Gniew, Mieszkańcy	TAK
Właściwe gospodarowanie odpadami	Edukacja w zakresie właściwego gospodarowania odpadami	Prowadzenie zajęć na temat konieczności ograniczania powstawania odpadów i właściwej segregacji	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak	Przynajmniej 1 wydarzenie	UMiG Gniew	TAK

6.9. OBSZAR INTERWENCJI – ZASOBY PRZYRODNICZE

Zasoby przyrodnicze Gminy Gniew stanowią istotny element lokalnego środowiska, wpływając zarówno na bioróżnorodność, jak i na krajobraz, funkcje rekreacyjne oraz turystyczne. W niniejszym rozdziale przedstawiono aktualny stan form ochrony przyrody występujących na terenie gminy, w tym obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты, użytki ekologiczne oraz pomniki przyrody, a także działania związane z utrzymaniem zieleni, edukacją ekologiczną i ochroną gatunkową. Prezentacja tych danych pozwala na ocenę stanu przyrody oraz wskazuje obszary wymagające szczególnej uwagi i działań interwencyjnych.

Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Gniew

Zgodnie z *ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* formy ochrony przyrody w Polsce obejmują: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary sieci Natura 2000, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz ochronę gatunkową roślin, zwierząt i grzybów. Na terenie gminy Gniew występują liczne formy ochrony przyrody, które przedstawiono poniżej zgodnie z obowiązującym stanem prawnym i faktycznym:

- Obszary Natura 2000 –
 - „Dolina Dolnej Wisły” (PLB 040003) – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków;
 - „Dolna Wisła” (PLH 220033) – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk.
- Obszary Chronionego Krajobrazu –
 - Gniewski Obszar Chronionego Krajobrazu – obejmuje m.in. dolinę Wierzycy do ujścia do Wisły;
 - Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu – chroni obszary nadwiślańskie;
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Międzywale Wisły;
- Rezerваты przyrody-
 - rezerwat „Wiosło Małe”;
 - rezerwat „Wiosło Duże”;
 - rezerwat „Opalenie”;
- Użytki ekologiczne -
 - użytek ekologiczny „Borawa”;
 - użytek ekologiczny „Parowa”;
 - użytek ekologiczny „Strzelnica”;
- Pomniki przyrody

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Gniew występują obiekty objęte ochroną prawną jako pomniki przyrody, obejmujące zarówno pojedyncze drzewa, jak i grupy drzew o szczególnej wartości przyrodniczej i krajobrazowej. Pomniki te zlokalizowane są w lasach, parkach oraz przy obiektach sakralnych i cmentarnych, stanowiąc ważny element lokalnego krajobrazu i dziedzictwa przyrodniczego.

Zgodnie z oficjalnym wykazem opublikowanym przez Gminę Gniew, w badanym okresie pomniki przyrody obejmują następujące obiekty:

1. Leśnictwo Opalenie - grab pospolity *Carpinus betulus*
2. Leśnictwo Dębowo - dąb szypułkowy *Quercus robur*
3. Leśnictwo Dębiny - lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos*
4. Rakowiec - 3 dęby szypułkowe *Quercus robur*
5. Tymawa (teren przy kościele parafialnym) - 3 lipy drobnolistne *Tilia cordata*
6. Polskie Gronowo (teren przy kaplicy) - 4 klony pospolite *Acer platanoides*
7. Pieniążkowo (teren przy cmentarzu) - kasztanowiec biały *Aesculus hippocastanum*
8. Piaseczno (dawny cmentarz) - lipa drobnolistna *Tilia cordata*

9. Ciepłe-Kotło - kasztanowiec biały *Aesculus hippocastanum*
10. Jaźwiska (dawny cmentarz ewangelicki) - 11 lip drobnolistnych *Tilia cordata*
11. Wielkie Wyręby (park przy Domu Pomocy Społecznej) - 9 dębów bezszypułkowych *Quercus petraea*
12. Wielkie Walichnowy (cmentarz) - 2 jesiony wyniosłe *Fraxinus excelsior*
13. Wielkie Walichnowy (teren przy przedszkolu) - jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*
14. Brody Pomorskie (teren przy boisku) - dąb szypułkowy *Quercus robur*
15. Brody Pomorskie (teren przy drodze do dworku) - dąb szypułkowy *Quercus robur*
16. Brody Pomorskie (teren przy drodze gminnej) - klon pospolity *Acer platanoides*
17. Gniew (dawny cmentarz ewangelicki) - jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*
18. Gniew (teren przy kościele parafialnym) - 4 klony pospolite *Acer platanoides*, 2 klony jawory *Acer pseudoplatanus*, 4 lipy szerokolistne *Tilia platyphyllos*
19. Rakowiec - 9 dębów szypułkowych *Quercus robur*

Na terenie Gminy Gniew występuje 19 obiektów objętych ochroną prawną jako pomniki przyrody, obejmujących zarówno pojedyncze drzewa, jak i grupy drzew o szczególnej wartości przyrodniczej i krajobrazowej. W badanym okresie lata 2022–2025, w oparciu o dostępne dane publiczne oraz gminną ewidencję, nie odnotowano zmian w zakresie pomników przyrody – nie wprowadzono nowych obiektów, nie uchylono dotychczasowych ani nie zmieniono ich lokalizacji. Lista pomników przyrody pozostaje niezmieniona i zgodna z danymi udostępnionymi przez Gminę Gniew.

Pomniki przyrody pełnią istotną rolę w ochronie dziedzictwa przyrodniczego, wzbogacają krajobraz oraz stanowią element edukacyjny i rekreacyjny dla mieszkańców i turystów. Ich zachowanie w niezmienionym stanie w analizowanym okresie świadczy o stabilności polityki ochrony przyrody w gminie i podkreśla znaczenie tego obszaru w kontekście lokalnej i regionalnej ochrony środowiska.

Wycinka drzew

Na terenie Gminy Gniew prowadzone były działania związane z wycinką drzew, nasadzeniami oraz usuwaniem złomów i wywrotów. Prace obejmowały zarówno tereny prywatne, jak i publiczne, przemysłowe, parki oraz pobocza dróg. Równolegle realizowano nasadzenia kompensacyjne, co świadczy o systematycznej dbałości gminy o zieleń i bezpieczeństwo mieszkańców. Szczegółowe dane dotyczące liczby wycinek, nasadzeń oraz usuwanych złomów i wywrotów w latach 2022–2025 zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 27. Wycinki drzew, nasadzenia oraz usunięte złomy i wywroty na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2025-
(źródło: dane Gminy Gniew, opracowanie własne)

Rok	Wycinki na gruntach prywatnych [szt.]		Wycinki/ nasadzenia z terenów publicznych / przemysłowych / parków / poboczy dróg [szt.]			Usunięte złomy i wywroty [szt.]
	Miasto	Wieś	Miasto	Wieś	Nasadzenia	
2022	35	645	16	69	53	32
2023	21	290	3	83	120	6
2024	14	561	46	37	92	30
2025	-	-	-	-	-	1

Najwięcej wycinek na gruntach prywatnych odnotowano w 2022 roku na terenach wiejskich. W kolejnych latach liczba wycinek była zmienna, zarówno w mieście, jak i na wsiach. Wycinki na terenach publicznych

pozostawały na stosunkowo niskim poziomie, z wyjątkiem 2024 roku w mieście, kiedy liczba prac wzrosła. Największą liczbę nasadzeń wykonano w 2023 roku, co mogło być reakcją na wcześniejsze wycinki. Liczba usuwanych złomów i wywrotów była stabilna w latach 2022–2024, a w 2025 roku odnotowano jedno zdarzenie. Działania gminy wskazują na zrównoważone gospodarowanie zielenią, łączące działania prewencyjne i interwencyjne na terenach miejskich i wiejskich.

Turystyka

Gmina Gniew wyróżnia się pod względem walorów środowiskowych i atrakcyjności turystycznej, które w połączeniu z korzystną lokalizacją stanowią istotny element jej konkurencyjności. Na terenie gminy funkcjonuje rozbudowana sieć szlaków turystycznych pieszych, rowerowych i kajakowych, umożliwiająca odwiedzającym aktywne poznawanie zarówno zasobów przyrodniczych, jak i dziedzictwa kulturowego regionu.

Na terenie gminy wytyczono następujące szlaki turystyczne:

- Szlak Rzeki Wierzycy – pieszy szlak prowadzący z Gniewa do Pelplina, umożliwiający kontakt z malowniczymi odcinkami doliny Wierzycy;
- Szlak Dolnej Wisły- drugi, co do długości, szlak na gdańskim Kociewiu. Prowadzi wzdłuż koryta Królowej Polskich Rzek – Wisły;
- Szlak Opaleński – pieszy szlak o długości ok. 7,5 km, łączący Małą Karczmę z Opaleniem, przebiegający przez tereny leśne i obszar chroniony;
- Szlak Lasów Dębińskich – pieszy szlak leśny łączący Małą Karczmę z Wiosłem Małym;
- Szlak Nadwiślański Doliny Dolnej Wisły – pieszy i rowerowy szlak prowadzący wzdłuż doliny Wisły na odcinku Tczew–Nowe, z dużym udziałem widoków nad rzeką i obszarów chronionych;
- „Szlak „Grzymisława” – szlak rowerowy o łącznej długości ok. 95 km, z czego w granicach gminy przypada ok. 23 km. Trasa prowadzi przez tereny historyczne i krajobrazowe regionu;
- Wiślana Trasa Rowerowa (EuroVelo 9) – regionalny szlak rowerowy przebiegający przez gminę (Wielkie Walichnowy – Widlice);
- Szlaki wodne - Szlak „Wierzycza” – wodny szlak kajakowy na rzece Wierzycy;
- Szlaki wodne - Szlak „Dolna Wiśla” - szlak o znaczeniu ponadregionalnym, atrakcyjny krajobrazowo.
- Szlak Ziemi Tczewskiej (im. Romana Klima) – znakowany pieszy szlak o kolorze zielonym, długości ok. 73–78 km, prowadzący od Tczewa przez Pelplin aż do Smętowa Granicznego. Przez Gminę Gniew przebiega jedynie na krótkim fragmencie, w rejonie Małych i Wielkich Walichnow;

W ostatnich latach na terenie gminy nie podejmowano działań modernizacyjnych ani renowacyjnych dotyczących sieci szlaków. Pomimo braku inwestycji w tym obszarze, wszystkie szlaki zachowują swój potencjał turystyczny i nadal umożliwiają mieszkańcom i odwiedzającym aktywny wypoczynek, zarówno pieszy, jak i rowerowy czy kajakowy, wykorzystując walory krajobrazowe i przyrodnicze Gminy Gniew.

Obszar usług turystycznych w gminie jest zróżnicowany i obejmuje zarówno bazę noclegową, jak i nietypowe punkty atrakcji, które uatrakcyjniają ofertę turystyczną i wspierają lokalny ruch odwiedzających.

W zakresie organizacji działających na rzecz turystyki aktywna jest Lokalna Organizacja Turystyczna KOCIEWIE, zajmująca się promocją regionu, wspieraniem rozwoju produktów turystycznych oraz współpracą z samorządami i lokalnym biznesem. Ponadto w promocji turystyki na poziomie regionalnym uczestniczą: Polskie Zamki Gotyckie jako sieć promująca obiekty historyczne (w tym Zamek Gniew), PTTK poprzez działalność przewodnicką i popularyzację krajoznawstwa oraz Departament Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, kontynuujący zadania związane z promocją turystyki w skali województwa.

Edukacja i działania ekologiczne

W latach 2022–2025 Gmina Gniew prowadziła aktywną politykę ochrony środowiska przyrodniczego, koncentrując się zarówno na bezpośrednich działaniach w terenie, jak i na edukacji ekologicznej mieszkańców. Podejmowane inicjatywy obejmowały czynne utrzymanie i pielęgnację stanowisk gatunków chronionych, monitoring pomników przyrody, sadzenie drzew, a także organizację warsztatów, spotkań i konkursów, które miały na celu zwiększenie świadomości ekologicznej wśród dzieci, młodzieży i społeczności lokalnej.

Działania Gminy obejmowały m.in. prace przy rezerwacie „Opalenie”, gdzie prowadzone były zabiegi pielęgnacyjne i utrzymanie odpowiednich warunków świetlnych i glebowych dla roślin chronionych, w tym groszku wielkoprzylistkowego. Jednocześnie realizowano inwentaryzację i przegląd pomników przyrody, dbając o ich bezpieczeństwo i właściwy stan, co pozwalało na zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla przyszłych pokoleń.

Równolegle do działań ochronnych Gmina Gniew intensywnie rozwijała programy edukacyjne, które obejmowały warsztaty, konkursy wiedzy ekologicznej, spływy kajakowe oraz transmisje online z życia przyrody. Zajęcia te przybliżyły uczestnikom zagadnienia racjonalnej gospodarki odpadami, ochrony zieleni miejskiej, niskiej emisji, ekologicznych źródeł energii oraz sposobów oszczędzania energii w gospodarstwach domowych. Współpraca z lokalnymi szkołami, powiatem tczewskim oraz ośrodkami rehabilitacji dzikich zwierząt pozwalała w pełni wykorzystać potencjał edukacyjny działań i kształtować proekologiczne postawy wśród mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowy podział działań Gminy Gniew w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych i edukacji ekologicznej w latach 2022–2025. Zestawienie obejmuje zarówno działania terenowe, jak i edukacyjne, wraz z informacją o wartości poniesionych kosztów oraz źródłach dofinansowania.

Tabela 28. Działania edukacyjne i ekologiczne w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych Gminy Gniew w latach 2022–2025– 2025 (źródło: dane Gminy Gniew, opracowanie własne)

Rodzaj działań	Zakres działań	Wartość całkowita / Dofinansowanie
Rok 2022		
Czynna ochrona przyrody	Wykoszenie i usunięcie biomasy z 8500 m ² poboczu drogi przy rezerwacie „Opalenie”, oczyszczenie terenu z odpadów, inwentaryzacja pomników przyrody, pielęgnacja 5 drzew pomnikowych	26 000 zł / 22 500 zł
Edukacja ekologiczna	10 spotkań z uczniami nt. gospodarki odpadami, ochrony zieleni i środowiska; 15 warsztatów nt. jakości powietrza i niskiej emisji; wydruk 1000 ulotek; konkursy wiedzy ekologicznej; spływ kajakowy; współpraca z Gminnym Centrum Reagowania i Ośrodkiem Rehabilitacji Ostoja; przygotowanie 3 tablic edukacyjnych	20 000 zł / dofinansowanie ze środków gminy Gniew
Rok 2023		
Edukacja ekologiczna	26 spotkań z uczniami i jedno szkolenie z pielęgnacji zieleni; warsztaty nt. jakości powietrza, ekologicznych źródeł energii, niskiej emisji; wydruk 100 kalendarzy; konkursy wiedzy ekologicznej; spływ kajakowy; współpraca z Gminnym Centrum Reagowania i Ośrodkiem Ostoja	20 000 zł / dofinansowanie ze środków gminy Gniew

Czynna ochrona przyrody	Utrzymanie warunków świetlnych i glebowych dla gatunków chronionych na 8500 m ² poboczy przy rezerwacie „Opalenie”; inwentaryzacja parku w Brodach Pomorskich; pielęgnacja 6 drzew sędziwych	30 900 zł / 26 400 zł
Sadzenie drzew	150 drzewek w ramach festiwalu Jabłonki Swawole	4 000 zł / gmina Gniew
Rok 2024		
Czynna ochrona przyrody	Utrzymanie warunków świetlnych i glebowych dla gatunków chronionych na 8500 m ² poboczy przy rezerwacie „Opalenie”; pielęgnacja 3 pomników przyrody	21 500 zł / 18 000 zł
Sadzonki drzew	Zakup sadzonek drzew	4 250 zł
Materiały dla Ośrodka Rehabilitacji Ostoja	Zakup materiałów weterynaryjnych i sanitarnych	996,77 zł
Rok 2025		
Pomoc weterynaryjna i opieka nad dzikimi zwierzętami	Współpraca z Ośrodkiem Rehabilitacji Ostoja	2 500 zł

Opieka nad zwierzętami

W Gminie Gniew systematycznie prowadzona jest opieka nad zwierzętami, obejmująca sterylizację, kastrację oraz leczenie psów i kotów. Poniżej przedstawiono podsumowanie działań w latach 2022–2025 na podstawie danych pozyskanych z Gminnego Centrum Reagowania w Gniewie (GCR):

- 2022 – objęto opieką 25 psów (połowa w schronisku, połowa u właścicieli, jedna interwencja zakończona eutanazją) oraz 89 kotów; łączna kwota wsparcia ze środków budżetu gminy wyniosła 59 092,91 zł (od stycznia 2022 r. schroniska obciążone podatkiem VAT 23%);
- 2023 – udzielono pomocy 49 psom (większość u właścicieli) oraz 130 kotom; łączna kwota wsparcia wyniosła 74 133,25 zł;
- 2024 – objęto pomocą 31 psów (część w schronisku, część u właścicieli) oraz 188 kotów; łączna kwota środków gminy wyniosła 89 285,80 zł; w tym roku wprowadzono podwyższenie opłat za opiekę nad zwierzętami oraz opłatę ryczałtową za gotowość;
- 2025 – wsparcie otrzymało 28 psów (w tym schronisko, właściciele i fundacja) oraz 147 kotów; łączna kwota udzielonej pomocy wyniosła 97 904,30 zł.

Dane dotyczące omawianego obszaru szczegółowo przedstawiono w Tabeli nr 28.

Tabela 29. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – zasoby przyrodnicze

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK						WARTOŚĆ DOCELOWA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ						
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2024			
Właściwe gospodarowanie zasobami przyrodniczymi	Ochrona cennych obszarów przyrody, tworzenie nowych obszarów	Liczba obszarów chronionych (CRFOP)	2 obszary NATURA, 3 rezerwy, 2 OChK, 3 użytki ekologiczne, 27 pomników przyrody	2 obszary NATURA, 3 rezerwy, 2 OChK, 3 użytki ekologiczne, 27 pomników przyrody	2 obszary NATURA, 3 rezerwy, 2 OChK, 3 użytki ekologiczne, 27 pomników przyrody	2 obszary NATURA, 3 rezerwy, 2 OChK, 3 użytki ekologiczne, 27 pomników przyrody	2 obszary NATURA, 3 rezerwy, 3 OChK, 3 użytki ekologiczne, 27 pomników przyrody	Nie mniej	RDOŚ, Nadleśnictwo Starogard, UMiG Gniew	TAK
	Inwentaryzacja przyrodnicza	Informacja o stanie przyrody	Dane nieaktualne	Dane nieaktualne	Dane nieaktualne	Dane nieaktualne	Dane nieaktualne	Aktualizacja danych	UMiG Gniew	Dane nieaktualne
	Edukacja ekologiczna	Działalność Eko-Centrum Heliantus	Różnorodna edukacja	Różnorodna edukacja	Różnorodna edukacja	Różnorodna edukacja	Różnorodna edukacja	Na podobnym poziomie, dostosowane do aktualnych problemów	UMiG Gniew	TAK
	Zakup karmy dla chorych zwierząt, opieka weterynaryjna	Liczba zwierząt poddanych opiece (Heliantus, GCR)	Opieka nad 88 osobnikami	114	179	219	175	W zależności od potrzeb	UMiG Gniew	TAK
Zwiększenie dostępności terenów zielonych na		Liczba terenów zielonych (ha), w tym żywoploty (m) (UMiG)	39,59	30,66	30,66	30,66	30,66	Wzrost	UMiG Gniew, Spółdzielnie, Wspólnoty	NIE

		Liczba szlaków turystycznych (UMiG)	Pieszycy - 5 Rowerowych - 3 Wodnych - 2	10	10	10	10	Nie mniej	UMiG Gniew	TAK
		Liczba nasadzeń drzew/liczba ubytków (UMiG)	73 szt./28 szt.	85szt./53 szt.	120szt./86szt.	92szt./83szt.	Brak danych	Nie mniej niż ubytków	UMiG Gniew	TAK
Zwiększanie bioróżnorodności		Liczba nasadzeń	10 szt.	14 szt.	19 szt.	6 szt.	Brak danych	Możliwie dużo	Zarządcy dróg	TAK

6.10. OBSZAR INTERWENCJI – ZAGROŻENIE AWARIAMI

Organem odpowiedzialnym za zarządzanie kryzysowe na terenie gminy Gniew jest Burmistrz Miasta i Gminy Gniew. Realizacją zadań w tym zakresie zajmują się wyznaczeni pracownicy ds. zarządzania kryzysowego oraz jednostki straży pożarnej. Kluczową rolę w monitorowaniu i reagowaniu na zagrożenia pełni Gminne Centrum Reagowania (GCR) w Gniewie, które wspiera realizację procedur w zakresie zapobiegania zagrożeniom oraz skutecznego reagowania na sytuacje awaryjne. Na terenie gminy obowiązuje Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego z 2011 roku.

Analiza zdarzeń kryzysowych w latach 2022–2024 wskazuje, że największą część interwencji stanowią pożary oraz miejsca zagrożeń. Jednocześnie zauważalny jest wyraźny, procentowy wzrost liczby alarmów fałszywych, co może wskazywać na potrzebę doskonalenia mechanizmów weryfikacji zgłoszeń i podnoszenia świadomości mieszkańców w zakresie zgłaszania sytuacji alarmowych. W ostatnich latach nie odnotowano zdarzeń związanych z zakładami o zwiększonym ryzyku poważnej awarii, co potwierdza stabilną sytuację w zakresie bezpieczeństwa kryzysowego w gminie.

Poniższe zestawienie przedstawia ogólną liczbę zdarzeń kryzysowych w gminie Gniew w latach 2022–2024.

Tabela 30. Zestawienie zdarzeń kryzysowych w gminie Gniew w latach 2022–2024– (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie - opracowanie własne)

Rok	Ogółem zdarzeń	Pożary	Miejsca zagrożeń	Alarmy fałszywe
2022	293	65	225	3
2023	221	43	170	8
2024	272	60	199	13
2025	-	-	-	-

W latach 2022–2025 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie prowadziła systematyczne kontrole na terenie gminy Gniew, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obiektów budowlanych, imprez masowych, obiektów hotelarskich oraz terenów leśnych i innych miejsc użyteczności publicznej. Poniżej przedstawiono zestawienie liczby przeprowadzonych kontroli w poszczególnych latach:

Tabela 31. Zestawienie kontroli przeprowadzonych Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie w gminie Gniew w latach 2022–2024– (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie - opracowanie własne)

Rodzaj kontroli	2022	2023	2024	2025
Odbiory obiektów	3	2	4	6
Wnioski do uchwał / opinie MPZP	5	7	2	2
Zaopiniowano imprez masowych	2	1	0	0
Kontrole obiektów hotelarskich	4	1	3	2

Kontrole wszystkich leśnictw	Tak	Tak	Tak	Tak
Pozostałe kontrole	6	1	7	0

Analiza przeprowadzonych kontroli wskazuje, że odbiory obiektów wykazywały stopniowy wzrost w badanym okresie, co może świadczyć zarówno o rosnącej liczbie nowych inwestycji, jak i o zwiększonej aktywności nadzorczej straży pożarnej. Wnioski do uchwał i opinie dotyczące miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego były szczególnie intensywne w 2023 roku, co wynikało z większej liczby planów wymagających opinii. Liczba zaopiniowanych imprez masowych systematycznie malała, osiągając w 2024 i 2025 roku poziom zerowy, co prawdopodobnie wynikało z braku organizowanych dużych wydarzeń lub zmiany procedur opiniowania. Kontrole obiektów hotelarskich miały charakter zmienny, najwyższą aktywność odnotowano w 2022 roku. Stały nadzór nad terenami leśnymi gminy zapewniały coroczne kontrole wszystkich leśnictw, natomiast pozostałe kontrole miały charakter nieregularny.

W latach 2022–2025 Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska przeprowadził na terenie Gminy Gniew łącznie 26 kontroli środowiskowych, w tym 6 interwencyjnych. W zakresie poszczególnych komponentów działania kontrolne obejmowały głównie podmioty prowadzące produkcję rolną, gospodarkę odpadami, emisję gazów i pyłów do powietrza oraz ochronę jakości wód. Liczba kontroli w poszczególnych latach przedstawiała się następująco: w 2022 r. – 7 kontroli, w 2023 r. – 6 kontroli, w 2024 r. – 9 kontroli, w 2025 r. – 4 kontrole. Dane pochodzą od Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

W latach 2022–2025 jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Gniew otrzymywały wsparcie finansowe z różnych źródeł, obejmujące: dotacje w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG), dotacje ze Skarbu Państwa na przygotowanie jednostek do działań ratowniczo-gaśniczych, a także dotacje specjalne, m.in. „#szczepimysię z OSP”, FLOREK – wsparcie dla OSP oraz SOFU – wsparcie dla OSP. W zestawieniu uwzględniono również wkład własny jednostek, co pozwala ocenić całkowite środki przeznaczone na realizację działań ratowniczo-gaśniczych.

Tabela 32. Dofinansowania jednostek OSP z Gminy Gniew w latach 2022–2025- (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie - opracowanie własne)

Dotacja	Jednostka OSP	Dotacja KSRG [zł]	Środki własne i inne [zł]	Suma [zł]
Rok 2022				
Dotacje KSRG (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy)	OSP Gniew	6 400,00	875,00	7 275,00
	OSP Jaźwiska	6 400,00	0,00	6 400,00
	OSP Kolonia Ostrowicka	6 400,00	3 100,00	9 500,00
	OSP Opalenie	6 400,00	2 400,00	8 800,00
	OSP Gogolewo	6 400,00	0,00	6 400,00
	OSP Tymawa	6 400,00	204,40	6 604,40
	OSP Jeleń	6 400,00	704,40	7 104,40
	OSP Piaseczno	1 295,60	0,00	1 295,60
	OSP Wielkie Walichnowy	1 295,60	204,40	1 500,00
Dotacje MSWiA (Ministerstwo Spraw)	OSP Jaźwiska	1 295,60	204,40	1 500,00

Wewnętrznych i Administracji)	OSP Gogolewo	1 295,60	54,40	1 350,00
	OSP Tymawa	1 295,60	204,40	1 500,00
	OSP Jeleń	1 295,60	704,40	2 000,00
	OSP Piaseczno	1 295,60	0,00	1 295,60
	OSP Wielkie Walichnowy	1 295,60	204,40	1 500,00
Dotacje „#szczepimysię z OSP”	OSP Kolonia Ostrowicka	12 000,00	212,40	12 212,40
Rok 2023				
Dotacje KSRG (Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy)	OSP Gniew	6 000,00	1 000,00	7 000,00
	OSP Jaźwiska	6 000,00	0,00	6 000,00
	OSP Kolonia Ostrowicka	6 000,00	1 200,00	7 200,00
	OSP Opalenie	6 000,00	3 500,00	9 500,00
	OSP Gogolewo	6 000,00	0,00	6 000,00
	OSP Tymawa	6 000,00	0,00	6 000,00
	OSP Jeleń	6 000,00	0,00	6 000,00
	OSP Piaseczno	6 000,00	0,00	6 000,00
	OSP Wielkie Walichnowy	6 000,00	0,00	6 000,00
Dotacje MDP – obozy wypoczynkowo-szkoleniowe	OSP Gniew	6 000,00	11 531,00	12 131,00
	OSP Gogolewo	1 740,00	0,00	1 740,00
	OSP Wielkie Walichnowy	1 200,00	1 530,00	2 730,00
Dotacje MDP – wyposażenie jednostek MDP	OSP Gniew	2 608,00	92,00	
	OSP Kolonia Ostrowicka	2 500,00	0,00	
	OSP Opalenie	4 000,00	38,50	
	OSP Gogolewo	4 000,00	1 140,00	
	OSP Tymawa	3 300,00	1 830,00	
	OSP Jeleń	3 300,00	0,00	
	OSP Piaseczno	3 300,00	200,00	
OSP Wielkie Walichnowy	3 000,00	450,00		
Dotacje FLOREK – wsparcie dla OSP	OSP Jeleń	2 000,00	500,00	2 500,00
Dotacje SOFU – wsparcie dla OSP	OSP Gniew	20 000,00	25 000,00	45 000,00
Rok 2024				
Dotacje „Przygotowanie		1 760,00	740,00	2 500,00

jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo- gaśniczych" (spoza KSRG)	OSP Gogolewo	1 760,00	640,00	2 400,00
	OSP Jeleń	1 320,00	2 180,00	3 500,00
	OSP Piaseczno	1 320,00	1 380,00	2 700,00
	OSP Tymawa	1 320,00	2 270,00	3 590,00
	OSP Wielkie Walichnowy			
Dotacje KSRG	OSP Gniew	6 700,00	2 300,00	9 000,00
	OSP Kolonia Ostrowicka	6 700,00	1 300,00	8 000,00
	OSP Opalenie	6 700,00	3 300,00	10 000,00
	OSP Tymawa	1 320,00	1 380,00	2 700,00
	OSP Jeleń	1 760,00	640,00	2 400,00
	OSP Piaseczno	1,320,00	2 180,00	3 500,00
	OSP Wielkie Walichnowy	1,320,00	2 270,00	3 590,00
Rok 2025				
Brak danych				

Zrealizowano działania przewidziane w obszarze zagrożenie awariami. Zadania i wskaźniki przedstawiono w Tabeli nr 32.

Tabela 33. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – zagrożenie awariami

CEL	ZADANIE	WSKAŹNIK						WARTOŚĆ DOCELOWA	PODMIOT ODPOWIEDZIALNY	OSIĄGNIĘCIE WARTOŚCI DOCELOWEJ
		NAZWA	WARTOŚĆ BAZOWA	WARTOŚĆ						
				ROK 2022	ROK 2023	ROK 2024	ROK 2025			
Przeciwdziałanie występowaniu poważnych awarii	Opracowanie i realizacja planu działań w sytuacjach zagrożenia	Liczba poważnych awarii (szt.) (WIOŚ)	0	0	0	0	0	Jak najmniej	UMiG Gniew, Starostwo, OSP, PSP	TAK
Ograniczanie zagrożenia poważnymi awariami	Bieżąca kontrola podmiotów mogących spowodować poważną awarię (ZDR, ZRR)	Liczba zakładów ZDR i ZZR (szt.) (PSP)	0	0	0	0	0	0	WIOŚ, PSP	TAK
	Przestrzeganie przepisów	Liczba kontroli podmiotów gospodarczych WIOS, wskazujących na uchybienia (szt.) (WIOŚ)	2 szt./6 szt.	3szt./7szt	1szt./6szt	1szt./9szt	1szt./4szt	0	Podmioty gospodarcze	NIE
Ograniczenie negatywnych skutków poważnych awarii	Zakup odpowiedniego sprzętu i narzędzi	Skutki poważnych awarii (szt.) (GCR)	0	0	0	0	0	Jak najmniej	UMiG Gniew, PSP	NIE
Ograniczanie liczby zdarzeń	Zwiększenie świadomości, nieuchronność kary	Liczba zdarzeń (szt.) (PSP)	232	293	213	272	197	Jak najmniej	UMiG Gniew, PSP	TAK

7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Gniew na lata 2018–2021 z perspektywą do roku 2025 za lata 2022–2025 ma na celu ocenę stopnia realizacji zadań prowadzonych przez władze gminy, zarządców infrastruktury oraz inne podmioty działające w zakresie ochrony środowiska, określonych w „Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Gniew na lata 2018–2021 z perspektywą do roku 2025”. Niniejszy raport obejmuje okres sprawozdawczy od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2025 r. Ocena stopnia wdrożenia przyjętych w POŚ celów była utrudniona z uwagi na brak części danych za 2025 r., wynikający m.in. z nieukazania się publikacji i statystyk. Na podstawie dostępnych informacji można jednak stwierdzić, że Gmina w większości skutecznie realizowała założone zadania.

W obszarze ochrony klimatu i jakości powietrza Gmina podejmowała działania zmierzające do ograniczenia niskiej emisji, w tym wsparcie wymiany źródeł ciepła, termomodernizację budynków oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Prowadzono kontrole przestrzegania przepisów dotyczących spalania paliw w gospodarstwach domowych oraz edukację ekologiczną. Pomimo realizacji inwestycji i programów dofinansowujących poprawę jakości powietrza, w dalszym ciągu odnotowywano lokalne przekroczenia stężeń benzo(a)pirenu w PM10 oraz ozonu, zgodnie z trendami obserwowanymi w strefie pomorskiej.

Hałas w Gminie Gniew kształtowany jest głównie przez ruch drogowy, w tym drogę krajową nr 91 oraz drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Brak transportu kolejowego i lotniczego oznacza, że głównym źródłem hałasu są pojazdy drogowe. Po uruchomieniu autostrady A1 oraz oddaniu mostu Opalenie–Kwidzyn natężenie ruchu na DK91 zmalało. W latach 2022–2025 nie odnotowano istotnych skarg mieszkańców ani decyzji administracyjnych dotyczących hałasu z działalności gospodarczej.

Gmina prowadziła remonty i modernizacje dróg oraz prace związane z zielenią przydrożną, co ograniczało emisję hałasu. Promowane były także alternatywne formy transportu – komunikacja publiczna, ruch pieszy i rowerowy. Należy jednak zaznaczyć, że część czynników hałasu, w szczególności na drogach krajowych, nie zależy bezpośrednio od gminy.

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych pozostawało stabilne i zgodne z normami. Monitoring prowadzony przez GIOŚ nie wykazał przekroczeń dopuszczalnych poziomów PEM, a liczba stacji bazowych telefonii komórkowej i infrastruktury elektroenergetycznej nie wzrosła znacząco w analizowanym okresie.

Gospodarka wodna w Gminie Gniew opiera się na systemie rzek i cieków, głównie Wiśle i Wierzycy, oraz sieci mniejszych strumieni i jezior rynnowych. Wisła i jej tarasy zalewowe pełnią istotne funkcje przyrodnicze, a wały przeciwpowodziowe chronią tereny zabudowane i rolne. W latach 2022–2025 nie prowadzono inwestycji w budowę ani remonty urządzeń wodnych – przygotowywano jedynie projekty modernizacji wałów Wisły z terminem realizacji do 2026 r.

Obszar gminy jest również narażony na suszę, dlatego zaleca się rozwój retencji wód poprzez zbiorniki wodne, zarówno na terenach rolniczych, jak i w miastach. Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych wskazuje na ogólnie zły stan ekologiczny rzek i potoków, w tym Wisły i Wierzycy, głównie z powodu zanieczyszczeń chemicznych i biologicznych. Wody podziemne oceniano jako dobre. Na terenie gminy nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Gospodarka wodno-ściekowa była realizowana przez spółkę INWEST-KOM, zapewniającą ciągłość dostaw wody, wysoką jakość usług i modernizację systemu kanalizacyjnego. Rozbudowa sieci i podłączanie nowych budynków zwiększyły dostęp mieszkańców do infrastruktury i poprawiły niezawodność systemu. Ścieki oczyszczane były na wysokim poziomie, a incydentalne przekroczenia parametrów były natychmiast korygowane.

W latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew nie wydano nowych koncesji na wydobycie kopalin. Gmina posiada udokumentowane złoża itów, piasków i żwirów oraz obszary zagrożone osuwiskami, które mają

znaczenie przy planowaniu inwestycji. W analizowanym okresie prowadzono eksploatację złoża Gniew II, natomiast na innych terenach realizowano działania rekultywacyjne, w tym w Rakowcu V i Opaleniu, obejmujące stabilizację terenu, odtworzenie roślinności i przywrócenie terenu do stanu odpowiedniego do użytkowania. W najbliższych latach planowane są prace rekultywacyjne w złożach Gniew III i Tymawa, a efekty działań będą monitorowane. Działania te pozwalają na racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi i ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko.

Gleby użytkowane rolniczo wykazywały stabilne parametry chemiczne i fizyczne, dominowały gleby brunatne właściwe i wylugowane, miejscami czarne ziemie wysokiej jakości oraz gleby torfowe i mułowotorfowe w dolinach i przy jeziorach. Zasobność w podstawowe makroelementy była średnia i wysoka, a odczyn pH od lekko kwaśnego do obojętnego. Powierzchnia gruntów leśnych utrzymywała się stabilnie, co świadczy o braku istotnych zmian w strukturze użytkowania gruntów.

Gospodarka odpadami komunalnymi realizowana była zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku. System obejmował odpady zmieszane, selektywnie zbierane oraz odpady problemowe i niebezpieczne. Uruchomienie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w 2024 r. zwiększyło poziom recyklingu i umożliwiło bezpieczne przekazywanie odpadów problemowych. Działania edukacyjne sprzyjały poprawie świadomości ekologicznej mieszkańców.

Ochrona zasobów przyrodniczych obejmowała obszary Natura 2000, rezerваты, użytki ekologiczne, obszary chronionego krajobrazu oraz pomników przyrody. Prace związane z wycinką drzew, nasadzeniami i usuwaniem złomów prowadzono w sposób zrównoważony. Rozwój turystyki aktywnej poprzez utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych i kajakowych sprzyjał zachowaniu walorów przyrodniczo-rekreacyjnych regionu.

Zarządzanie ryzykiem awarii realizowane było przez Burmistrza, straź pożarną i Gminne Centrum Reagowania. W analizowanym okresie nie odnotowano zdarzeń związanych z zakładami o zwiększonym ryzyku awarii przemysłowych. System kontroli i współpraca z jednostkami OSP pozwalały utrzymać wysoki poziom bezpieczeństwa i gotowości operacyjnej.

Podsumowując, w latach 2022–2025 Gmina Gniew systematycznie realizowała zadania określone w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska, skutecznie chroniąc jakość powietrza, ograniczając niską emisję, zapewniając sprawne funkcjonowanie gospodarki wodno-ściekowej, ochronę gleby i zasobów geologicznych, właściwe gospodarowanie odpadami, ochronę zasobów przyrodniczych, zarządzanie ryzykiem awarii oraz prowadząc działania edukacyjne. Pomimo częściowej niedostępności danych za 2025 r., obserwowane tendencje wskazują na utrzymanie pozytywnego wpływu prowadzonych działań na środowisko i jakość życia mieszkańców.

8. SPIS TABEL

Tabela 1. Ocena jakości powietrza strefy pomorskiej (źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w woj. pomorskim za rok 2022-2024, opracowanie własne).....	15
Tabela 2. Zestawienie wniosków oraz wypłaconych dotacji w programie „Czyste Powietrze” w Gminie Gniew w latach 2022–2025; (źródło: dane pozyskane z WFOŚiGW w Gdańsku, opracowanie własne)	19
Tabela 3. Dotacje realizowane w latach 2023–20225w ramach programu „Ciepłe Mieszkanie”	19
Tabela 4. Inwestycje w infrastrukturę oświetleniową Gminy Gniew (2022–2025) (źródło: dane pozyskane z UMiG Gniew, oprac. własne).....	23
Tabela 5. Odnawialne Źródła Energii (źródło: dane pozyskane z Energa-Operator S.A. Oddział w Gdańsku).....	23
Tabela 6. Zakres gospodarki cieplnej oraz działania związane z ochroną środowiska na terenie Gminy Gniew w latach 2022-2025 (źródło: dane pozyskane z Veolia Północ Sp. z o.o.).....	24
Tabela 7. Długość oraz stan dróg wojewódzkich na terenie Gminy Gniew (źródło: dane pozyskane od Zarządu Dróg Wojewódzkich w Gdańsku).....	25
Tabela 8. Działania podejmowane w latach 2022-20225 w obszarze interwencji – ochrona klimatu i jakości powietrza	29
Tabela 9. Dotacje budżetowe pozyskane spoza budżetu gminy na poprawę jakości dróg w latach 2022-2025 – (źródło: dane pozyskane z Raportów o stanie gminy w analizowanych latach)	32
Tabela 10. Inwestycje przeprowadzone na drogach gminnych w latach 2022-2025 – (źródło: dane Gminy Gniew oraz Spółki Gminnej Inwest-Kom).....	32
Tabela 11. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – zagrożenie hałasem	36
Tabela 12. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – pola elektromagnetyczne.....	40
Tabela 13. Wykaz JCWP w gminie Gniew- (źródło: www.karty.apgw.gov.pl, opracowanie własne)	43
Tabela 14. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – gospodarowanie wodami.....	46
Tabela 15. Przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz studnie– dotacje przyznane w latach 2022–2025 (opracowanie własne na podstawie danych z UMiGG).....	49
Tabela 16. Szamba i przydomowe oczyszczalnie ścieków – liczba jednostek w latach 2022–2025- (opracowanie własne na podstawie danych z UMiGG).....	50
Tabela 17. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – gospodarka wodno-ściekowa ...	53
Tabela 18. Informacje na temat rekultywacji przedstawia poniższa tabela (źródło: Starosta Tczewski – opracowanie własne)	55
Tabela 19. Działania podejmowane w latach 2022-2025 w obszarze interwencji – zasoby geologiczne	57
Tabela 20. Zestawienie kategorii agronomicznych gleb oraz odczynu pH gleb użytkowanych rolniczo na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2025 (źródło: na podstawie informacji pozyskanych od OSChR w Gdańsku, opracowanie własne).....	59
Tabela 21. Zestawienie i porównanie zasobności gleb gruntów ornych i użytków zielonych w fosfor, potas i magnez w latach 2022–2025(źródło: na podstawie informacji pozyskanych od OSChR w Gdańsku, opracowanie własne).....	61
Tabela 22. Działania podejmowane w latach 2022-2025 w obszarze interwencji – zasoby geologiczne	63
Tabela 23. Zbiórka przeterminowanych leków, zużytych baterii oraz odpadów wielkogabarytowych (ramach tzw. „wystawek”) w latach 2022–2025 na terenie Gminy Gniew (źródło: na podstawie danych pozyskanych od Gminy Gniew- Raport o stanie Gminy Gniew, opracowanie własne)	65
Tabela 24. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Gniew zebranych w Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w latach 2022-2025 (źródło: dane Raport o stanie Gminy Gniew, opracowanie własne)	65
Tabela 25. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy Gniew w latach 2022-2025 (źródło: dane Gminy Gniew, opracowanie własne).....	66
Tabela 25. Działania podejmowane w latach 2022-2025 w obszarze interwencji – gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	70
Tabela 26. Wycinki drzew, nasadzenia oraz usunięte złomy i wywroty na terenie Gminy Gniew w latach 2022–2025– (źródło: dane Gminy Gniew, opracowanie własne)	73
Tabela 27. Działania edukacyjne i ekologiczne w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych Gminy Gniew w latach 2022–2025– 2025 (źródło: dane Gminy Gniew, opracowanie własne).....	75
Tabela 28. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – zasoby przyrodnicze.....	77
Tabela 29. Zestawienie zdarzeń kryzysowych w gminie Gniew w latach 2022–2024- (źródło: Komenda Powiatowa	79
Tabela 30. Zestawienie kontroli przeprowadzonych Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie w gminie Gniew w latach 2022–2024- (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie - opracowanie własne).....	79

Tabela 31. Dofinansowania jednostek OSP z Gminy Gniew w latach 2022–2025– (źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Tczewie - opracowanie własne)	80
Tabela 32. Działania podejmowane w latach 2021-2022 w obszarze interwencji – zagrożenie awariami.....	83

9. SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Położenie Gminy Gniew na tlen powiatu tczewskiego oprac. własne na podstawie www.gminy.pl.....	13
Rysunek 2. Położenie Gminy Gniew oprac. własne na podstawie www.geoportal.gov.pl	14
Rysunek 3. Szacunkowa struktura źródeł emisji zanieczyszczeń i odorów w Gminie Gniew (źródło: PGN, opracowanie własne)	20
Rysunek 4. Sieć elektroenergetyczna na terenie Gminy Gniew (nn, SN, WN) – opracowanie na podstawie danych Energa Operator S.A.	39
Rysunek 5. Tereny zagrożone powodzią oraz podtopieniami na terenie Gminy Gniew – opracowanie własne na podstawie www.e-mapa.pl	42

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 647 ze zm.) w celu realizacji polityki ekologicznej państwa na poziomie lokalnym, gminy zostały zobligowane do sporządzenia gminnych programów ochrony środowiska, jako realizację polityki ekologicznej państwa. Polityka ta określa, na podstawie aktualnego stanu środowiska, w szczególności: cele ekologiczne, priorytety ekologiczne, poziomy celów długoterminowych, rodzaj i harmonogram działań proekologicznych, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 647 ze zm.) organy wykonawcze gmin sporządzają, co dwa lata raport z wykonania programu ochrony środowiska i przedstawiają go odpowiednio radzie gminy

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.